

Joan. Antonii Scopoli ... Fundamenta botanica praelectionibus publicis accomodata / [Giovanni Antonio Scopoli].

Contributors

Scopoli, Johann Anton, 1723-1788.

Publication/Creation

Papiae : In Typographeo Monast. S. Salvatoris, 1783.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/jctrpg83>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.



Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>



47464/B

IOAN. ANTONII

SCOPELE

OPUS
GENERICUM
EX MUSEO
MUSEI
HABITANTIS

FUNDAMENTA

BOTANICA

TRAECTIONIBUS

31

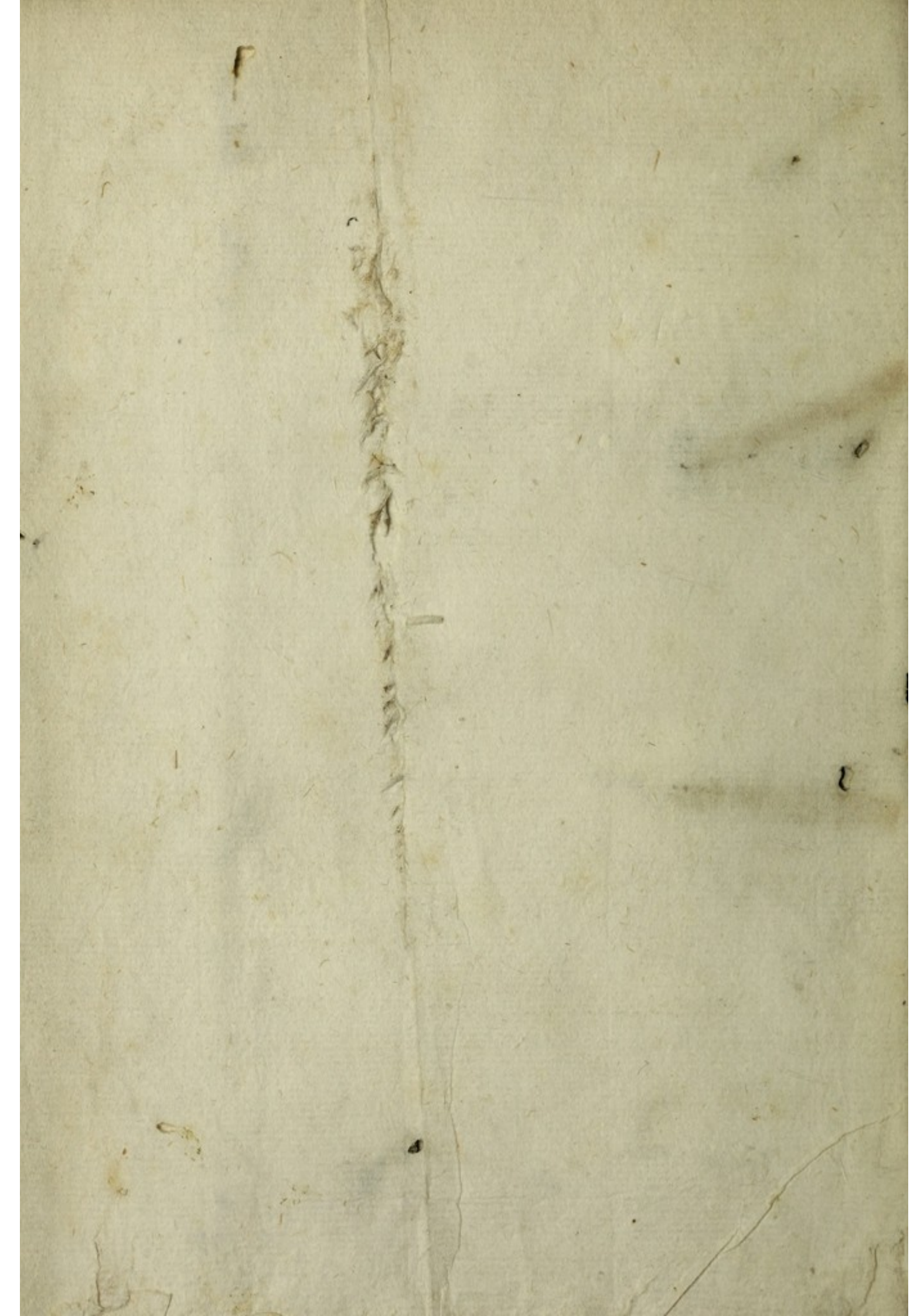
ROMAE

PAPIA

IN THEATRO ROBERTO S. EVANGELIO

EX LIBRIS

ROMAE



JOAN. ANTONII
SCOPOLI

PHIL. ET. MEDIC. DOCT.
CÆSAREÆ REGIÆQUE MAIEST. IN RE METALLICA
A CONSILIIS, IN ARCHIGYMNASIO TICINENSI
PUBL. BOTANICES ET CHEMIÆ PROFESSORIS
VARIARUM SOCIETATUM
LITERARIARUM SODALIS.

FUNDAMENTA
BOTANICA
PRÆLECTIONIBUS PUBLICIS

ACCOMMODATA.



P A P I Æ.
IN TYPOGRAPHEO MONAST. S. SALVATORIS
PRAESID. REI LITTER. PERMITT.
ANNO MDCCLXXXIII.

B. Luigi Longobardi

JOHN ANTONI

1890

THE NEW YORK
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
NATURAL HISTORY
OF THE
CITY OF NEW YORK
AND
THE
ADJACENT ISLANDS
OF LONG ISLAND

AND

JOHN ANTONI

MANITOWOC, WIS.

ALBANY, N.Y.



VIRIS
ILLUSTRIBUS ET CELEBERRIMIS,
DD.
IACOB. REINB. SPILMANNO

MED. ET BOTANICES PROFESS.
ARGENTORATENSI

DD.
IOANNI MARSILIO
BOTANICES PROFESS. PATAVINO, ET

DD.
CAROLO ALLONIO
MED. ET BOTANICES PROFESS.
TAURINENSI,

QUI
HORTUM ACADEMICUM
TICINENSEM

SUIS MUNERIBUS PRAE CAETERIS
LOCUPLETARUNT,

OPUSCULUM HOC

D. D. D.
IOANNES SCOPOLI.

PRÆFATIO
JACOBI REINHOLDI SPILMANNI

M.D. ET BONAERIS PONTIS
ARGENTORATI

DD

JOHANNI MARSHALL

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DD

CAROLO ALLONIO

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

DE REBUS PROPTER PARS VINO ET

PRÆLOQUIUM

Breve tempus *REI HERBARIAE* in hoc Regio Archigymnasio dicatum me movit, ut in compendium ea redigerem, quae publice praelegere oportet.

Eadem occasione Corollam inter & Calicem certiores limites ponere, inflorescentias nonnullas aliter determinare, ac genuinas fructuum differentias proponere volui.

Praeceptor meus *Natura est*, hanc audio, quae vero ab aliis tradita sunt vera esse fateor, cum Naturae legibus sunt consentanea. Hac usus libertate fructuum differentias certiores dedi, & quaedam etiam adnotanda esse duxi circa modum Genera

ac Species imposteriorum statuendi. Absit tamen, ut leges Artis audeam proclamare. Doctissimorum Virorum iudicio haec submitto, paratissimus in aliam ire sententiam, si in tenebris erranti manum benevole obtulerint.

Vires Plantarum, prout Botanico cuique licet, obiter tantum attingere volui, caetera, quae mea non sunt, aliis relinquens.

Utinam optima quaeque Insubriae nostrae ingenia hoc Opuscolo excitarentur ad Species Plantarum apud nos sponte nascentium rite examinandas, describendasque. Primarius hic esset laborum meorum fructus, quem ut assequi valeam, totis conabor viribus.

Dab. Ticini Regii die 25. Novembris
1782.



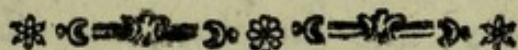
IN-



FUNDAMENTA BOTANICA

PARS PRIMA

PARTES PLANTARUM.



HISTORIAE NATURALIS pars illa, quae Plantarum differentias & usum indicat, *BOTANICES* appellatur.

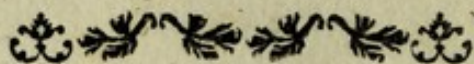
Planta est individuum, vivens & vegetans, corde, vasculis renitentibus, motuque arbitrario destitutum; hinc vera humorum circulatio in plantis nulla.

Caeterum Plantae, ut Animalia, duplici sexu multiplicant, crescunt, irritantur, fructificant, ac duplici constant substantia, quarum una corticalis est, alia vero medullaris.

Substantia corticalis, sterilis, involvens, constat *Epidermide*, *Cortice*, *Ligno*.

Epidermis est involucrum extimum, tenue, pellucidum, subiectas partes ab iniuriis defendens.

Cortex duplici constat substantia, vasculosa videlicet & cellulosa. Vasa quaedam maiora sunt, alia minora. Prima continent humorem aqueum, exclorem, pellucidum; secunda sapidum & co-



loratum. Cellulosa substantia composita est ex vesiculis numerosissimis, approximatis, inter sese comunicantibus, quae foliorum parenchyma, alibi vero textum cellularem efficiunt. Corticis pars extima dicitur *Alburnum*, intima vero *Liber* vocatur, qui lignum novo fibrarum strato quotannis adauget.

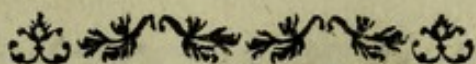
Lignum constituunt 1. substantia vasculosa, 2. textus cellulosus, 3. tracheae respirantes, quas aër inhabitat, & lamina elastica spiraliter circumvoluta componit, 4. substantiae medullaris prioribus interiectae propagines.

Medullaris substantia, involuta, prolificans, attento munere, quo fungitur, una est mascula, alia foeminea. *Mascula* ultimo fine seminalem antherae substantiam, aut gemmulam constituit. *Foeminea* deponit in germine particulam, quae a priore foecundata, novam progeniem suo tempore profert.

Algae, Musci (Vivipera vegetantia) propagantur gemmis, bulbillis, plumulis, frondibus, absque pulvere antherarum & absque stylo; *NEKER Acad. Theodoro - Palatinae II. p. 423.*

Omnis itaque generatio in Regno Vegetabili absolvitur gemmulis, aut antherae particulis masculis minimis, stigmate foemineo exceptis & ab eius humore ad ovarium deductis. Unde patet, cur plantae nonnullae antheris destitutae, adducto mare foecunda semina dederint; cur Palmarum fructificatio promoveatur panicula mascula foemineae admota; cur flores perfecti, si antheris destituuntur steriles sint; cur in multis floribus foecundationis tempore applicentur antherae stigmati, eaque absoluta ab eo denuo recedant;

cur



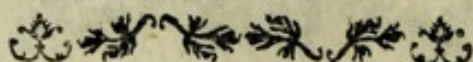
cur denique sponsalia plantarum promoveant Insecta , venti , ros , aer calidior , florisque situs atque structura . Hinc recte **PLINIUS** . *Arboribus* (inquit) , imo & omnibus , quae terra gignat , herbisque etiam , utrumque sexum esse , naturae diligentissimi tradunt . Eundem staminum & stigmatum usum agnoverunt **IUNGIUS** , **MILLINGTON** , **GREWIUS** , **CAMERARIUS** , **VAILLANTIUS** , **BLAIRIUS** , **VERDRIESIUS** , **BRADLEII** , **LOGANUS** , **BURKARDUS** , **DU HAMEL** , **HILL** , **KOELREUTER** , **GLEICHEN** , **LEDERMILLER** , **ERNSTINGIUS** , **GLEDITSCHIUS** , **LESKE** , & multi alii .

Dantur tamen semina , in quibus vis multiplicans transit in prolem alterius anni , quae etiam vis inter Animalia observata fuit .

In qualibet Planta haec probe observanda sunt .

- I. PARTES .
- II. GERMINATIO .
- III. GEMMATIO .
- IV. INFLORESCENTIA .
- V. HABITUS .
- VI. TEMPUS proferens gemmas , folia ,
florem , fructum .
- VII. QUALITAS .
- VIII. STATIO .
- IX. PARTUS .
- X. VITA .

I. PLANTARUM PARTES praecipue sunt RADIX , TRUNCUS , FOLIUM , ADMINI-



NICULUM, FLOS, FRUCTUS.

RADIX est ea pars plantae, sine qua ea vivere, elevari, ac sustentari non potest. Haec inconspicua in *Pulinis*, *Conservis*, *Muciliginibus*, *Cuscuta*, &c., at in plerisque saepius manifesta.

Radices plantarum differunt.

Figura. *Rotonda*, *Cyclamini*, *Croco verno*,
Ranunculo bulboso &c.

Ovata, *Orchidibus* nonnullis.

Fusifformis, *Dauco Carotae*.

Palmata, *Orchidibus* quibusdam.

Fasciculata, *Ophri nidoavis*.

Granulata, *Solano tuberoso*.

Directione. *Transversa*, *Iridi*, *Hyosciamo Scopoliae*.

Descendens, *Plantis* plerisque.

Repens, *novos furculos subinde proferens*.

Loco. *Terrestres*, seu *terrae*, aut *saxis affixa*.

Aquatica, *aquae innatans*.

Parasitica, *aliarum plantarum succis victitans*, *Visco* &c.

Structura. *Simplex*, *Lemnae monorrhizae*, aut *Composita*, in *plantis aliis*.

Fibrosa, *radiculas tenues numerosas emittens*.

Dentata, *Dentariae*.

Articulata, *Oxli Accetosellae*.

Praemorsa, *Scabiosae Succissae*.

Carnosa, seu *succulenta*.

Vita. *Annua*. A.

Bien-

T.I.f.1.

T.I.f.2.

T.I.f.3.

T.I.f.4.

T.I.f.5.



Biennis . B.

Perennis . P.

TRUNCUS est ea pars Plantae, quae florem fructumque plus minus elevatum, remouet a radice. Huius species sunt.

1) *Frondis*, folium referens, *Filicibus*, *Fuccis*.

T. I. f. 9.

2) *Culmus*, annuus, fistulosus, aut spongiosus, articulatus, aut enodis, ex foliis convolutis compositus, *Graminibus*.

T. I. f. 10.
2, & T. II.
f. 9.

3) *Caudex* perennis squamosus, aut corticatus, *Arboribus*, *Fruticibus*, *Suffruticibus*.

4) *Caulis* annuus, sustinens folia, flores, fructus, in *Herbis*.

T. II. f. 7. 2.

5) *Surculus* perennis, tenuis, vix lignosus, foliosus; *Muscis*.

T. II. f. 2.
& T. VII.
f. 1. c.

6) *Lora* perennis, filamentosa, aphylla; *Lichenibus* filamentosis, *Mucori*, *Byssu*, *Conservae*.

T. II. f. 3.

7) *Stipes* plerumque annuus & aphyllus, eiusdem, cum corpore fructificante, substantiae; *Fungis*.

T. II. f. 4. b.

Trunci differunt inter sese,

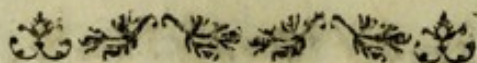
Numero, praesens, aut nullus; unde *Carlina* acaulis, *Cirsium* acaule &c.

Figura, teres, seu rotundatus.

Semiteres, hinc planus, illinc convexus.

Anceps, in medio utrinque convexus, latere utroque attenuatus.

Angulatus, angulis tribus, quatuor,



or, aut pluribus donatus.

Directione. *Erectus*, seu perpendicularis.

Declinatus, a linea perpendiculari plus minus devians.

T. II f. 5.

Repens, humifusus, & ex geniculis radicans; *Veronicae* officinali.

T. II f. 7.

Flexuosus.

T. II f. 6.

Prostratus, decumbens, unico loco radicans; *Portulacae* oleraceae.

T. II f. 8.

Volubilis, aliis plantis circumvolutus.

Divisione. *Simplex*, seu absque ramis.

Ramosus, ramis sparsis absque ordine nascentibus.

Oppositis, ex eodem plano, oppositoque latere genitis.

Binnatis, duobus ex eodem loco, qui binnatim divisi efficiunt *Caulem dichotomum*.

Ternatis, seu tribus ex eodem loco, ex quibus denuo simili modo divisis oritur *Caulis trichotomus*.

Verticillatis, seu pluribus ex eodem loco.

Patulis, aut divaricatis, seu ad angulum rectum aut quasi rectum cum caule positae.

Fastigiatis, sursum quasi in fasciculum elevatis, ut in *Cupressu*.

Superficie. *Levis*, seu glaber.

Scaber, corpusculis prominentibus exasperatus.

Stri-



Striatus, longitudinaliter lineatus: lineis impressis, aut prominulis.

Sulcatus, diversus ab angulato spatiis inter angulos depressis, seu excavatis.

Nodosus, ad articulos incrassatus.

Aculeatus, aculeis armatus.

Spinosus, spinis instructus.

Tomentosus, pilis densis mollibus obtectus.

Hirsutus, pilis longioribus, rarioribus, & rigidioribus pubescens.

Villosus, pilos proferens rariores, & longiores.

Papillosus, corpusculis pilo crassioribus, pellucidis, capitulo saepius terminatis.

Vestitu. *Aphyllus*, absque foliis.

Foliosus, folia proferens.

Vaginatus, cinctus basi folii, *Graminibus*, *Umbelliferis* &c.

T.V.f.2.a.

Alatas folii pagina una, aut utraque per caulem decurrente V. *Folium decurrens*.

T.V.f.3. a.a.

Structura. *Plentus*, seu farctus, aut cavitate destitutus.

Fistulosus, intus cavus.

Rigidus, minus flexilis.

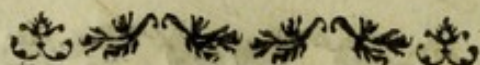
Articulatus.

T. II.f.10.

Debilis, minus profunde radicans, hinc facile decumbens nisi aliquo fulcro sustentetur.

Filiformis, seu tenuis admodum.

Annulatus, ad origines foliorum anulo quasi cinctus. Ge-



T. IV. f. 13.

Geniculatus, aut *articulatus*.*Cyrrhifer*, *cyrrhos* emittens V. *Cyrrhus*.

T. III. f. 1. aa

Stolonifer, propagines steriles, foliaceas proferens, *Fragariae vescae* &c.Florescentia. *Uniflorus*, *biflorus*, *triflorus*, *multiflorus*, seu flore unico, duobus, tribus, vel pluribus ornatus.*Paniculatus*. V. *Panicula*.*Spicatus*. V. *Spica*.Foliatione. *Monophyllus*, *dyphillus*, seu folio uno, binisve donatus.Vita. *Annuus*, *Herbis*.*Folium* est productio substantiae corticalis, perenchymate abundans, in paginam saepius attenuata.Hinc partes illae, quae florem fructumque proferunt, non sunt folia, sed rami foliis similes, quales occurrunt in *Rusco*, *Phyllantho*. *Plantis succulentis nonnullis* &c.Folia aërem mesiticum hauriunt, purum emittunt, INGEN-HOUSZ *Exper. sur les Vegetaux*. VIII. p. 42. SENEBIER *Memoires physico-chimiques*.

Folia quaedam simplicia sunt, alia composita. Simplicia vocantur illa, quorum petioli aut nervi medii in unicam paginam extenduntur; composita vero illa dicuntur, quorum petioli adnecunt bina aut plura folia, vel in ramos dividuntur.

In omni folio consideratur, praeter numerum etiam substantia, directio, superficies, ambitus, insertio, situs. Dicitur itaque folium.

Substantia, *Carnosum*, aut *siccum*.

T. III. f. 2.

Figura. *Orbiculatum*, seu *rotundum*, aut *quasi rotundum*,

T. III. f. 3.

Ovatum, cuius latitudo est circi-



citer dimidia pars totius longitudinis.

Ellipticum, cuius latitudo est fere
tertia pars suae longitudinis. T.III.f.4.

Lanceolatum, cuius latitudo vix sexta
pars est totius longitudinis. T.III.f.5.

Lineare, lineae geometricae latitudine
vix superans. T.III.f.6.

Huc spectat folium *acerosum*, quale occurrit
in *Pino*, *Iunipero*, *Taxo* &c.

Subulatum, pariter lineare, sed
teretisculum, & in acumen
sensim attenuatum. T.III.f.7.

Capillaceum, tenuissimum fere adin-
star capilli, aut setae, & tunc
etiam *setaceum* appellatur. T.III.f.8.

Semiteres, una parte explanatum,
alia convexum.

Peltatum, cuius petiolus inseritur
folii disco, non margini. T.III.f.9.

Reniforme, ambitu rotundatum,
basi excisum, & in latitudi-
nem magis, quam in longi-
tudinem extensum. T.III.f.10.

Cordatum, cordis inversi formam
referens. T.III.f.11.

Emarginatum, apice excavatum. T.III.f.12.

Lunatum, apice convexum, basi
concavum, breve; lobis late-
ralibus acuminatis.

Carinatum, naviculæ in modum
concavum.

Sagittatum, oblongum; lobis bascos
in acumen elongatis. T.III.f.13.

Huc



T.III.f.14. Huc pertinet etiam *Folium hastatum*.

T.III.f.15.

Acinaciforme.

T.III.f.16.

Delthoides.

Triquetrum, tribus angulis instructum.

Teres, seu rotundatum.

Tubulosum, intus cavum.

Inaequilaterum, uno paginae latere longiore, aut latiore.

Directione. *Patens*, aut patulum, seu angulum rectum cum caule efficiens.

Adpressum, cauli fere paralellum.

Inflexum, apice sursum, dein versus caulem flexo.

Recurvum, apice deorsum, dein versus caulem reflexo.

Dependens, seu pendulum.

T.V.f.4.

Resupinatum, seu inversum.

Superficie. *Nitens*, aut lucidum.

Laeve, vel glabrum.

Planum.

Venosum, nervis insignibus donatum.

Nervosum, nervis longitudinaliter lineatum.

Rugosum.

Crispatum.

T.V.f.11.

Plicatum.

Bullatum, substantia folii quasi in vesiculas elevata.

Maculatum.

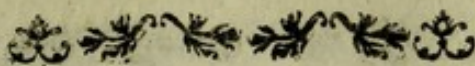
Papillosum.

T.IV.f.1.

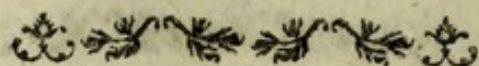
Villosum.

Sericeum, seu nitentibus villis pubescens.

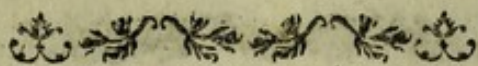
To-



- Tomentosum* .
Lanatum .
Hispidum .
Scabrum .
Spinosum . T. IV. fig. 12.
Aculeatum . T. IV. fig. 11.
Ambitu. Integrum .
Ciliatum , seu ex margine pilos longiores emittens. T. IV. fig. 1. & 9.
Dentatum , seu margine in segmenta parva , acuta exciso. T. IV. fig. 2.
Crenatum , seu margine in segmenta parva rotunda exsecto. T. IV. fig. 3.
Angulatum , margine in segmenta magna , acuta diviso.
Sinuatum , segmentis limbo rotundatis. T. IV. fig. 11.
Lobatum , seu divisum in segmenta profundiora & latiora , quorum numerus constituit folium *bilobum* , *trilobum* , *quadrilobum* , *quinelobum* .
Digitatum , segmentis angustioribus , digitos aemulantibus fere ad basim usque productis.
Incisum in segmenta angusta inaequalia .
Laciniatum , segmentis linearibus , inaequalibus. T. IV. fig. 9.
Runcinatum , segmentis inaequalibus , curvis. T. IV. fig. 4.
Pinnatifidum , segmentis oppositis , pinnae referentibus. T. IV. fig. 5. & 10.
Spinosum , spinis marginalibus armatum. T. IV. fig. 12.



- T. III. f. 4. 5. &c. *Apice*, *Acutum*, seu *acuminatum*.
 T. IV. fig. 2. *Cuspidatum*, nervo in *acumen* rigidum exeunte.
 T. III. fig. 2. *Obtusum*. *Rhus Cotinus*.
 Truncatum.
 T. IV. fig. 13. *Cirrhosum*, *cirrho terminatum*,
 T. IV. fig. 14. *Insertione*, *Sessile*, absque *petiolo*.
 T. III. fig. 9. *Petiولاتum*, *petiolo adhaerens*.
 T. IV. fig. 15. *Amplexicaule*.
 T. IV. fig. 8. *Perfoliatum*.
 T. V. fig. 3. *Vaginans*, in *Plantis umbelliferis*, aliisque.
 T. 5. fig. 3. *Decurrens*, vel *alatum*,
 Radicale, *prodiens ex radice*,
 Caulinum ----- *caule*.
 Rameum ----- *ramo*.
 T. V. fig. 4. *Situ*, *Alternum*.
 T. V. fig. 5. *Oppositum*.
 T. V. fig. 12. *Verticillatum*, seu pluribus foliis ex eodem plano horizontali prodeuntibus.
 T. V. fig. 6. *Imbricatum*.
 Nullum, & tunc dicitur *Caulis ophyl-
 lus*, seu foliis destitutus.
 Numero, *Solitarium*; seu unicū ex eodem loco.
 T. V. fig. 3. *Binnatum*, duo simul.
 T. V. fig. 9. *Ternum*, foliis tribus ex eodem plano, ut in *Lyfimachia*, *Fuschia tryphylla* &c.
 T. V. fig. 7. *Fasciculatum*, pluribus foliis ex eodem puncto.
 Vocabula foliorum ambigua, quae certam figuram non indicant, denotantur addita



dita particula *sub*, quae idem significat ac *quasi*; ita folium subrotundum, subovatum, subcordatum &c. idem significat, ac quasi rotundum, quasi ovatum, & quasi cordatum.

Folium, quod de duabus figuris aliquid participat, nomine ex iisdem composito denotatur; sic folium si lanceolato tenuius, & lineari crassius fuerit, tunc dicitur lanceolato-lineare, & sic porro. Progressio haec autem non sit a minore ad maiorem latitudinem, sed viceversa a maiore ad minorem; hinc non bene dicitur folium oblongo-ovatum, lineari lanceolatum, sed ovato-oblongum, & lanceolato-lineare, & sic de caeteris.

Etiā Ill. a LINNÉ tribuit folia ovato-lanceolata *Salici fragili*, *Crotoni balsmiferae*, *Tulipae gesner* &c. ovato-oblonga *Lauro Cinamomo*, *Quercui Illici*, *Moro tataricae* &c., etsi alibi contrario modo ponat.

Folium compositum iuxta numerum foliorum, quae eidem petiolo adnectuntur, dividitur in

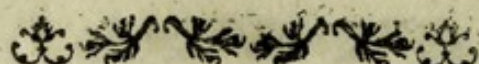
<i>Binnatum</i> , adnectens foliola bina	T. V. fig. 8.
<i>Ternatum</i> terna	T. V. fig. 9.
<i>Quinatum</i> quina	T. V. fig. 10.

Si folii compositi petiolus communis adnectit folia simplicia, dicitur *Folium pinnatum* s. *compositum*; si petiolus communis dividitur in ramos simplices, tunc est *Folium decompositum*; si vero petiolus semel ramificatus iterum in alios ramos subdividitur, tunc *Folium supradecompositum* appellatur.

Pinnae foliorum compositorum sunt aequales aut inaequales, oppositae vel alternae, aut alternae simul & oppositae.

B2

Fo-



Folii compositi species alia est *Folium pedatum*, seu constans petiolo ramoso, cuius foliola lateralia insident petiolis ramosis, intermedium vero petiolo simplici gaudet. Hinc folium pedatum medium locum tenet inter simplex & compositum.

ADMINICULUM est pars plantae aliarum tutelae, aut fulcro inserviens. Huc pertinet *VAGINA*, *STIPULA*, *PETIOLUS*, *INVOLUCRUM*, *SPATHA*, *BRACTEA*, *SETA*, *PEDUNCULUS*, *ARMA*, *PUBES*.

T. VI. fig. 8. a

VAGINA. Basis petioli aut folii, caulem ambiens, non confundenda cum basi folii amplexicaulis.

T. VI. fig. 9. a

STIPULA. Foliolam unum aut duplex, petiolo, vel huius basi adnatum.

Integra, dentata, laciniata,
Vaginans, dilatata, patula, reflexa,
Ciliata, hirta, glabra,
Longa, brevis.

Setacea, lanceolata, ensiformis, semisagittata, lunata, subrotunda &c.

Decidua, persistens,

Deficiens, & tunc dicitur folium exstipulatum.

T. III. fig. 9.

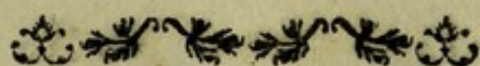
PETIOLUS. Stipes folii.

Radicalis, caulinus, rameus, axillaris,
Teres, semicilindricus, membranaceus, decurrens,

Glaber, pubescens, armatus, alatus.

T. X. fig. 23.
a. b.

INVOLUCRUM. Folium unum, at saepius plura ex eo loco nata, ex quo prodeunt radii, aut pedunculi. Mo-



Monophyllum, dyphyllum,
Primarium, secundarium,
Integrum, pinnatum, pinnatifidum,
laciniatum,
Deciduum, persistens.

SPATHA. Membrana, cuius basis am- T. VI. fig.
plectitur pedunculum unum aut 10. a
plures.

Uniflora, biflora, triflora, multiflora,
Monophylla, polyphylla.

Plana, concava, cicullata, convo-
luta, longa, brevis,

Erecta, declinata.

BRACTEA. Foliolum aut squama flori T. VI. fig.
subiacens. 11. 22

Caduca, persistens,

Excolor, colorata,

Inermis, armata,

Diversimode figurata.

SETA. Filamentum sustinens musco- T. VII. fig.
rum capsulas. 1. 22

Terminalis, lateralis,

Solitaria, aggregata,

Brevis, longa.

PEDUNCULUS. Petiolus floris. T. VII. fig.

Nullus, & tunc dicitur *Flos sessilis*. 4. a & 6. a

Radicalis, caulinus, rameus, alaris,
terminalis,

Teres, angulatus, crassus, tenuis,

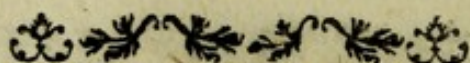
Petiolo longior, brevior, aequalis,

Simplex, ramosus,

Foliaceus, articulatus,

Nudus, bracteatus,

Unicus, duplex, aggregatus,



Erectus, patulus, reflexus.

ARMA. Organa rigida ad tutelam data; nempe.

T. VII. fig. 3.3

Spinae.

Substantiae lignae propagines rigidae, acutae.

T. VII. fig. 2.
3a

Aculei. Substantiae corticalis, non autem lignae, propagines rigidae, acutae.

Arma haec sunt simplicia, aut composita,

Recta, incurva, recurva, patula, opposita, alterna,

Nuda, foliacea,

Terminalia, lateralialia.

PUBES. Organa mollia ad tutelam, aut liquoris alicuius separationem & excretionem destinata. Huc spectant

Scabrities. Tubercula, aut verrucae exiguae, crebrae.

Pili. Setulae molles, simplices aut ramosae.

Lana. Setulae longiores, molles, aggregatae, intricatae.

Tomentum. Setulae breviores, molles, congestae.

Papillae. Glandulae pellucidae, capitatae, cylindricae, rotundatae, ovatae, lenticulares, conicae, coloratae, excolores, insidentes folio, stipulae, petiolo, bracteae, calyci, corollae, staminibus, stylo, stigmati, germi-
ni.

FLOS



FLOS. Thalamus nuptialis vegetabilium, in omni individuo diligentissime examinandus.

Floris partes quaedam essentiales sunt, aliae accessoriae.

Essentiam floris constituunt Anthera, & Germen.

ANTHERA constat substantia feminali mascula, tenuissima, tunicis comunibus propriisque involuta.

ANTHERA. Unilocularis, multilocularis,
Integra, bifida,
Terminalis, lateralis,
Sessilis, pedunculata,
Erecta, pendula,
Dehiscens apice, latere, basi.

T.VII.fig.
4. a

GERMEN. Rudimentum fovens novae plantae, idque unicum, aut plura,

T.VII.fig.
4. b.

Superum, seu corollam e basi proferens.

T.VII.fig.
4. b

Inferum, seu corollam apice sustinens.

T.VI.fig.
10. c

Sessile, aut disco elevatum.

Omne germen instructum est Stigmate.

Stigma est essentialis illa pars germinis, quae pollinem masculum excipit, attenuat, & germini communicat, ut vitam inchoet.

T.VII.fig.
5. 6.

Sigma est sessile, aut stylo elevatum,

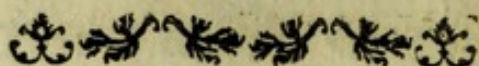
Terminale, aut laterale,

Figura & superficie diversum.

Flos continens antheram & germen, dicitur perfectus seu *Hermaphroditus*.

T.VII.fig.
2.

Si sola anthera, non germen in eo



T. II. fig. 1. a

T. II. fig. 1.

reperitur, tunc flos hic appellatur
Masculus s. imperfectus.

Si vero germen duntaxat, non autem
antheram fovet, tunc *Femineus* pa-
riterque imperfectus appellatur.

Floris partes accessoriae, quae non adsunt
in omni Planta, & quibus natura essentiales or-
navit, munivit, sunt *INVOLUCRUM*, *NECTA-
RIUM*, *FILAMENTUM*, *STYLUS*, *DISCUS*.

T. VII. fig.
4 d.T. VII. fig. 6.
a bT. VII. fig. 7.
a b c

INVOLUCRUM floris, si unicum, tunc
dicitur *CALYX*; si duplex, tunc
primum est Calyx, aliud *COROL-
LA*; si triplex, tunc primum est
CALYX PRIMUS, aliud *CALYX
SECUNDUS*, tertium *COROLLA*.

Ita primo intuitu quisque dignoscet,
quid sit Calyx, & quid Corolla,
quin opus sit quaerere an ille ex
cortice, haec vero ex libro oria-
tur; nec dubius impofterum haere-
bit Botanicus an *Petiveria* corol-
lam gerat, vel calycem coloratum;
an *Polygoni* involucrum florale Ca-
lyx sit vel Corolla; & an *Ga-
ridella* dicenda sit corollata, aut
calyce instructa.

Hinc duplex Corolla mihi paradoxa,
quae vel erit multiplicata, vel in
duas pluresve series segmentorum
divisa. Cave autem, ne Corollam
habeas pro Nectario, aut vicissim.

Flos juxta numerum solitarius est, si pedun-
culus unicus unicum sustinet florem; Composi-
tus autem tunc vocatur, quando unicus Calyx
plures continet flores. Flo-



Flores compositi figura aequales sunt , aut inaequales .

Qui eandem figuram habent , vocantur

Flosculosi f. monopetali , ex angusta basi in formam infundibuli , aut campanae expansi. T.VII.fig.8.
2

Semiflosculosi f. monopetali , ex angusta & tubulosa basi in ligulam planam extensi . Qui vero continent flores diversae figurae appellantur T.VII.fig.9.
2

Radiati , quorum aliqui flosculosi sunt , alii vero semiflosculosi . T.VII.fig.
10.

Flos iuxta *Directionem* ; pendulus , aut erectus .

Petala ; monopetalus , dipetalus , tripetalus &c.

Stamina ; monardus , diandrus , triandrus &c.

Stylos ; monogynus , digynus , tryginus &c.

Dispositionem ; spicatus , capitatus , rameus , lateralis , terminalis .

Situm ; sparsus , secundus .

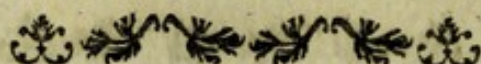
CALYX . Seu involucrum , aut fulcrum floris unum , vel duplex , iuxta .

Figuram , monophyllus , diphyllus , tetraphyllus &c. T.VII.fig.
+ d

Numerum , unus , aut duplex . T.VII..fig.
4 d

Strukturam , regularis , cujus segmenta , aut folia aequalia sunt ; vel irregularis , cujus segmenta , aut folia sunt inaequalia . T.VII.fig.6.a

Superficiem , glaber , pubescens , inelegans ,



gans, coloratus, seu corollaceus.

Usum, communis pluribus floribus,
aut unico proprius.

Situm, superus, seu germini insidens;
inferus, seu germini subiacens.

Durationem, deciduus, aut persistens.

CALYCIS species sunt.

Glumae Graminum.

Muticae, aristatae,

Solitariae, binae,

Aequales, inaequales.

Squamae Amenti.

Strobili, aut Coni.

Calyptrae Muscorum.

Alium usum Calyptrae tribuunt

KOLREUTER & SCHMI-

EDEL. Ego LINNEUM

sequor quousque certiora in-
notuerint.

Scutellae Verrucariae, & *Lichenum quo-*
rundam.

Scyphi. *Lichenum coralloideorum*.

Voluae. *Agaricorum* quorundam basim
ambientes.

COROLLA. Involucrum floris intimum, fae-
pius speciosum, monophyllum, aut polyphyllum;
unde duplex Corolla, nempe monopetala, vel
polypetala.

COROLLA Monopetala denuo duplex est,
nempe.

Regularis; limbo in segmenta aequalia
diviso. Haec autem iterum

Hippocrateriformis; tubo elongato a),
limbo patente 6).

In-

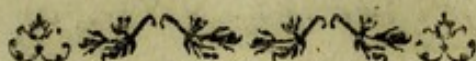
T.VII.fig.
11. a.

T.VII. fig. 1.
b

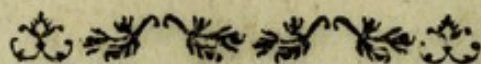
T.VII. fig. 12.
aa

T.VIII. fig.
1.
T.II. fig. 4.
a

T.VIII fig.
2.



- Infundibuliformis*; tubo elongato, T. VIII. fig.
a) limbo adscendente b). 3.
- Rotata*; tubo brevissimo a), limbo T. VIII. fig.
patente b). 4.
- Campanulata*; tubo brevi, limbo T. VIII. fig.
campanae formam referente. 5.
- Irregularis*; limbo in segmenta inae- T. VIII. fig.
qualia diviso, quae denuo 6.
- Subaequalis*; segmento uno aliove T. VIII. fig.
alterius figurae aut magnitudi- 7. *
- nis, qualis occurrit in *Veronica*
&c.
- Labiata*; segmentis inaequalibus bi- T. VIII. fig.
nis, quorum superius a) dici- 6.
tur, *Galea* aliud vero b) *Barba*,
seu *Labium inferius*.
- Personata*: segmentis inaequalibus T. VIII. fig.
binis, quorum superius a) galeae 7. a.
effigiem minime repraesentat.
- COROLLA** polypetala est.
- Regularis*, seu petalis aequalibus con- T. VII. fig.
stans. 6. b.
- Irregularis*, cuius petala inaequalia sunt. T. VIII. fig.
Haec denuo triplex, est nimirum. 9. a.
- Papilionacea*, cuius petalum supre- T. VIII. fig.
mum est *Vexillum* a), lateralia: 9.
Alae b), infimum *Carina* c) fo-
vens vaginam staminiferam d),
quae includit germen e), quae-
que nunc univalvis est, nunc
vero bivalvis.
- Anomala*, petalis inaequalibus, in- T. VIII. fig.
nominatis; in *Aconyto* tamen pe- 7. a. b.
talam superius dicitur galea; at in
Del-



Delphinio, Anthirrinis nonnullis,
aliisque, pars postica tubulosa
vocatur *Calcar*, Nectarium ve-
ro LINNAEO.

T. VIII. f. 7. b.

T. VIII. fig.
8. a

Partes petalorum quorundam sunt *Limbus*,
& *Unguis*. *Limbus* est pars superior, & latior;

T. VIII. fig.
8. b

Unguis vero est pars inferior, tenuior, quan-
doque staminifera.

COROLLA nulla in nonnullis floribus, & tunc
Flos dicitur *apetalus*.

NECTARIUM. Pars florum quorundam a
calyce & corolla distincta, non antherifera, filamen-
tosa, squamosa, foliacea. Hinc tubulosa illa pars
floris in *Orchidibus*, *Delphinio* &c. quae olim *Cal-*
car erat, non est Nectarium, sed productio al-
terius petali. Neque Nectariis adnumerandae fo-
veae petalorum *Vulariae*, nec glandulae florum
quorundam, nec tubercula *Erythronii*; nec petala
interiora *Galanthi nivalis*, ipso etiam annuente
Cl. IACQUINIO *Austr.* IV. p. 7.

T. VII. fig. 4.
e. e. e. e. e.

FILAMENTUM. Pedunculus anthereae. Fi-
lamenta sunt.

Æqualia, inaequalia,
Simplicia, composita,
Foliacea, filamentosa,
Distincta, connata,
Brevia, longa,
Inserta calyci, corollae, receptaculo,
disco, vaginae, germi- ni, stylo.

T. VII. fig. 4. c.

STYLUS. Pedunculus stigmati- s; Pistillum
TOURNEFORTII.

Longus, brevis,
Tenuis, crassus,
Unus, plures,

Sim.



Simplex, divisus,

Rectus, curvus,

Insertus receptaculo, aut germini.

Pars styli est *Stigma*, quod non semper
a stylo elevatur. *Stigma* est simplex,
compositum, diversimode figuratum.

DISCUS. Corpus elevans germen.

Discus est brevis, longus, variae figurae,
semper observandus; iudiciose enim comparatus
admirabiles plantarum plurimas detegit, eo ne-
glecto nunquam extricandas.

FRUCTUS. Vegetationis omnis praecipuum
& ultimum opus, cuius essentia consistit in se-
mine, quod modo nudum est, modo vero in-
volutum.

SEMEN NUDUM duplex est, nempe.

T. VIII. fig.

Muticum, nullo alio corpore termina-
tum, in *Graminibus*, *Plantis Compositis*
nonnullis &c. aut

Coronatum calyce in *Umbelliferis* &c.

Corona in *Knautia* &c.

T. VIII. fig.

Pappo sessili simplici, in *Hieracio*,
Prenanthe &c.

12.

Composito, in *Scorzonera*,
Cyrsto &c.

T. IX. fig. 1.

Stipitato, simplici in *Lactuca*
Condrilla &c.

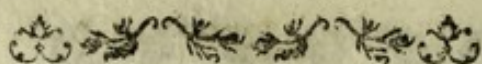
T. VIII. fig.

13.

Composito in *Tragopogone*,
Hyppochoeri &c.

SEMEN TECTUM involucro unico, duplici,
triplici; unde fructus diversi probe distinguendi,
nempe *CAPSULA*, *LEGUMEN*, *ARILLUS*,
THECA, *GRANATUM*, *NUX*, *BACCA*,
CELLA, *CYSTA*, *POMUM*, *DRUPA*.

CAP-



T. IX. fig. 2. f.

CAPSULA. Involucrum unicum, dehiscens apice, latere, basi, fovens semina non suturis, sed alio loco affixa; hinc fructus *Chelidonii* non erit filiqua.

T. IX. fig. 3.

Capsula transversim dehiscens dicitur circumscissa, qualis occurrit in *Hyoscyamo*, *Plantagine* &c.

T. IX. fig. 2,
2. b.

Capsulae partes sunt *Valvae*, *Septum*, *Locula*, *Receptaculum*.

T. IX. fig. 2. 1-6.

Valvae sunt segmenta illa, in quae Capsula dividitur, dum semina matura dimittit. Iuxta horum numerum dicitur *Capsula bivalvis*, *trivalvis*, *quadrivalvis*, *quinquevalvis*, *multivalvis*. *Septum* valvis paralellum Tab. IX. f. 2. a), aut contrarium *).

Locula sunt camerae, in quas capsula interne a septo dividitur.

Iuxta harum numerum dicitur *bilocularis*, *trilocularis*, *quadrilocularis*, *quinquelocularis* &c.

T. IX. f. 1. a

Receptaculum est ea pars Capsulae, cui semina affixa sunt, quae denuo quadruplex nempe.

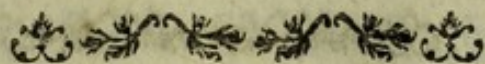
columna, seu corpus peculiare e centro capsulae prodiens.

Septum, seu membrana illa, qua capsula in duo, aut plura locula dividitur.

Filamentum, cui etiam valvae adhaerent, quale occurrit in *Chelidonio maiore*.

Valvae, quibus interne adligata sunt semina *Violae*, *Cisti* &c.

Cap-



Capsula unicum semen fovens, dicitur monosperma; si vero plura semina continet, tunc disperma, trisperma, tetrasperma, pentasperma, polysperma vocatur.

LEGUMEN. Involucrum unicum, dehiscens, T. IX. f. 4.
fovens semina non receptaculo distincto, nec valvis, sed futurae adligata,
Fere invitus retineo nomen *Leguminis*, quia
receptum ab omnibus Botanicis, cum
structura huiusce fructus eadem sit,
quae Capsulae.

ARILLUS (quod *Pericarpium* dixi *INTRODUCT.*
AD HIST. NATUR.). Involucrum uni- T. IX. f. 5.
T. X. f. 2.
cum, non dehiscens, idque
Simplex Capsulare, Pseudocompositis, aliisque
non paucis.

Carnosum, Ficui, apice apertum.

Subcarnosum, Rosae &c.

Osseum, Cerinthes &c.

Ligneum, Palmae Cocco, vel

Compositum, Haedysaris plerisque.

THECA. Involucrum duplex; externum dehiscens, T. IX. f. 6.
internum semen involvens.

Capsularis, semine tecta lana, *Gossypio &c.* T. IX. f. 7.

Pulpa, Adansoniae &c.

Pellicula pulposa, seu calyptra;

Evomyno, &c.

Cortice fragili, Lecythi &c.

Leguminosa, Copaiferae, Mimosa,
fugifoliae &c.

GRANATUM. Involucrum duplex: externum T. IX. f. 8.
& commune suberosum, quandoque dehiscens, aut coriaceum: internum & parziale succulentum obtegens semen.

NUX



T.IX.f.9.
10.* **NUX.** Involucrum duplex: neutrum dehiscens;
externum demum ficcum; internum osse-
um, *Amygladus*, *Iulgans* &c.

T.IX.f.11. **SILIQUA.** Involucrum duplex; neutrum dehi-
scens: externum coriaceum; internum
carnosum, aut pulposum. *Leguminosae*
quaedam.

In sola *Tamarindo* est cortex duplex,
pulpam includens.

T.X.fig.1. **BACCA.** Involucrum duplex, neutrum dehi-
scens: externum membranaceum, aut
sublignum; internum succulentum, aut
carnosum, *Cucurbitaceae*, & *Bacciferae*.

CELLA. Involucrum triplex: intimum dehiscens:
externum ligneum: internum pulposum:
intimum dehiscens, membranaceum, *Pon-
toppodana*.

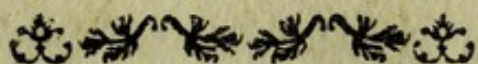
CYSTA. Involucrum triplex; externum mem-
branaceum: internum succulentum, aut
carnosum; intimum membranaceum, non
dehiscens, *Passiflora*, *Ligustrum* &c.

T.X.fig.3. **POMUM.** Involucrum triplex; exterum mem-
branaceum; internum carnosum; inti-
mum coriaceum, non dehiscens:

T.X.fig.4. **DRUPA.** Involucrum triplex externum mem-
branaceum: internum succulentum in
plerisque; intimum osseum, non dehiscens,
Prunus &c.

Hinc *Drupa sicca LINNEI* non erit
Drupa.

Fructus species juxta *LINNEUM* sunt *Capsula*,
Siliqua, *Legumen*, *Conceptaculum*, *Drupa*,
Pomum, *Bacca*; sed eadem ratio, quae
Pomum distinguit a *Drupa*, distinguit etiam
am



am *Baccam* a *Scrino*, & *Pomum* a *Cysta*.
 Si *Legumen* ideo tantum fructum consti-
 tuit diversum a *Siliqua*, quia semina ge-
 rit unicae futurae alligata, *Siliquae* vero
 utrique futurae affixa; quanto magis di-
 versa esse debet *Thecca* a *Capsula*, &
Granatum a *Bacca*? Invitus introduxi no-
 va nomina in Scientia aliunde obruta no-
 minibus, neque ad haec me novitatis ar-
 dor impulit, sed sola natura, quae iu-
 bet, ut ea, quae structura inter sese
 plurimum differunt, diversis quoque no-
 minibus denotentur. Spero tamen posse
 etiam pauca haec vocabula memoria
 qualibet retineri, ac ideo saltem
 tolerari, quia Tyronibus occasionem
 praebent rerum structuram, a qua ea-
 rum discrimina peti debent, diligentius
 examinandi.

II. GERMINATIO. Est evolutio novae plantae
 ex semine aut gemma, quae duplex,
 nempe.

- 1) *Occulta*, absque evidenti fabrica semi-
 nali, in *Muscoidaeis*, *Fungoidaeis*, *Fili-
 cibus*.
- 2) *Manifesta* in plantis aliis conspicuo se-
 mine instructis.

Semen constat,

Tunicis externis.

Cotyledone una, vel binis.

Corculo.

Hilo.

Tunicae sunt invollucra coty ledones obducen-
 tia, numero & structura diversa.

C

Co-



T.X. fig. 5. a. a.

Cotyledones sunt foliola seminalia corculum involventia, quae absorpto humore eum lactant, donec propriae vitae viribus ali queat.

Cotyledones nullae, Filicibus, Fungis.

Solitariae, Palmis, Graminibus, Orchidaeis &c.

Binae, integrae, aut lobatae, caeteris plantis.

Horum praesentiam, aut defectum, nec non numerum, & figuram in qualibet planta sedulo observet Botanicus, quod facile obtineri potest quin semina terrae mandentur, si linteum super dolium transversim dissectum extenditur, clavis undique affigitur, dein ductis funiculis in plures areolas distinctis numeris signandas dividitur. Hoc facto areae cuilibet imponitur semen plantae alicuius omniaque quotidie irrorantur aqua. Sic quovis anni tempore germinatio observari, & quod occurrit, quotidie annotari poterit.

T.X. fig. 5. b.

Corculum est novae plantae primordium cotyledonibus affixum, constans *Plumula* caulescente, & *Rostello* radicante.

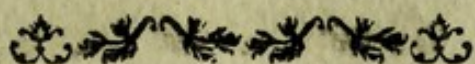
T.X. fig. 5. d.

Ita in semine *Plumula* alitur cotyledonibus, donec actis radicibus excrescat in plantam, ut in ovo punctum saliens alitur placenta, donec inde evolvatur perfectum animal.

T.X. fig. 5. e.

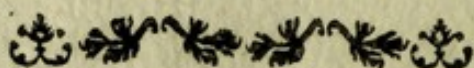
Hilum seu cicatrix externa seminis ab eiusdem adhaesione in fructu relicta, quo cotyledones hauriunt humidum nutriendum.

Prin-



Princeps plantarum nutrimentum est aqua aere fixo praegnans, non tinctura humi, quae plantis jam genitis serior accessit, nec omnibus nunc etiam necessaria est. Aquosum hoc ex atmosphaera ac tellure hauriunt folia & radiculae, aut alia organa iis analogae, haustumque modificant, donec stupenda metamorphosi mutetur in Sales, Olea, Terram. In terra, quae ponderat 20.) libras, crescere possunt 4000) diversae plantae, in quibus omnibus & diversum oleum, & diversum sal reperitur. Ponamus has Plantas analysi chemica in suas partes resolvi, obtinentur sic, sine dubio oleum & sal a qualibet fere Planta, ad unciam fere unam, plus minus. Si a terra hocce oleum & sal deducendum esset, certe in illa terra adessent 4000.) unciae, h. e. 250.) librae olei & salis; cum tamen in eadem terra ne granum quidem salis & olei adsit, GRILLENBORG, *Agricult. Fundam. Chym. Cap. 6.* Hac de causa mutari aquam intra corpora organica in sales, olea, terras, docent LEMERII *Hist. de l' Acad. des Scien. 1715. p. 139.*, WALLERIUS *Dissert. de Veget. Plant. princip. 1751.*, ELLER *Hist. de l' Acad. de Berlin. 1746. 1748.* D. ISIONVAL apud ROZIER 1781. p. 402., & alii.

III. GEMMATIO. Quod nunc germen dicitur, id gemma; quod vero nobis est gemma, ea germen a PLINIO vocatur.



Planta prolificat duplici gemma, quarum una contigua est, alia vero decidua. *Gemma contigua* est substantiae medullaris apex libere extensus in florem & fructum. *Gemma* vero *decidua* est semen continens novi individui compendium cotyledonibus atque invollucris corticatum.

Nonnullas gemmas protegit invollucrum carnosum, aut foliaceum. Invollucrum carnosum (quod a LINNAEO *Hybernaculum* appellatur) est bulbus modo radicalis, modo vero caulinus.

Hybernaculum radicale est quadruplex nempe.

Solidum, *Gladiolo*, *Croco* &c.

Articulatum, *Adoxae*, *Lathraeae*.

Tunicatum, *Cepae*.

Squamosum, *Lilio*.

Caulinum axillare, speciebus nonnullis *Dentariae*, *Lilii*, *Saxifragae*.

Terminale, aliorum quorundam floribus interpositum.

Hybernaculum foliaceum, seu squamosum denuo duplex occurrit, nempe.

Radiale, *Herbis*.

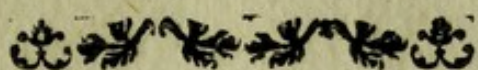
Caulinum, Sufruticibus, Fruticibus, & Arboribus.

Situs foliorum intra gemmam multiplex V.

LINNAEI *Phil. Bot.* 163. VI. Tab. 10.

VI. INFLORESCENTIA. Est modus, quo Planta flores suos profert.

INFLORESCENTIA est I.) SOLITARIA; constans pedunculo unico simplici, bi-



bifido, trifido &c.; hinc *Pedunculus uniflorus*, *biflorus*, *triflorus* &c.

2.) *AGGREGATA*, ex pluribus foliis in *Fasciculum*, *Verticillum*, *Strobilum*, *Amentum*, *Spicam*, *Racemum*, *Cymam*, *Corymbum*, *Umbellam*.

Fesciculus, seu flores ex eodem loco pauci, pedunculis simplicibus infidentes.

Capitulum, seu flores in summo caule, aut ramis, ex eodem plano multi, sessiles aut pedunculis simplicibus impositi, in *Allio*, *Globularia*, *Trifolio* &c. T.X.fig.6.

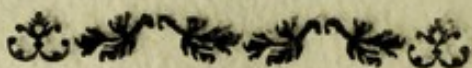
Verticillus, seu flores ex alis foliorum caulem annuli ad instar ambientes; hinc plantae hac inflorescentia donatae, *Verticillatae* dicuntur. T.X.fig.7.

Strobilus, seu flores squama rigida, coriacea aut lignea distincti, apetalii; Squamis axi medio communi affixis, in *Pino*, *Cupressu* &c. T.V.fig.8.

Amentum, seu flores squama molliori, aut foliacea distincti, apetalii; squamis axi medio communi adhaerentibus, in *Salice*, *Corylo*, *Populo* &c. T.X.fig.9.

Spica, seu flores sessiles, aut pedunculati: pedunculis indivisis & pedunculo communi adnatis. T.X.fig.10.

Spica graminea sustinet spiculas; aliae vero gerunt flores



solitarios , minime glumofos .

Spica simplex in *Graminibus* ,
Veronicis , *Berberi* &c. compo-
sita in *Zea Mays* &c.

T.X. fig. 11.

Racemus , differt a *Spica* pedun-
culo communi in plures ramos
diviso , qui in uno plano nunquam
conveniunt . Inflorescentia haec
adeft in *Viti* , *Sambucco racemosa* ,
Connabi *Lupulo* &c.

T.X. fig. 12.

Corymbus , differt a *Racemo* pedun-
culis , aut ramulis seorsim eeguidem
genitis , at in unum planum hori-
zontale superne convenientibus .

Hinc *Cyma* non differt a *Corymbo*.

T.X. fig. 10.

Panicula , seu pedunculi florales elon-
gati , sparsi , aut verticillati , non
simplices sed ramosi , floribus in
unum planum minime dispositis .

Racemosae *Graminum* inflore-
scentiae hoc nomen datum fuit.

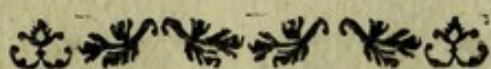
T.X. fig. 13.

Umbella , seu flores ut in *Corymbo*
ramosi : ramis ultimis in eodem
plano horizontali convenientibus ,
ramulisque etiam ex eodem cen-
tro pariter prodeuntibus .

Umbellae simplices *Botanicorum*
sunt *Capitula* .

Idae rerum sint adaequatae ,
non ambiguae & incertae .

V. HABITUS . Est determinata , & cuique in-
dividuo sua facies , seu peculiaris disposi-
tio ramorum , foliorumque , quae genera
quae-



quaedam in unam classem, ac species nonnullas in unum genus coniungit.

Talis est *Habitus Geodes*, *Pulinae*, *Verrucariae*, *Leprae*.

Corolloidaeus, *Lichenibus coralloidaeis*, & *Fungis*.

Trichodes, *Byssos*, & *Conservae*.

Surculosus, *Muscis*.

Foliaceus, *Algis*, & *Lichenibus non paucis*.

Comosus, *Palmis*.

Frondosus, *Filicibus*.

Fastuosus, *Liliis*, & *Scytamineis*.

Tristis, *Tamo*, *Rajanae*, & *affinibus*.

Rigidus, *Umbelliferis*.

Carnosus, *Plantis succulentis*.

Pyramidatus, *Coniferis*.

Diffusus, *Amentaceis*, & *Calycifloris arboreis*.

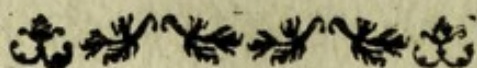
Squallidus, *Solanaceis*.

Oraculum Naturae ex habitu aequivocum, judiciose audiendum, ne Botanicus perditio fructificationis filo ariadnaeo, in labyrinthum eat inextricabilem.

VI. TEMPUS ferens Folia, Florem, Fructum.

Observationibus hisce per decennium institutis innotescet.

1.) Quenam plantae in quolibet climate coli queant.
2.) Quot dies utero gerat quaevis planta.
3.) Quenam sit aestatis longitudo in qualibet Provincia.



4.) Quomodo Res agraria pro-
movenda .

5.) Novae quoque rerum adfi-
nitates inde innotescant .

Sapiens in contemplatione Naturae non pro-
perat , nil praetervidet , omnia perquirat ,
& comparat , ne similia dissimilibus uni-
antur .

VII. QUALITAS , eaque manifesta , quam
ostendit .

<i>Sapor</i>	Viscidus .	} nullus .
	Aquosus .	
	Dulcis .	} gratus .
	Acidus .	
	Salsus .	} ingratus .
	Acris .	
	Amarus .	
	Nauseosus .	

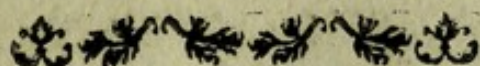
Odor Nullus .
Gratus .
Ingratus .
Fatuus .

Color Albus .
Niger .
Flavus .
Viridis .
Ruber .
Caeruleus .
Violaceus .
Ex his mixtus .

Tactus mollis .
Viscidus .
Ingratus .

Mensura , longitudo .

La-



Latitudo .

Crassities .

Vigilia nulla .

Brevis .

Diurna .

Nocturna .

Mixta .

Somnus vigiliae contrarius ,
in quo flores stato tem-
pore clauduntur .

Conversio ad solem , aut
mundi plagam .

OCCULTA , *Nutritans* ; Cibus

Alterans ;

Medicamentum aut Venenum (V.
Vires Plantarum)

Tinctoria .

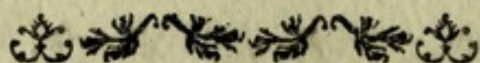
VIII. STATIO , seu Patria .

Natalia loca plantarum sunt .

Communia . Europa , Asia , Africa ,
America , nec non Regna ,
Insulae , Provinciae , Comita-
tus .

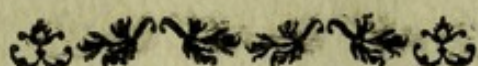
Singularia , nempe .

1.) *Mare* . Congregatio aquarum ex maioribus fluviis .
2.) *Lacus* . Collectio aquarum ex fluviis minoribus , rivis , fontibus .
3.) *Flumen* . Aqua mobilis ex pluribus rivis in unum alveum confluentibus .
4.) *Rivus* . Aqua mobilis ex pluribus fontibus simul unitis .
5.)



5.) *Fons* . Aqua mobilis ex vapore aqueo coadunato .
6.) *Fossa* . Aqua stagnans , impura .
7.) *Palus* . Solum incultum , scatens aqua impura , stagnante .
8.) *Littus* . Solum mari , lacui , aut flumini proximum .
9.) *Pascuum* . Solum incultum , minus fertile , siccum .
10.) *Ager* . Solum cultum , fertile , frugiferum .
11.) *Hortus* . Solum cultum , fertilissimum , delitiosum .
12.) *Ruderatum* . Solum incultum juxta domos , & vias .
13.) *Fimetum* . Solum incultum , fimum excipiens .
14.) *Vallis* . Solum incultum , depressum , collibus aut montibus interiectum .
15.) *Collis* . Telluris superficies modice elevata .
16.) *Mons* . Telluris superficies magis elevata .
17.) *Alpis* . Telluris superficies maxime elevata .
18.) *Saltus* . Sylvarum locus rupestris , umbrosus , squallidus .
19.) *Sylva* . Arboribus dense confita tellus .

Frut-



20.) *Frutticetum* . Frutticibus
confita tellus .

21.) *Rupis* . Mons terra fer-
tili denudatus .

His addi potest Terrae conditio saltem
praecipua , nempe .

1.) *Humosa* , atra , spongio-
sa , phlogistica .

2.) *Calcaria* , cum acido ef-
fervescens , in calcem
vivam mutabilis .

3.) *Agillosa* , tenax , plasti-
ca , igne induranda .

4.) *Sabulosa* , ficca , acido
nullo solubilis , cum sale
alcalino fixo vitrescens .

5.) *Margacea* , constans ter-
ra calcaria , & argillosa .

6.) *Ex his composita* , mul-
tiplex .

IX. PARTUS , seu modus , quo semen a Plan-
ta dividitur , & quidem .

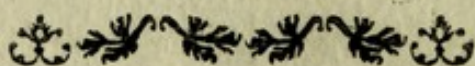
1.) *Revoluto calyce* , ut ventus abripi-
at , in *Compositis* semiflosculosis
papposo semine praeditis .

2.) *Vi elastica* in *Momordica Elaterio* ,
Oxali , *Impatiente* &c.

3.) *Dehiscente fructu* in *Capsuliferis* ,
Leguminosis

4.) *Marcescente aut disfluente thalamo* in
Fragaria vesca , *Pomiferis* , *Baccife-
ris* , *Drupiferis* plantis .

Unde promptior vegetatio , quam pro-
movent Venti , Insecta , Com-
mer-



mercia , Aves . Copula artificialis ,
Maceratio tempeſtiva , Cultura di-
ligens , Curioſorum ſolertia .

X. VITA PERFECTA pendens ab aequali , nec
alibi impedita propulſione ſucci nutritii .

LAESA ab humore abundante , extrava-
ſato .

ABOLITA , ceſſante vita medullari , defe-
ctu alimenti , debili impulſu , aut a prae-
ternaturali fluidorum natura .

HOSTES PLANTARUM ſunt Animal gemmivo-
rum , Avis decorticans , Inſectum terebrans ,
Calor adurens , Gelu mortificans , Ventus
eradicans , Ferrum vulnerans , Ignis deſtru-
ens ; unde *Rubigo* , *Defoliatio* , *Galla* , *Gum-
mi* , *Refina* , *Tuber* , *Fiſſura* , *Caries* , *Clavus* ,
Uſtilago , *Prolificatio* , *Monſtroſitas* , *Sterilitas* ,
Mors .

Hinc Nomenclator empiricus differt a ſyſtemati-
co Obſervatore , ut dies a nocte .



PARS II.

CLASSES PLANTARUM

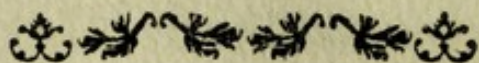
OBSERVATIO & DENOMINATIO sunt duo cardines, quibus tota innititur Scientia Naturae.

OBSERVATIO quaerit rerum differentias perfecta descriptione; *DENOMINATIO* inventas indicat nominibus adaequatis.

DIFFERENTIA triplex est, nempe *summa*, *media*, & *infima*, unde Rerum naturalium distributio in *CLASSES*, *GENERA*, *SPECIES*.

Divisio haec appellatur Systema a sciolis contemptum, a sapientioribus vero omni aevo aestimatissimum, nam praeter id, quod observationibus innitatur, in amplissimo Naturae libro indicem constituit, qui brevi tempore docet quatenam Individua iam fuerint haecenus detecta, & quae nova censenda. Scientia Naturae sine Ordine & sine Systemate est corpus sine anima.

CLASSES quaedam sunt *Naturales*, aliae vero *Artificiales*. *Classes naturales* eruuntur ex iudiciofa & accuratissima comparatione omnium proprietatum cuiusque Individui; *Artificiales* vero ex unica tantum, aut quibusdam proprietatibus desumuntur; hinc similia separant, dissimilia vero coniungunt, repugnantes natura.



Hinc Botanicus, omnisque Naturae verus scrutator.

1.) Quaerat ea individua, quae coniungunt Regna, Classes, Genera, Species inter sese, sicque pergat tutus, donec hiatus invenerit sedulo annotandos, ut saltem posterius novos annulos detegant, quibus conficiant catenam omnium rerum adhuc imperfectam.

2.) Genera distribuat iuxta differentias non solum essentielles, sed etiam antecedenti & insequenti familiae communes.

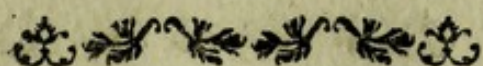
Ita e. g. *Liliacae* efficiunt classem mediam inter *Gramina* & *Satyria*; nam *Graminibus* accedunt cotyledone unica, foliis indivisis, staminibus 3. 6.); *Satyriis* vero involucro florali unico, nec non fructu in tria locula diviso.

Iuncus coniungit *Lilia* cum *Graminibus*, *Sisyrinchium* cum *Satyriis*.

Antiscorbuticae mediae sunt inter *Anomalas*, & *Disciferas*; nam *Anamolis* similes sunt calyce polyphyllo, corolla polypetala, capsula saepius elongata.

Cleome & *Hypecoum* iungunt *Anomalas* cum *Antiscorbuticis*; ut *Cadaba* proxima *Antiscorbuticis*.

Harmonicus hic Classium consensus desideratur in fragmentis methodi naturalis Ill. a LINNE' saltum enim facere oportet transitorio a *Graminibus* ad *Coniferas*, ab *Umbelliferis* ad *Multisiliquas*, a *Luridis* ad *Columniferas*. Quaenam adfinitas *Phytolaccae* cum *Aro.*, *Boerhaviae* cum *Statice*, *Violae* cum *Convolvulo*, *Berberis* cum *Geranio*?



3.) *Absolutas Specierum omnium descriptiones sibi comparabit, ex quibus characteres generici naturales, nec non classici primarii & secundarii desumendi sunt.*

Perfecta descriptio tradit in quolibet Individuo partium omnium structuram, numerum, situm, figuram, proportionem, habitum, qualitates, vires, foliationem, gemmationem, inflorescentiam, vitam, pariendi modum & tempus. Hisce edoctus Botanicus iudiciosa comparatione similia coniungat, sicque Classes & Genera instituat caractere primario a fructificatione, secundario autem undequaque petito; characterem enim classicum naturalem non sola corolla, non sola stamina, nec solus fructus, sed plurimum notarum consensus constituit, quaecunque demum eae fuerint. Talis est e. g. singularis *Umbellatarum* habitus; folia integra, lineata, & vaginantia *Graminum*; radices carnosae *Satyriorum*, folia opposita *Verticillatarum*, *Muscorum* viror aqua reparabilis, circinalis gemmatio *Filicum*, aliaeque similes notae.

4.) *Ad fructum attendat potissimum.*

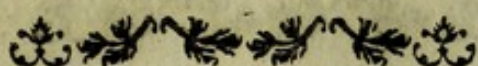
Botanicus dextro oculo fructum, sinistro florem respiciat; multarum enim Classium characteres essentiales ex solo fructu petuntur, ut patet ex *Graminibus*, *Umbellatis*, *Compositis*, *Triccocis*, aliisque. At valor fructus in constituendis Classium naturalium characteribus, patet imprimis ex Plantis *Leguminosis*; cum enim ex hisce quaedam apetalae sint, corollatae aliae, staminum numerus & cohaesio non in omnibus eadem, calyx nunc monophyllus, nunc polyphyllus, corolla in quibusdam monopetala, in aliis polypetala, her-



herbaceae nonnullae, quaedam arboreae, & folia modo simplicia, modo vero composita, ita solus superest fructus, qui in omnibus nunc est Capsula, nunc autem Legumen. Nonne proprio fructu gaudent etiam *Liliaceae*, *Satyria*, *Contortae*, *Verticillatae*, *Polycarpiae*, *Columniferae*, *Antiscorbuticae*, *Coniferae*? Nonne fructus constanter inferus in *Satyriis*, *Scitamineis*, *Strictis*, *Umbelliferis*, *Compositis* fere omnibus, & in *Epicarpiis* stellatis? Nonne monospermus in *Seminudis*, ex quatuor feminibus compositus in *Verticillatis*, baccatus in *Cucurbituceis*?

Affinitates plantarum plurimas stupenda industria detexit laboriosissimus *ADANSONIUS*, cuius eximium Opus de *Familiis Plantarum*, qui attentus evoluit, obstupescet ad immensum laborem, ex quo summa Viri diligentia, & vastissima in Botanicis scientia clare elucescit. Cum vero nihil perfectum sit in rebus humanis, ita etiam Viri huius doctissimi principia non omnibus placuerunt; nam 1.) Scriptores eos laudat unice, qui plures Classes naturales in suis Systematibus retinuerunt; 2.) *Musci* non videntur esse Plantae Animalis Regno proximae, ut nec *Tremella* lapideo; 3.) Exceptiones plurimae classicos characteres incertos reddunt & obscuros; 4.) Difficilis videtur transitus a *Filicibus* ad *Palmas*, ab *Onagris* ad *Myrtos*, a *Myrtis* ad *Umbellatas*, ab *Umbellatis* ad *Campanulas*, a *Vacciniis* ad *Apocyna*, a *Portulacis* ad *Seda*, a *Thymellaeis* ad *Rosas*, a *Zizyphis* ad *Leguminosas*, a *Leguminosis* ad *Pistachias*, ab *Annonis* ad *Castaneas*, a *Ranunculis* ad *Ara*, ab *Aris* ad *Pinos*.

Hinc veniam forte merebor, quod Genera in pauciores familias disposuerim, easque catenata
pro-



progressione alio modo proponere ausus fuerim , non eo animo , ut Naturae vestigia me ubique secutum fuisse praesumam , sed ut breviori via ducti Tyrones , quaerendis rerum adfinitatibus sensim adfuescant , cum omnis vera cognitio in Historia Naturae ab hac scientia dependeat . En itaque Tribus , quas ego proposui .

Tribus

- I. MICHELY . Cryptogamae , absque foliis , & manifesta radice
- II. PLUMIERY . Subcryptogamae , apetalae
- III. SCHEUCHZERY . Culmiferae , glumosae
- IV. WACHENDORFY . Apetalae , elegantes ; staminibus tot aut duplo paucioribus ac segmenta , aut folia calycina ; fructu in tot locula diviso , quot sunt stigmata
- V. ADANSONY . Frutiflorae ; staminibus 1 - 2)
- VI. GOUANY . Apetalae & corollatae , integrifoliae ; calyce monophyllo in

Incompletae .

Obsoletae .

Gramineae .

Liliaceae .

Satyria & Scitamineae .

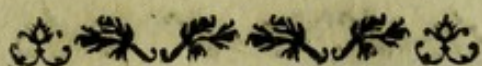
D

apc-

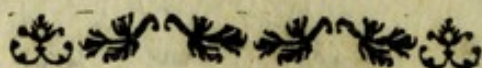


- apetalis, polyphyllo in aliis; fructu diverso a *Tribu V.* *Trifles.*
- VII. AUBLETY. Fructiflorae, polypetalae, angiospermae. *Strictae.*
- VIII. RIVINI. Fructiflorae, polypetalae, gymnodispermae. *Umbelliferae.*
- IX. VAILLANTY. Fructiflorae, monopetalae, gymnomonospermae. *Compositae.*
- X. BOERRHAVY. Fructiflorae, monopetalae, angiospermae. *Epicarpiæ.*
- XI. BANKSY. Fructiflorae, diversae a *Trib. VII-X* corolla cum calyce cohaerente. *Campanaceae.*
- XII. IACQUINY. Monopetalae; segmentis corollae ad unum latus flexis *Contortae.*
- XIII. TOURNEFORTY. Monopetalae; segmentis corollae non contortis; foliis asperis *Asperifoliae.*
- XIV. FORSTERY. Monopetalae, irregulares, gymnospermae; receptaculo

sty-



- styliifero. *Verticillatae*.
- XV. HALLERI. Monopetalae, irregulares, angiospermae; germine styliifero. *Personatae*.
- XVI. ROYENY. Monopetalae; corolla in tubum elongata; fructu supero. *Tubulatae*.
- XVII. RHEEDY. Mono- & Polypetalae; floribus aggregatis & involuocratis, receptaculo communi impositis; fructu angiospermo, supero. *Pseudocompositae*.
- XVIII. RAY. Polypetalae; staminibus tot, aut duplo pluribus, ac petala. *Dumosae*.
- XIX. LINNAEI. Polypetalae, calyciflorae, polyandreae. *Calycanthemae*.
- XX. SAUVAGESY. Polypetalae; staminibus ex receptaculo saepius tot, aut duplo pluribus, ac segmenta calycina. *Nomadeae*.
- XXI. FORSKALY. Sexu distinctae; fructu 2. - 3-loculari, dif-



co insidente.

Tricoccae.

XXII. MAGNOLY. Polypetalae, polygyniae; staminibus ex receptaculo.

Polycarpiae.

XXIII. MORISONY. Polypetalae, monogyniae; staminibus 12 - 200)

Polyandriae.

XXIV OEDERI. Polypetalae; staminibus in plura corpora coactis.

Icosandriae.

XXV. HERMANNI. Polypetalae; staminibus alicubi, non cum corolla, nec cum calyce, cohaerentibus

Columniferae.

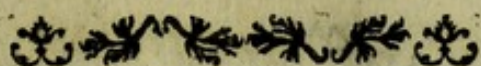
XXVI. BAUHINI. Polypetalae pleraeque; corolla saepius irregulari; staminibus tot, aut duplo pluribus, ac segmenta, vel folia calycina. Fructus est Arillus, Capsula, aut Siliqua

Leguminosae.

XXVII. HILLY. Polypetalae, irregulares plurimae; flore aut fructu Leguminosis affines

Anomalae.

XXVIII.



XXVIII. GRONOVII. Polypetalae ; calycinis foliis & petalis 4) ; staminibus saepius 6) *Antiscorbuticae.*

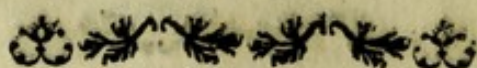
XXIX. ALLIONY. Polypetalae , regulares ; staminibus saepius duplo pluribus ac petala ; germine disco infidente. *Disciferae.*

XXX. LÖEFLINGY. Polypetalae ; petalis unguiculatis ; calyce persistente ; germine disco infidente. *Caryophyllaeae.*

XXXI. PLUKNETY. Apetalae ; calyce persistente ; staminibus liberis, semine unico intra fructum, aut calycem. *Defloratae.*

XXXII. BROWNEI. Apetalae ; pleraeque calyculatae ; staminibus basi unitis, immo calycis loco affixis ; fructu saepius monospermo. *Seminudae.*

XXXIII. HAMELY. Apetalae ; sexu distinctae, floribus aggregatis, foliolo distinctis. *Amentaceae.*



XXXIV. MILLERY . Apetalae ,
 sexu distinctae ; flo-
 ribus aggregatis ,
 squama distinctis ;
 staminibus unitis . *Coniferae .*

XXXV. DILLENY . Cryptoga-
 mae , foliaceae ,
 furculosae , in fri-
 gido & humido flo-
 ridae ac vegetae *Muscoideae .*

XXXVI. BATTARAE . Cryp-
 togamae , aphyllae ,
 radicatae . *Fungoideae .*

Etiam in hoc ordine non

facilis transitus a *Tristibus monospermis*
 ad *Strictas* ,

Campanulatis cucurbi-
taceis ad Contortas ,

Tubulosis ad Pseudo-
compositas ,

Pseudocompositis ad Du-
mosas .

Tricoccis ad Polycar-
pias ,

Seminudis ad Amentta-
ceas .

Detectis quoque novis individuis , dividi po-
 terunt in plures Tribus II. VI. X. XVI. XVIII.
 XX. XXII. XXV. XXIX.

Cum vero methodum naturalem nonnisi
 summi & exercitatissimi Viri , attenta Generum com-
 paratione , assequantur LUDWIG. in Praefat. ad
 Defin. Gen. , ita certum est , Tyrones artificia-
 li methodo esse instruendos , non tamen interea
 ne-



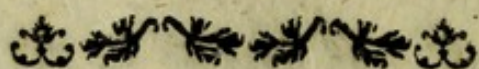
negligendis , quinimo eodem tempore demonstrandis Classium naturalium characteribus, plantarumque adfinitatibus , quae ad solidam plantarum cognitionem recta via ducunt .

Dum vero Plantae in Horto Botanico artificiali methodo demonstrantur , idem erit , sive ista , sive alia methodus eligatur . Tournefortiana olim erat , & nunc etiam foret aptissima , si Botanici in ea emendanda , non vero in novis elaborandis , desudassent . Sed postquam Rei herbariae cultores iam plurimi sexualem methodum adoptarunt , imo & in herbariis , hortisque plantae eodem ordine distributae nunc passim occurrant ; ac praeterea celeberrimi LINNAEI opera botanica cuilibet studio huic operam daturum sint omnino necessaria , ita minime incongruum erit , plantas in Horto Botanico non solum in Classes naturales , sed etiam in artificiales Linnaeanas distribuere , & in demonstrationibus botanicis indicare ad qualem Classem utriusque methodi quaelibet planta pertineat .

Classes *Systematis sexualis* sequentes sunt .

Flores manifesti , iidemque perfecti , seu germine & anthera instructi , iuxta numerum staminum dispositi , Classes hasce constituunt .

- | | |
|--------------------------|---------------------|
| I. <i>Monandria</i> , | stamine unico . |
| II. <i>Diandria</i> , | staminibus duobus . |
| III. <i>Triandria</i> , | tribus . |
| IV. <i>Tetrandria</i> , | quatuor . |
| V. <i>Pentandria</i> , | quinque . |
| VI. <i>Hexandria</i> , | sex . |
| VII. <i>Heptandria</i> , | septem . |
| VIII. <i>Octandria</i> , | octo . |



- IX. *Enneandria* , novem .
 X. *Decandria* , decem .
 XI. *Dodecandria* , duodecim ad novendecim .

Iuxta staminum diversam insertonem .

- XII. *Icosandria* . Calyci inserta , viginti & plura .

- XIII. *Plyandria* . Ex receptaculo prodeuntia , viginti ad ducenta .

- XX. *Gynandria* . Stylo infidentia .

Iuxta variam filamentorum proportionem inter sese .

- XIV. *Didynamia* . Stamina duo longiora , totidem breviora .

- XV. *Tetradynamia* . Stamina quatuor longiora , duo vero breviora .

Iuxta diversam filamentorum , aut antherarum distributionem , vel cohaesionem .

- XVI. *Monadelphica* . Stamina in unum corpus coalita .

- XVII. *Dialdelphia* . in duo corpora connata .

- XVIII. *Polyadelphia* . in tria , aut plura corpora distributa .

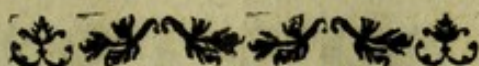
- XIX. *Syngenesia* . Antheris , raro filamentis , coalitis .

Flores manifesti , sed imperfecti .

- XXI. *Monoecia* . Masculi & Feminei in eadem planta .

- XXII. *Diœcia* . Masculi in una , Feminei in alia planta .

XXIII.



XXIII. *Polygamia*. Flores perfecti & imperfecti
in eadem planta.

Flores nudis oculis non manifesti, seu nuptiis
clandestinis.

XXIV. *Cryptogamia*.

Classes istae diversimode iterum subdividuntur, &
quidem

I - XIII. iuxta numerum
stylorum aut stigma-
tum.

*Monogynia, Digynia,
Tetragynia, Penta-
gynia &c.*

XIV. *Gymnospermia*, s. seminibus nudis.

Angiospermia, s. seminibus obtectis.

XV. *Siliculosae*, capsula brevior.

Siliquosae, elongatae.

XIX. *Polygamia aequalis*, floribus omnibus
perfectis.

spuria, floribus disci perfec-
tis, marginali-
bus faemineis.

XX. Iuxta numerum staminum.

XXI. *Monandria* *Polyandria*.

Adelphia.

Syngenesia.

Gynandria.

XXII. Eodem modo ut Cl. XXI.

XXIII. *Monoecia*.

Dioecia.

Trioecia.

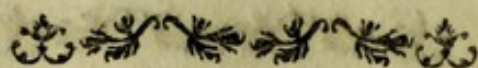
XXIV. *Filices*.

Musci.

Algae.

Fungi.

Ano-



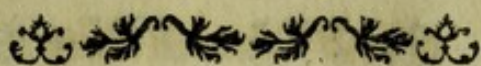
Anomaliae plurimae in hoc ordine occurrunt; nam

- 1) Plantis flore perfecto immixtae passim sunt aliae flore imperfecto donatae.
- 2) Non omnes plantae sub una Classe militantes gerunt praefixum staminum numerum.
- 3) Non omnes *Monadelphiae* stamina connata possident.
- 4) Non omnes *Diadelphiae* stamina gerunt in duo corpora connata.
- 5) *Monoeciis* immixtae sunt plantae flore perfecto, & dioico.
- 6) *Dioeciis* adiungitur *Salix* flore hermaphrodito.

Vitiis hisce tu mederetur Ill. LINNÆUS, enumeravit in Epitome Generum cuiusque Classis eas species, quibus alius est character a classico diversus. At quidquid fuerit adnotatum, nunquam Tyro quaeret inter Diandras plantam staminibus tribus donatam, nec dioicam inter hermaphroditas.

Scriptores alii systematici, qui ante, & post LINNÆUM inclaruerunt, praecipui sequentes sunt.

Andreas CÆSALPINUS, radiculæ situm in seminibus nonnullis, fabricam fructus in plantis pluribus, seminum numerum, horumque cum ovulis Animalium analogiam, nec non plantas flore carentes, mira vidit perspicacia, ut ideo elogium illud Tournefortianum iure merito promeruerit, solum nempe CÆSALPINUM hanc Botanicos partem a nemine adhuc tentatam summo studio agitasse, solumque inter Herbarios methodum plan-



plantarum ex fructu petitam, Philosopho dignam, nobis reliquisse.

Robertus MORISONIUS, CÆSALPINUM secutus, stirpes ordinavit.

Ex substantia & habitu in *Arbores, Frutices, Suffrutices.*

caule *Seadentes, Culmiferas.*

foliis *Capillares.*

florendi modo *Corymbiferas, Umbelliferas.*

figura floris *Galeatas.*

fructu *Leguminosas, Siliquosas, Multicapsulares, Tricoccas, Tricapsulares, 1-5-capsulares, Bacciferas.*

femine *Papposas.*

incerto caractere *Heteroclitas.*

Ioannes RAIUS, MORISONIUM imprimis secutus, plantarum Classes hasce constituit.

Ex substantia. *Arbores* ab herbis distinctae.

loco natali. *Submarinae.*

caule. *Fungi, Musci, Arundinaceae.*

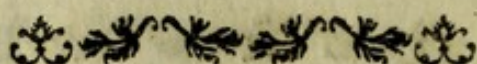
foliis. *Stellatae, Asperifoliae, Capillares.*

inflorescentia. *Discoideae, Corymbiferae, Capitatae, Umbellatae, Verticillatae.*

floris defectu. *Apetalae.*

situ. *Floriferae.*

stru-



structura. *Planipetalae*, *Stamineae*, *Monopetalae*,
2 - 3 - petalae, 5 - petalae.
Anomalae.

fructu. *Pomiferae*, *Siliculosae*, *Leguminosae*,
Multisiliquae Fructu umbi-
licato, non umbilicato,
siccò donatae.

semine. *Monospermae*, *Polyspermae*.

RAIUM secuti sunt SLOANE, PETIVERIUS,
paucisque mutatis *Cristoph. KNAUTIUS* in
Enumerat. Plant. circa Halam Saxonum sponte
nascentium.

Augustinus RIVINIUS Germanus, Classes plan-
tarum a flore desumptas hasce adoptavit.

Iuxta corollae praesenti-
am, aut defectum. *Perfectae*, & *Imper-*
fectae.

numerus petalorum. *Monopetalae*, *Dipe-*
talae, *Tripetalae*,
Tetrapetalae, *Pen-*
tapetalae, *Hexape-*
talae, *Polypetalae*.

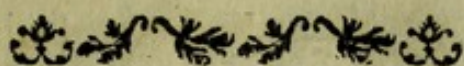
flores plures unico
communi calyce
comprehensos. *Plantae flore compo-*
sito.

Methodum hanc adoptarunt HEUCHERUS,
CASP. GEMAINHARD, LUDWI-
GIUS, & SIEGESBECKIUS.

Paulus HERMANNUS eodem tempore plantas
divisit.

Ex corollae defectu in *Apetalas*, *Muscosas*, *Sta-*
mineas, *Iuliferas*.

praesentia Alias Classes
Fru-



Fructu secco

Unicapsulares , *Bicapsu-*
lares , *Quadricapsulares* ,
Quinquecapsulares , *Mul-*
ticapsulares , *Siliquosas*
 &c.

carnoso

Bacciferas , *Pomiferas* ,
Umbilicatas , non *Um-*
bilicatas .

Semine nudo

Gymnomonospermas , *Gym-*
nodispermas , *Gymno-*
traspermas , *Gymnopo-*
lyspemas .

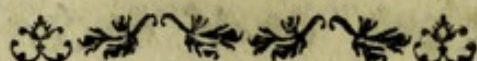
Ioseph **TOURNEFORTIUS** summus Botanicus,
 species plantarum ad genera certa retulit ,
 partium omnium floris & fructus cuiusque
 generis icones incomparabiles nobis reliquit ,
 plantasque disposuit .

Ex Corollae praesentia aut defectu in *Corol-*
latis & *Stamineas* .

Structura in Monoepetalas flore campani
 formi , infun-
 dibuliformi, hyp-
 pocrateriformi ,
 rotato .

Polypetalas flore cruciformi ,
 caryophyllaeo ,
 rosaceo, liliaceo,
 papilionaceo, la-
 biato , persona-
 to , anomalo .

Corollis pluribus unico communi caly-
 ce compren-
 sis , in *flosculo-*
sis , *semiflosculo-*
sis ,



fas, rodias.

Divisit herbas ab Arboribus & Fruticibus.

Coralia, aliorum exemplo, Vegetabilibus adnumeravit.

Characteres generum secundarios adoptavit.

TOURNEFORTII methodum retinuerunt PLUMIERIUS, FEVILLÆUS, ISNARDUS, VAILLANTIUS, IUSSIÆUS, MICHELIUS, PONTEDERA, SEQUIERIUS, LINDENIUS, BERGENIUS, ALSTONIUS, alique.

Albertus HALLERUS, Vir doctissimus, patrias stirpes, quas ipse collegit, vel ab amicis accepit, disposuit,

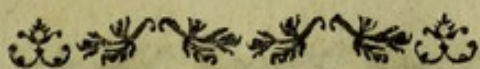
Iuxta stamina manifesta in *Compositas*, *Dynamias*, *Staminibus connatis* 8-10) *instructas*, *Cruciferas*, *Meiostemonas*, *Isostemones*, *Diplostemonas*, *Polystemones*, *Liliaceas*, *Satyria*, *Piperitas*, *Gramineas*, *Apetalas*.

Inconspicua, in *Caulifolias*, *Epiphyllifermas*, *Muscos*, *Lichenes*, *Filamentaceas*, *Fungos*.

Adrianus ROYENIUS ex cotyledonibus plantas distribuit.

In Monocotyledones. *Palmae*, *Lilia*, *Gramina*.

Polycotyledones. *Amentaceae*, *Umbelliferae*, *Compositae*, *Aggregatae*, *Tricoccae*, *Incompletae*, *Fructiflorae*, *Calyciflorae*, *Ringentes*, *Siliquosae*, *Columini-*



niferae , Leguminosae , Oligantherae , Diplosantherae , Polyantherae , Cryptantherae , Lithophyta .

ROYENY methodum amplexi sunt Io. GMELINUS in *Flora Sibirica* , Philippus GMELINUS in *Hortis botanicis* .

Everhardus WACHENDORFFIUS novum ordinem instituens , plantas floribus manifestis donatas *Faneranthas* , occultis vero & inconspicuis instructas *Cryptanthas* appellans , sexdecim Classes , sesquipedalibus ex graeca penu desumptis nominibus insignitas , iuxta numerum cotyledonum , iuxta litum , cohaesionem , & proportionem staminum , iuxta calycis figuram , proposuit .

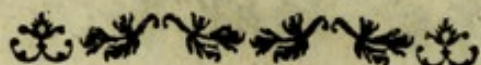
Ioannes GLEDISCHIUS , postquam plantas divisit in *Phoenostemones* , seu staminibus manifestis instructas , & in *Cryptostemones* , seu staminibus occultis donatas , ex eorum situ , aut defectu , hasce Classes stabilivit .

Thalamostemones , quarum stamina receptaculo fructificationis , aut floris proprio , nec non eius nectario distincto , rarissime vero receptaculo cuidam communi inferuntur .

Petalostemones , quarum stamina corollae , aut eius nectario distincto , inferuntur .

Calycostemones , staminibus Perianthio , seu Calyci fructificationis , vel floris proprio insertis , aut eius nectario distincto inpositis .

Stylostemones , staminibus Pistilo , aut eius nectario



rio distincto insertis .

Cryptostemonas . Filicinae, Muscoidae , Algaceae,
Fungoideae .

Carolus ALLIONIUS florem in qualibet planta
nunc perfectum , nunc vero imperfectum
continens , Classes primarias Vegetabilium
ex corollae praesentia , aut defectu , nec
non ex numero petalorum corollam consti-
tuentium ; subalternas vero ex staminibus
determinavit , sicque Classes hasce condidit .

Monopetalae simplices
compositae .

Dipetalae .

Tripetalae .

Tetrapetalae .

Tetra - & Pentapetalae .

Pentapetalae gymnodispermae
angiospermae .

Hexapetalae

Palypetalae .

Apetalae non gramineae
gramineae .

Flore imperfecto donatae .

Ioannes HILLIUS denuo novas , easque sequentes
plantarum Classes introduxit .

Herbae floribus manifestis ,
collectis .
separatis
perfectis .
imperfectis .

occultis

terrestres .

marinae .

Arbores .

Da-



David NEESE Hortulanus , iuxta cotyledones
plantas ita disposuit .

Monocotyledones .

Cotyledone
invisibili,

perforato ,
radicato ,
funiculato .

visibili .

Dicotyledones

Cotyledonibus
invisibilibus

subreniformi-
bus .

semiglobosis .

visibilibus

semioviformi-
bus .

exsectis .

PARS III.

GENERA PLANTARUM.

Naturae Scrutator examinat in quolibet Individuo characterem primo classicum, dein genericum, ac demum specificum.

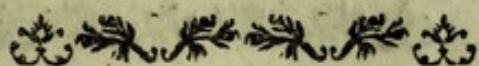
Ergo character genericus a characterē classico & specifico omnino diversus est.

Diversitatem hanc Veteres ignorabant, donec CONRADUS GESNERUS, dein CÆSALPINUS, MORISONIUS, TOURNEFORTIUS, ac post eum omnes, differentiam specificam a generica separantes, genera conderent, quae novam dederunt Scientiae vitam.

Character genericus unus est naturalis, alius vero essentialis. Primus dicitur ille, qui classicum quoque complectitur; secundus autem excludit classicum characterem, eaque sola discrimina continet, quae dato generi, nec alteri propria sunt.

Ergo character essentialis genericus ex naturali erendus est.

At quaenam sunt in plantis eae partes, quae suppeditant characterem naturalem certum & infallibilem? Quaestioni huic respondens immortalis TOURNEFORTIUS, ait, Florem & Fructum abunde sufficere ad genera distinguenda. TOURNEFORTIUM secutus LINNÆUS, demonstrat sufficere fructificationem



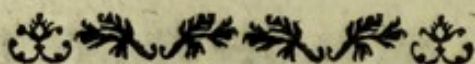
tionem generibus ad minimum 5736), quae nunquam existent. Alii econtra docent, characterem genericum desumi posse etiam ex Habitu, Inflorescentia, Foliis, aliisque notis a flore & fructu diversis; hinc tot lites, tot nova genera, tantaque confusio, ut genera a speciebus vix distinguantur.

Coercendea itaque haec arbitria, & statuendae leges, quarum ductu, certa genera statuuntur; quousque enim in Republica botanica quilibet Scriptor novas leges instituit, nullus ordo, nullaue veritas sperari poterit. Neque mihi hanc arrego dictaturam, ea unice dicturus, quae observanda esse censeo ad stabilienda genera fixa & genuina.

- I) *Character genericus, omnibus speciebus sub eodem genere militantibus communis sit atque infallibilis.*

Omnis solida cognitio in Scientia Naturae innititur certis generibus, certitudo vero generum characteribus non ambiguis, nec arbitrariis. Hinc quodlibet genus non alia admittat Individua quam illa, quae datum possident characterem, aliis omnibus exclusis, quae eo sunt destituta; en exempla nonnulla.

Melastomae characterem genericum constituunt *Calyx* quinquefidus, campanulatus. *Petala* quinque, calyci inserta. *Stamina* decem. *Stylus* unicus, *Bacca* quinquelocularis, calyce obvoluta.



Excluditur itaque ab hoc genere *Melastoma* discolor *IACQUINII* calyce quadridentato, corolla tetrapetala, staminibus octo; vel generis character alius est statuendus.

Clutia est plantae genus dioicum, cui Calyx pentaphyllus. Corolla pentapetala. Styli feminae tres, & Capsula trilobularis; Mari stamina gynandra.

Excludenda est ergo *Clutia*. Eleuteria calyce sexfido, staminibus denis.

Rhamus est plantae genus, cui Calyx tubulosus; squamis stamina munientibus. Corolla nulla. Fructus baccatus.

Excluditur itaque *Rhamus* iguanus calyce minime tubuloso, squamis destituto, & fructu drupaceo.

Leontodon est plantae genus, cui Flos compositus, semiflosculosus. Calycinae squamae imae reflexae. Semen pappo stipitato instructum. Receptaculum nudum.

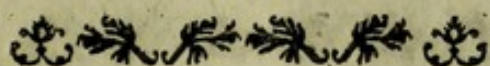
Excludatur ergo *Lonthodon* autumnale, hispidum, hirtum, aliaeque species eo caractere destitutae.

2) Character genericus primarius eruendus ex proportionem, situ, numero, & figura partium floris & fructus.

Proportio partium floris & fructus genera certa docet, tacitoque imperio coniungit.

<i>Dracenam</i>	cum	<i>Asparago</i> .
<i>Leucoium</i>		<i>Galantho</i> .
<i>Pancratium</i>		<i>Narcisso</i> .
<i>Morcaeam</i>		<i>Iride</i> .

Sche-



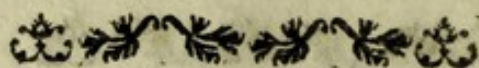
<i>Scherardiam</i>	cum	<i>Gallio</i> .
<i>Bacopeam</i>	AUBLET	<i>Bellonia</i> .
<i>Petesiam</i>		<i>Pavetta</i> .
<i>Apocynum</i>		<i>Pergularia</i> .
<i>Orobanchen</i>		<i>Lathraea</i> .
<i>Androsacen</i>		<i>Aretia</i> .
<i>Exacum</i>		<i>Budleia</i> .
<i>Calicarpam</i>		<i>Aquartia</i> .
<i>Peplim</i>		<i>Ammania</i>
<i>Sempervivum</i>		<i>Sedo</i>
<i>Saponariam</i>		<i>Lychnide</i> &c.
<i>Satyrium</i>		<i>Orchide</i> .
<i>Kempferiam</i>		<i>Curcuma</i> .
<i>Saracam</i>		<i>Waldschmidia</i> .
<i>Cariteriam</i>		<i>Skinnera</i> .
<i>Vomitam</i>		<i>Corno</i> .
<i>Nacibeam</i>		<i>Oldenlandia</i> .
<i>Sicelium</i>		<i>Ixora</i> .
<i>Valicaram</i>	H. MALAB.	<i>Catesbaea</i> .
<i>Volkameriam</i>		<i>Citharexyllo</i> .
<i>Ipomeam</i>		<i>Couvolvulo</i> .
<i>Chloram</i>		<i>Gentiana</i> .
<i>Kalmiam</i>		<i>Rhododendroen</i> .
<i>Sorbum</i>		<i>Mespilo</i> .
<i>Rottbolliam</i>		<i>Ximenia</i> .

(3) Cavendum, ne genera absque necessitate multipli-
centur.

Adeoque regulae statuendae, quae noxia
haec coërceant arbitria. En aliquas.

1) *Situs* genera constituit, si Calyx supe-
rus, aut infe-
rus.

si Corolla ex ca-
lyce



lyce aut receptaculo prodeat .

si Stamina calyci, nectario, vaginae, receptaculo, aut stylo inseruntur .

si Semina diverso loco in fructu affiguntur .

In genere *Saxifragae* tolerantur Plantae fructu infero & supero donatae .

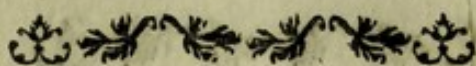
2) Numerus in caractere generico ea conditione perpetuo admittendus, ne differentiam genericam solus unquam constituat; nam

Calyx in *Crotone lucido* decemphyllus, in *lobato* quinquefidus; tetraphyllus in *Cyssampellos Mare*, monophyllus in *femina* .

Corolla monopetala & polypetala in *Trifoliis*; sexfida in *Hernandia Mare*, octofida in *femina* AUBLET. nunc praesens, nunc deficiens in *Sagina procumbente*, in speciebus *Helicteris*, in *Pepli Portula* .

Stamina 2 - 3 - 4) in *Verbenis* & *Valerianis*, 4 - 8) in *Rivinis*, 5 - 10) in *Cerastiis* & *Spergulis*, 5 - 6 - 7 - 8) in *Polygonis*, 8 - 10 12) in *Samidis* &c.

Nec-



Nectarium praesens & nullum in *Antirrhinis*, *Orchidibus*, *Tiliis*, *Dalechampia scandente*; monophyllum & diphyllum in *Delphiniis*.

Styllus varians in *Polygonis*, *Nigellis*, *Trianthemis* &c.

Semina numero diversa in plantis plurimis.

Excipiuntur tamen 1) *Gramina* nonnulla, quorum character genericus pender a solo fere numero flosculorum ex eodem calyce prodeuntium.

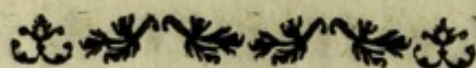
2) *Columniferae* quaedam, quae solo numero segmentorum calycis primi inter sese differunt;

Donec certiores notae innotuerint.

Hinc non bene solus numerus partium floris aut fructus separavit.

<i>Pecheriam</i> a <i>Chiococca</i> .	<i>Pataram</i> ab <i>Hirtella</i> .
<i>Mitellam</i> a <i>Ginora</i> .	<i>Samaram</i> a <i>Camocladia</i> .
<i>Aphanem</i> ab <i>Alchimilla</i> .	<i>Catesbaeam</i> a <i>Morinda</i> .
<i>Limborchiam</i> a <i>Naubea</i> .	<i>Claytoniam</i> a <i>Montia</i> .
<i>Phylliream</i> a <i>Iasmino</i> .	<i>Nacybeam</i> ab <i>Oldenlandia</i> .
<i>Ourateam</i> a <i>Bakea</i> .	<i>Bertieram</i> a <i>Genipa</i> &c.

4) *Structura est lapis ille fundamentalis*, cui generum characteres genuini inaedificandi; e contra vero spuria & arbitraria ea omnia censenda, quae ex sola partium floris fructusque figura, aut numero stabilita fuerunt. Talia sunt e. g.



<i>Borbonia</i> PLUMIER corolla pentapetaloidaea diversa	a <i>Lavro</i> .
<i>Rhodia</i> DILLEN. quadrifida	a <i>Lino</i> .
<i>Auricula</i> urfi TOURNEFORT. hypoc crateriformi	a <i>Primula</i> .
<i>Valeranoides</i> VAILLANT caudata	a <i>Valeriana</i> .
<i>Arenaria</i> LINN. petalis integris	a <i>Stellaria</i> .
<i>Chamelota</i> ADANSON , radice carnosa	a <i>Sisyrinchio</i> .
<i>Acetosa</i> TOURNEF. sapore acido	a <i>Lapatho</i> .
<i>Virga</i> <i>sangiunea</i> DILLEN. sola inflorescentia	a <i>Corno</i> .
<i>Geaster</i> MICHELII , cortice in valvas dehiscente	a <i>Lycoperdone</i> .

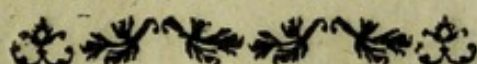
Plura his similia vide apud LINNÆUM

Phil. Bol. n. 164. 167. 168. 183.

5) *Hinc character genericus minime genuinus est, qui desumitur ex solo sexu, aut minuto quodam discrimine.*

Sexum nec ipsemet attendit Ill. LINNÆUS in generibus *Valerianae*, *Avenae*, *Hordei*, *Rhamni*, *Viburni*, *Rumicis*, *Cucubali*, *Lychnidis*, *Pytholacae*, *Spireae*, *Clematis*, *Tripsaci*, *Caricis*, *Urticae*, *Myriophylli*, *Salicis*, *Rusci*, *Loranthi*, *Napeae*, &c.

Minuta discrimina, quae differentiam vix constituunt, sunt e. g.



Antherae basi bifetae in *Inulis*.
Corollae limbus magis concavus in *Asperulis*.
Corolla ovata in *Andromedis*.
Calyx inermis in *Serratulis*.
Calyx conicus in *Sonchis*.

- 6) *Character genericus secundarius peti debet ex notis , a partium floris fructusque situ , proportione & structura diversis , dummodo in qualibet specie constanter occurrant .*
Tales sunt e. g. Color calycis *Petreae* & *Calophylli*.

Pulcritudo petali infimi in *Caesalpinia*.
Bacca maculata in *Convallariis*.
Lac in *Euphorbiis*.
Folia lobata in *Bauhiniis*.
ternata in *Trifoliis*.
nulla in *Cuscutis*.
Habitus parasiticus in *Epidendris* ;
arboreus in *Pinis* , *Fagis* &c.

7.) *Notae generum obviae sint & manifestae , quae Tyronem absque taedio & difficultate in cognitionem stirpium inducant . RAY .*

Ad sunt in omni Individuo notae quaedam evidentes , quae nos docent quale sit genus , & quanam species . Microscopicas observationes non contemno , sed si minima quaeque in plantis detegi deberent , antequam genus statuatur , vix decem plantas per totam vitam examinabit Botanicus , & plurima adhuc laterent , quorum characteres classici , gene-



nerici, specifici, absque lentibus innotuerunt.

Qui minima quaeque in plantis detexerit, ac praeterea docuerit, an Fungi ad Regnum vegetabile, an vero ad animale referendi sint, hic magnus erit Apollo. Interea vero scire sufficiat, *Agaricis* pileum esse subtus lamellosum, *Boletis* subtus porosum, *Hydno* subtus echinatum, *Merulio* subtus rugosum aut venosum, *Elvelae* levigatum & membranaceum, *Pezizae* lentiferum, *Phallo* rimosum, *Clathro* cancellatum, *Clavariae* laeve, *Lycoperdoni* subrotundum & apice dehiscens.

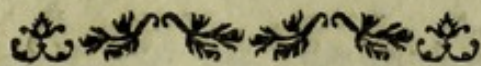
- 8) In generibus statuendis fructus magis quam flos est attendendus; hinc plantae quae flore conveniunt, fructu autem differunt, sub eodem genere non militabunt.

Regula haec tamen summenda cum grano salis.

Valorem fructus in statuendis generibus demonstrant *Palmae*, *Umbelliferae*, *Compositae*, *Cucurbitaceae*, *Antiscorbuticae* &c.

Idem coniungit *Chamaebuxum* cum *Polygala*: *Mahaleb* cum *Ceraso*, aliasque plurimas plantas in unum genus.

<i>Heliconiam</i>	a	<i>Musa</i> .
<i>Gauram</i>		<i>Trapa</i> .
<i>Rubiam</i>		<i>Galio</i> .
<i>Hediotim</i>		<i>Spermacoce</i> .
<i>Dortmannam</i>		<i>Laurentia</i> .
		<i>Cucur-</i>



<i>Cucurbitam</i>	a	<i>Trichosanthe</i> .
<i>Gymnopogon</i>		<i>Rauwolfia</i> .
<i>Onosmam</i>		<i>Cerinthe</i> .
<i>Lithospermum</i>	ab	<i>Anchusa</i> .
<i>Hyobanchem</i>		<i>Acantho</i> .
<i>Celastrum</i>		<i>Evonymo</i> .
<i>Androsimum</i>		<i>Hyperico</i> .
<i>Malviscum</i>		<i>Hibisco</i> .
<i>Nicandram</i>		<i>Atropa</i> .
<i>Sterim</i>	a	<i>Capsico</i> .
<i>Ellisiam</i>		<i>Phloxe</i> .
<i>Anagallim</i>		<i>Lyfimachia</i> .
<i>Plantaginem</i>	a	<i>Centunculo</i> .
<i>Zizyphum</i>		<i>Rhamno</i> .
<i>Paliurum</i>		<i>Rhamno</i> .
<i>Cupheam</i>		<i>Lythro</i> .
<i>Comarum</i>		<i>Fragaria</i> .
<i>Hydrangeam</i>		<i>Saxifraga</i> .
<i>Magnoliam</i>		<i>Michelia</i> .
<i>Glacium</i>		<i>Chelidonio</i> .
<i>Malopem</i>		<i>Malva</i> .
<i>Campechiam</i>		<i>Cassia</i> .
<i>Bonaveriam</i>		<i>Coronilla</i> .
<i>Nekeriam</i>		<i>Fumaria</i> .
<i>Cucubalum</i>		<i>Lychnide</i> .
<i>Amygdalum</i>		<i>Pruno</i> .
<i>Mespilum</i>		<i>Pyro &c.</i>

Ergo nova genera erunt *Nymphaea Nauchel* BOUR-
MANI .

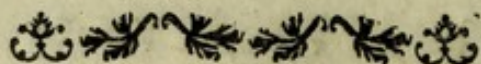
Columnea chinensis OSBEKII .

Exacum Guianense AUBLETII .

Chironia baccifera LINNÆI .

Portulaca triangularis IACQUINII .

Bon-



Bontia nitida LOEFLINGII,
aliaeque similes.

Regula haec tamen nondum valet in *Graminibus*,
Orchidibus, atque *Satyriis*, quia corolla in
his classibus characteres genericos evidentiores
praebet, etsi attentior consideratio fructus
certa quoque discrimina suppeditare posset.
Idem dicendum de *Aesculo* cuius fructus
cum *Fugo* plurimum convenit.

- 9) Novo generi novum nomen imponendum est id-
que instructivum, botanicum, aut commen-
datitium.

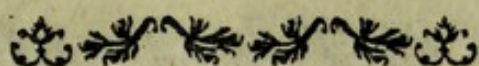
Instructivum seu characteristicum nomen est il-
lud, quod ex flore, aut fructu, vel ex
habitu, inflorescentia aut aliqua plantae
qualitate desumitur. *Convenient rebus no-
mina quaeque suis.*

Talia nomina sunt e. g.

Graeca.

<i>Hematoxylum</i>	seu	Lignum rubrum.
<i>Adenantha</i>		Anthera glandulosa.
<i>Tetracera</i>		Quadricornis.
<i>Lithospermum</i>		Semen lapideum.
<i>Tricostema</i>		Stamen capillare.
<i>Cardiospermum</i>		Semen cordiforme.
<i>Dianthera</i>		Antherae binae.
<i>Calophyllum</i>		Folium pulcrum.
<i>Galanthus</i>		Flos lacteus.
<i>Ceratocarpus</i>		Fructus cornutus.
<i>Hippuris</i>		Cauda equi.

Erio-



<i>Eriocephalum</i>	Caput lanatum .
<i>Glyzyrrhiza</i>	Radix dulcis .
<i>Eriophorum</i>	Lanam gerens .
<i>Dracocephalum</i>	Caput draconis .
<i>Cynoglossum</i>	Lingua canis .
<i>Melampyrum</i>	Granum nigrum .
<i>Tetragonotheca</i>	Capsula quadrangula .
<i>Chrysophyllum</i>	Folium aureum .

Latina .

<i>Globularia</i>	a floribus in globum congestis .
<i>Rubia</i>	colore rubro , quem præbet .
<i>Asperula</i>	ex aspera superficie .
<i>Mirabilis</i>	floris pulcritudine .
<i>Primula</i>	floribus primo vere prodeuntibus .
<i>Astrantia</i>	ab Invollucro stellam referente .
<i>Angelica</i>	virium præstantia .
<i>Gloriosa</i>	floris elegantia .
<i>Cornucopia</i>	ab Invollucris figura .
<i>Impatiens</i>	a capsula attactu disiliente .
<i>Campanula</i>	figura corollae .
<i>Crassula</i>	crassitie foliorum .
<i>Convolvulus</i>	ob caulem circa alias plantas se convolventem .
<i>Clypeola</i>	a fructu clypeiformi .
<i>Sanicula</i>	sanandis vulneribus .
<i>Tussilago</i>	vi tussim sedente .
<i>Salsola</i>	sapores falso .
<i>Gladiolus</i>	folio gladium referente .

Botanicum nomen instructivo succedaneum desumitur a cognomine Viri , qui rem herba-



bariam novis observationibus illustravit
Talia sunt e. g.

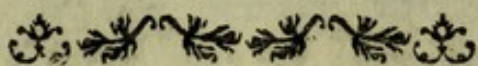
<i>Tournefortia .</i>	<i>Vaillantia .</i>
<i>Plumieria .</i>	<i>Iussiceaea .</i>
<i>Boerrhavia .</i>	<i>Dillenia .</i>
<i>Petitia .</i>	<i>Ruppia .</i>
<i>Nissolia .</i>	<i>Pontederia .</i>
<i>Isnarda .</i>	<i>Michelia .</i>
<i>Ammannia .</i>	<i>Allionia .</i>
<i>Houstonia .</i>	<i>Loeselia .</i>
<i>Halleria .</i>	<i>Knautia .</i>
<i>Montia .</i>	<i>Rheedia .</i>
<i>Linnaea .</i>	<i>Rivina .</i>
<i>Iacquinia .</i>	<i>Magnolia .</i>
<i>Adansonia .</i>	<i>Govania .</i>
<i>Aubletia .</i>	<i>Caesalpinia .</i>
<i>Forsteria .</i>	<i>Bauhinia .</i>
<i>Bergia .</i>	<i>Morisonia .</i>
<i>Forskalia .</i>	<i>Bocconia . &c.</i>

Unicum hoc Observatorum, aut Promotorum
praemium cautissime, nec erga accepta aut
speranda beneficia dispensandum; hinc *Bo-*
hadschiae denominatio non bene abolita, ei-
que *Peltariae* nomen substitutum.

Commendatitium vero nomen est illud, quod ab
Illustribus Viris desumitur, qui rem herba-
riam exstructis Hortis, aut alio insigni fa-
vore, locupletarunt.

Talia sunt e. g.

<i>Cliffortia .</i>	<i>Petrea .</i>
<i>Eugenia .</i>	<i>Scherardia .</i>
	<i>Mau-</i>

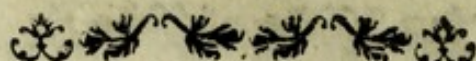
*Maurocenia .**Begonia .**Poinciana .**Bosea .**Ginoria .**Swietenia &c.*

10) Reycienda itaque semper omnia nomina

1) *Sesquipedalia* , ut e. g. *Anemonospermus* COMMELIN. *Pseudogelsemium* RIVIN. *Eupatoriophalacron* VAILLANT. *Hypophyllocarpodendron* BOERKHAV. *Scolimocephalus* HERMANN. *Monospermalthea* NARD. *Pentapterophyllum* DILLEN. *Anapodophyllum* TOURNEFORT.

Difficulter pronuntiantur , graeci idiomatis scientiam supponunt , aut plurum Individuorum cognitionem exigunt , quae ab Tyrone expectari non debet .

2) *Provincialia* , malabarica , indica , germanica , aliaque similia . Haec ratio me movit , ut , LINNAEO duce , mutarem nomina generica a Cl. AUBLETIO introducta . Omnia tamen non mutavi , minus barbara , minusque arbitraria .



- 3) *Aequivoca*. Astragaloides TOURNEFORT. Anagallidastrum MICHEL. Erucago BAUHIN. Lupinaster BUXBAUM.

Ideae rerum absolutae sint & adaequatae, non relativae & compositae. *Lycopoioides* est muscus *Lycopodio* similis: quatenus haec notio? vel est *Lycopodium*, vel aliud genus. Recta via, non per ambages eundem in Scientia naturae.

- 4) *Dyfilaba*. Barba iovis TOUREF. Crista galli RIVIN. Ferrum equinum LOBEL. Palma filix TREW. Pseudo-Orchis MICHEL &c.

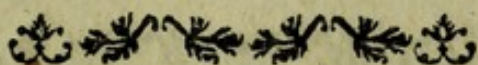
Quod unico vocabulo exprimi potest, non debet per plura, ne hoc abusu nomina eousque multiplicentur, ut differentia sit loco nominis.

- 5) *Relativa*. Polygonifolia VAILLANT. Lino-carpon MICHEL, Coralodendron TOURNEF. Polifolia BUXTAUM.

Polygonifolia est planta folio *Polygoni*; sed si aliae species ad idem genus spectantes, inveniuntur, quae *Polygoni* folia non habent, nonne vitiosa inde apparebit denominatio ex foliorum alterius Individui figura desumpta?

- 6) *Religiosa*. Pater noster, Spina Christi, Calceus Mariae &c.

Nomina haec non necessaria minime toleranda.



7) *Classibus communia. Muscus, Fungus, Palma.*
Nomen proprium datur Classi, & aliud
cuique generi; sicut enim nomi-
na Provinciarum distincta sunt a
nominibus Civitatum, ita etiam
nomina generica plantarum diver-
sa sint a Classium nominibus.

8) *Amicorum, Aubrieta, Baillauviana, Lancisia,*
Bonarota &c.

Reformatorum, aut Promotorum nomina
imponenda generibus plantarum, nec
alia.

9) *Animalium. Elephas, Meleagris Natrix,*
Eruca &c.

Imaginaria est analogia floris cum quolibet
animali.

10) *Lapidum. Malybdena, Granatum, Heliotro-*
pum &c.

Lapidibus sua nomina, suaque denuo plan-
tis imponenda.

11) *Regionum. Ternatea, Molucca, Caira &c.*

Si plantae genus unum diceres Lipsiam, ali-
ud vero Vindobonam, qualia forent
haec nomina?

12) *Oeconomica. Solea equina, Candella, Serra,*
Corona &c.

Instrumentorum aliarumque rerum ad oeco-
nomicos usus spectantium nomina plan-
tis nunquam tribuenda.

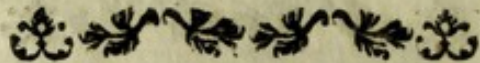
13) *Anatomica. Umbilicus, Auricula, Epiglot-*
tis &c.

Botanico necessaria non est scientia partium
humani corporis.

14) *Medica. Hepatica, Cardiaca, Paralysis, Vul-*
neraria &c.

F

Non



Non omnes plantae ad idem genus spectantes, easdem medicas possident vires.

- 15) Nec placent nomina generica idem significantia, ut *Canaria*, *Canarium*, *Melicoccus*, *Melicocca*.

Denique Botanicos omnes obsecro, ne mutant amplius nomina generica a LINNÆO introducta, ut nec illa, quae genuina non vero barbara imponent alii Botanici; nihil enim incrementis Scientiae naturalis magis adversum esse potest, quam arbitraria mutatio nominum genericorum.



PARS IV.

SPECIES PLANTARUM.

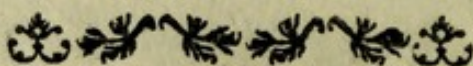
S*P***ECIES** sunt Individua a DEO creata, adeoque ab *Hybridis* & *Varietatibus* probe distinguenda.

Hybridum est Individuum extemporaneum productum a copula duarum specierum sub eodem genere militantium.

Varietas est Individuum absque alterius concursu mutatum a causa accidentali.

Quaelibet res creata characterem proprium constantem atque immutabilem possidet, a Creatore datum, quo differt ab aliis tam cognitis, quam detegendis. Ita cultura mutavit in *Tulipa* florem diversimode, sed ex radice bulbosa fibrosam, aut ex foliis integris composita nunquam produxit. In *Umbelliferis* semina alata nunquam in alia, nec in compositis thalamus paleaceus in nudum unquam mutatus fuit, aut e contra.

Character specificus, seu *infimus*, a *charactere classico* & *generico distinctus esse debet*, ita e. g. *Veronicae sibiricae* characterem classicum constituunt stamina duo; genericum *Corolla quadrifida*: segmento uno minore, & *Capsula bilocularis*.



*Specificum folia
verticillata ,
septena .*

Differentia specifica legitima est illa , quae dato Individuo , nec alteri congenèri propria est .

infallibilis autem erit , ubi innotuerint omnes species ad idem genus referendae ; sic nota essentialis *Cynometrae* cauliflorae , a florifero trunco petita , tandiu erit legitima , donec innotuerit alia species eodem caractere specifico instructa .

Qui discrimina haec ignorabant Botanici , erronea dederunt , eaque .

1) *Idaealia* . *Salvia* altera , perelegans & H. R. P.

Satyrium primum . MATHIOL.

Cepa vulgaris . C. BAUH.

2) *Hypothetica* . *Marum* verum . LUGDUNENS .

Acorus adulterinus . C. BAUHIN.

Satyrium abortivum LOBEL.

3) *Imaginaria* . *Orchis* faurodes , vel scin-cophera GEMM.

Al-



- Alfine foliis Triffaginis.* LOBEL.
Lithospermum tertium DODON.
4) *Relativa.* *Teucrio affinis* Chamerops. C. BAUH.
Alcea magno & parvo flore. EIUUSD.
Melo saccharinus. TABERNEM.
5) *Historica.* *Samolus Valerandi.* I. BAUH.
Amanita Divi Georgii. DILLEN.
Lichen DIOSCORIDIS & PLINII.
6) *Localia.* *Tithymalus americanus.* PLUMIER.
Convolvulus Zeylanicus. H. LUGDB.
Penthaphylloides svecicum. PLUKNET.
7) *Graeca.* *Lotus tetragonolobus.* RIVIN.
Hieracium Myophorum. HEUCHER.
Papaver polyanthon. LOBEL.
8) *Temporaria* *Narcissus serotinus.* SWERT.
Tulipa praecox. CLUS.
Aconitum hyemale. LOBEL.
9) *Metaphorica* *Prunus insana.* C. BAUHIN.
Urtica mortua. DODON.
Meum adulterinum. TABERNEM.
10) *Negativa* *Bidens folio non dissecto.* TOURNEFORT.



Lychnis petalis non bifidis .
MORISON .

Hippuris non aspera . C.
BAUHIN .

11) *Comparativa*

Orchis myodes . GEMM . .
Medica caseiformis . RUDBE-
CK .

Agaricus tubae fallopianae
forma . TOURNF .

12) *Oeconomica*

Agrimonia Officinarum . C.
BAUHIN .

Rubia tinctorum . EIUSD.

Lathyrus sativus . LUGDUN.

Differentiae specificae necessariae sunt, ubi plures species sub uno genere militant; hinc si adest unicum Individuum, quod proprium Genus constituit, superfluous est character specificus.

Ut vero alia species demum detecta cum priore comparari, sicque genuina utriusque differentia statui queat, loco characteris specifici addenda est brevis descriptio, ut fecit LINNAEUS in *mantissis*, & alibi .

Novae speciei non solum character specificus assignandus, sed triviale quoque nomen imponendum est.

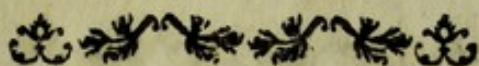
Trivialia erant nomina rerum primaevis hominibus, eademque Plantis data sunt sub initium huius saeculi, ut patet ex scriptis BAUHINORUM, LOBELII, CLUSII, TABERNEMONTANI, aliorumque . Talia sunt e. g.

Gentiana cruciata C. BAUHIN .

Hemerocallis calcedonica LOBEL .

Daucus vulgaris CLUS .

Sol-

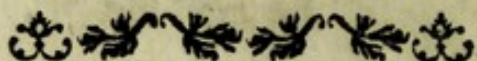


Soldanella alpina CAMERAR.
Scabiosa arvensis TABERNEMONT.
Panax Herculeum MORISON.
Asarum canadense CORNUT.
Laurus camphorifera KÆMPFER.
Globularia spinosa TOURNEFORT.
Altriplex olida BLAKWELL.
Chondrilla cichorioides DILLEN
Lactuca sylvatica GESNER.
Sonchus asper DODON.
Solidago faracenicæ FUCHSII.
Polium maius CORD.
Ageratum purpureum LUGDUNENS.
Allium anguinum MATHIOL.
Lilium rubrum PASSAEI.
Orchis mascula RIVIN.
Herniaria hirsuta RAY.
Hippophae Dioscoridis COLUMNÆ.

Cum vero nomina hæc differentias específicas constituere non possent, ita primus, qui Individua omnia, ex triplici Naturæ Regno, vivida imaginatione, ac stupenda industria, non solum characteribus specificis, sed etiam nominibus trivialibus donavit, fuit immortalis Eques Carolus à LINNÆ, cuius exemplum systematici Naturæ rerum scrutatores, iam omnes fere sequuntur.

Nomina hæc utilissima ab Inventoribus introducta, nunquam mutanda sunt, licet arbitraria sint, ac minus apta.

Non facile dictum est, quanta commoda accesserint Rei Herbariæ, ex nominibus trivialibus a LINNEO introductis. Commercium botanica sic coluntur facilius, cogni-



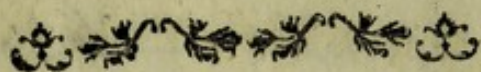
tio rerum maxime promoveretur, & sublevatur memoria ab arduo labore tot nomina retinendi, quot sunt illa, ex quibus constant differentiae specificae. Certe *Euphorbiae* specierum sexaginta quatuor haecenus detectarum nomina trivialia multo facilius memoriae mandari poterunt, quam sexcenta & quinquaginta sex, ex quibus constant characteres earum specifici a LINNAEO traditi. Iam vero quemadmodum nomina Regnorum, Provinciarum, Urbium, & Familiarum a toto Orbe recepta a nemine mutari possunt, ita nec nomina trivialia Plantarum ab Inventoribus tradita unquam mutanda sunt. Optandum tamen esset, ut nomina quoque trivialia impostero imponenda, sint *instructiva*, seu *ex habitu*, aut *structura* *petita*.

Talia haecenus suppeditarunt

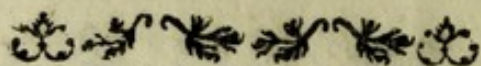
1) *Radix*. *Lemna* monorrhiza. *Aristolochia* rotunda. *Ophris* Monorchis &c.

2) *Caulis*. *Gentiana* filiformis. *Epilobium* hexagonum. *Pothos* acaulis. *Tetracera* volubilis. *Bauhinia* aculeata &c.

3) *Folium*. *Pontederia* ovata. *Convallaria* bifolia. *Podophyllum* peltatum. *Passiflora* pe-



- pedata . *Anabasis*
aphylla &c.
- 4) *Corolla* . *Helicteres* apeta-
la . *Ophris* insecti-
fera . *Magnolia*
grandiflora . *Coreo-*
psis leucantha . *Dry-*
as pentapetala &c.
- 5) *Stamina* . *Omphalea* dian-
dra . *Peplis* te-
trandra . *Loranthus*
pentandrus . *Dais*
octandra . *Chlora*
dodecandra . *Phi-*
tolacca icofandra .
Crataeva gynandra
&c.
- 6) *Germen* , *Trianthema* mo-
nogynia &c.
- 7) *Fructus* . *Cucubalus* bacci-
fer . *Psidium* pomi-
ferum . *Capparis*
siliquosa . *Lecythis*
Ollaria &c.
- 8) *Sexus* . *Tripsacum* herma-
phroditum . *Clusia*
androgyna . *Gui-*
landina dioica . *Gly-*
cine monoica &c.
- 9) *Inflorescentia* . *Gentiana* ver-
ticillata . *Tillandsia*
monostachia . *Ornt-*
thogalum uniflo-
rum . *Bidens* no-
di-



diffora. *Pirola* umbellata &c.

10) *Qualitas*. *Helleborus* foetidus. *Viola* odorata. *Quassia* amara. *Limonia* acidissima. *Gentiana* lutea. *Potentilla* argentea. *Lobelia* urens. *Hippochaeris* maculata &c.

11) *Vita*. *Oenothera* frutricosa. *Martynia* annua &c.

12) *Habitus*. *Achillea* nana. *Ageratum* altissimum. *Cactus* flagelliformis &c.

13) *Patria*. *Eryngium* aquaticum &c.

14) *Florendi tempus*. *Galanthus* nivalis. *Helleborus* hyemalis. *Adonis* vernalis. *Colchicum* autumnale &c.

15) *Proprietates*. *Mirica* cerifera. *Bubon* gummiferum. *Nepenthes* destillatoria &c.

Si innotuerit nova species, cui conveniat nomen aliquod triviale alteri speciei impositum, non ideo mutanda sunt nomina data; erunt enim absque dubio aliae notae, quae novo Indi-



viduo instructivum nomen suppeditabunt.

Nomina trivialia instructivo succedanea sunt.

1) *Botanica Veterum. Rhamnus Frangula.*

*Lyfimachia Nummu-
laria. Convolvulus
Scammonia. Gentia-
na Centaurium &c.*

*Recentiorum. Antholyza Cu-
nonia. Cordia Sebe-
stena. Cerbera The-
vetia &c.*

2) *Vernacula. Paulinia Cururu. Cactus
Pitaiaya. Epidendrum Va-
nilla. Theobroma Cacao. Cre-
scentia Cuiete &c.*

3) *Analogica. Turnera cistoides. Melaeto-
ma grossularioides. Sapon-
aria ocymoides. Arenaria
serpillifolia. Cactus portu-
lacifolius &c.*

4) *Pharmaceutica. Salvia officinalis. Papa-
ver Rhæas. Origanum Ma-
iorana. Helleborus niger &c.*

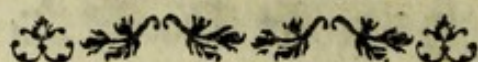
5) *Medica Lobelia siphilitica. Inula dy-
senterica. Coniza antihel-
mintica. Caryophyllus aro-
maticus &c.*

6) *Oeconomica. Anthemis tinctoria. Gna-
phalium coronarium. La-
thyrus sativus. Hibiscus es-
culentus*

Arbitraria sunt caetera omnia desumpta

1) *A dubio caractere. Miliun paradoxum.*

*Selago dubia. Tropaeolum
hy-*



hybridum &c.

2) *A magnitudine* . *Alfne media* . *Lachea maior* . *Androsace maxima* &c.

3) *A loco natali congeneribus communi* . *Evonymus europeus* . *Aira montana* . *Veronica alpina* . *Vicia segetum* &c.

4) *A copia* . *Beta vulgaris* . *Commelina communis* &c.

5) *A scriptore botanico* . *Cortusa Mathioli* . *Verbascum Osbecky* . *Ambrosinia Baily* . *Lobelia Kalmy* . &c.

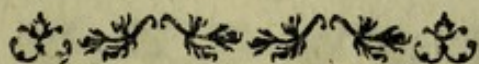
6) *Ab incongruo vocabulo* . *Inula oculus Christi* . *Rhamnus Spina Christi* . *Chenopodium Bonus Henricus* . *Amaryllis Bella dona* . *Rumex patientia* . *Pedicularis sceptrum carolinum* &c.

Superflua sunt in differentia specifica nomina superlativa , ut e. g. Caulis simplicissimus , Folia integerrima &c.

Idem significat *Caulis simplex , Folium integrum* &c.

Specierum cognitionem promovent Synonyma , Delineatio , Descriptio , Critica , Nomina vernacula , Locus natalis , Mensura , Tempus foliationis , florescentiae & partus .

Synonyma . Individui cuiusque perfecta Synonymia
O-



Opus est immensi laboris a Monographo suscipiendum. Universalistae, ac Floristae suffecerit ea duntaxat adduxisse, quae novis differentiis promovent specierum cognitionem. Talia dederunt LINNAEUS, HALLERUS, GRONOVIVS, ROYENIVS, GMELINUS, ALLIONIUS, BERGIUS, AUBLETIUS, IACQUINIUS, FORSKALIUS, & alii.

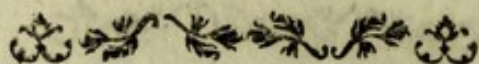
Synonymiae subiungitur, vel anteponitur differentia specifica propria, aut ab alio scriptore mutuata, in qua repeti non debent vocabula adhibita in characteribus, quae Generum Ordines constituunt, ne differentia specifica absque necessitate prolixia nimis evadat. En exemplum.

ORCHIS (*pyramidalis*) *auriculis binis ad basim labii trifidi.* FLOR. CARNIOL. 1105.

Orchis purpurea; spica congesta, pyramidali. RAY. Syn. III. T. 18. SEQUIER. *Veron.* I. p. 129 T. 15. f. 11.

Orchis radicibus subrotundis; spica densa; calcare longissimo; flabello bicorni, aequaliter tripartito. HALL. *Helv.* 1286. T. 35.

Orchis bulbis indivisis; nectarii labio bicorni, trifido, aequali, integerrimo; cornu longo; petalis sublanceolatis



latis . LINN. S. N. p.
589.

His adduntur loca natalia.

descriptio botanica.

critica botanica, si

operae praetium sit.

usus genuinus, medi-

cus, aut oecono-

micus.

Delineatio . Figura Plantae novae obscurae, aut
nondum rite delineatae, utilissima est; id
enim exprimit, quod calamo indicari non
potest, descriptionis defectus supplet, ac
speciei cognitionem reddit longe faciliorem.

Icones autem debent esse 1) perfectae, quae charac-
terem classicum, ge-
nericum & specificum
repraesentent.

2) æri incisae, funda-
mentales, aut rite
adumbratae.

3) non pictoria licentia
fucatae,

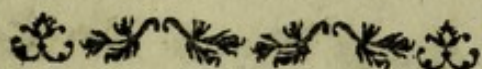
Descriptio, & quidem 1) perfecta novarum spe-
cierum.

2) novis observationibus
illustrans iam inven-
tas.

3) instituta idiomate bo-
tanico, non oratoria
dictione.

Perfecta descriptio tradit

1) omnium partium pro-
portionem, situm,
fr-



guram, numerum,
magnitudinem, &
superficiem, incipien-
do a germinatione,
usque ad fructus ma-
turitatem, iuxta ea,
quae dicta sunt in
Parte 1. de Partibus
Plant.

- 2) Habitum, colorem,
saporem, odorem,
lactescentiam, alia-
que attributa. En
exemplum.

SILENE *Noctiflora* *Radix* annua, fibrosa, de-
scendens, rigida, al-
bida.

Caulis erectus, teres, vil-
losus, remosus.

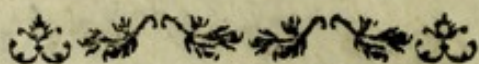
Folia oblonga, sessilia,
integra, villosula,
opposita, acuta.

Rami e summo caule flo-
ridi, viscosi.

Pedunculus inter ramos,
duoque alii termina-
les, inter quos ter-
tius, nudus.

Calyx cylindricus, villo-
sus, decemstriatus,
quinquedentatus,
persistens.

Petala quinque, unquicu-
lata; limbo bipartito.



Stamina decem : alternis
ex receptaculo, aliis
ex unguibus petalo-
rum.

Germen disco impositum.
Styli tres.

Capsula oblonga, unilo-
cularis, lexvalvis.

Semina multa, subrenifor-
mia, verrucosa, re-
ceptaculo medio af-
fixa.

Cotyledones lanceolatae,
die 13. April.

Flores primi. 19. Maii.

Fructus perfecti 21. Iunii.

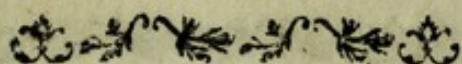
Botanica descriptio compendiosa sit, termi-
nis cognitis tradita, absque oratoria
garrulitate.

Hisce addi possunt plantae vis medica &
oeconomica, qualitas, vita, cultura,
aliquae physicae observationes.

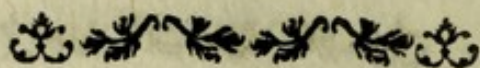
Critica botanica exhibet Historiam Plantae, quam
tradit Doctor, qui incipiens ab In-
ventore, enarransque fata quae su-
biit, maturo iudicio separat inania
ab utilibus, ut merita scriptorum in
apricum proferantur. En exemplum.

ORCHIS (*Monorchis*).

Admiratio subit, quando apud C. BAU-
HINUM unicum synonymum vi-
deo CLUSY, cum dubio de alio Sy-
nonymo C. GESNERI. Nam prae-
terquam quod de C. GESNERI stir-



pe nullum sit dubium, manifeste huc
pertinet *Satyrii* VII. prima species in
apricis montibus TRAGI, deinde
Triorchides Lobeliana ad Mo-
norchidem spectant, quibus rotundi
bulbi sunt, & quas nemo morta-
lium post GEMMAM distinctas
vidit. Hae sunt *Orchis frisia lito-*
ralis, seu *Triorchis lutea tertia*
LOBELII, ex qua nata est *Or-*
chis frisia littoralis LUGDUNEN-
SIUM, PARKINSONII, AM-
BROSINII; *Testiculus luteus*, *Or-*
chis lutea TABERNEMONTANI,
Orchis lutea hirsuta I. BAUHINI
& RAY, *Orchis frisia littoralis*
LOBELY, CHABRAEI. Deinde
huc pertinet *Orchis minor Leodien-*
sis LOBELII, ex qua provenerunt
Triorchis altera lutea C. BAUHINI,
& RAY, *Triorchis lutea* I. TA-
BERNEMONTANI. Tandem
huc etiam referenda est *Triorchis*
lutea flore luteo, sive *Basilica minor*,
Serapias, & *Triorchis AEGINETA*,
LOBELII, quae eadem est *Trior-*
chis flore luteo Gemmae LUGDU-
NENSII, *Triorchis lutea* I. TA-
BERNEMONT. *Triorchis lutea*
flore glabro C. BAUHINI, MO-
RISONII & RAI. Quare non
erat, cur quinque nomina nova
obrutae iam herbulae historiae in-
ferret MENZELIUS, neque erat,



cur in MENZELIO confisteret MICHELIUS, quo aliae Monorchidis descriptiones antiquiores sunt, & inter eas eximia CLUSII & I. BAUHINI. Alias etiam icones dederunt LOBELIUS & RUPPIUS, etsi non optimas, ut mirabile sit, quod ommissa fuerit a TOURNEFORTIO Galliae forte non indigena. HALLER *Opusc. botan.* p. 90. - 93.

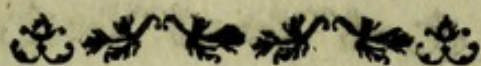
Cavendum vero ne *Critica botanica* turpissima mordacitate aliorum merita depri-
mat.

Vernacula nomina sibi nota reddere, & Plantarum natalibus locis subiungere debet Florista, ut noviter accedens Botanicus, eas facilius inveniat, earumque usum medicum & oeconomicum ab incolis citius addiscat.

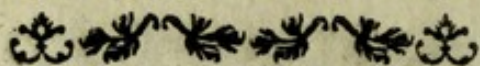
Mensura desumenda a pede parisiensi, cuius
lineae 12) constituunt unciam unam.
unciae 12) pedem unum.
pedes 6) orgyam unam.

Loca natalia superius descripta sunt.

Tempus proferens cotyledones, flores, fructus; unde *Florae Calendarium*, climatis cuiusque indolem, ac requisitum cuique Plantae calorem indicat; ut e. g. *In Horto botanico Ticinensi*. A. 1779.



- Cistus ledifolius*. *Cotyled. ellipticae* 11. Maii.
Flores 33. Maii. Fructus 27.
Iunii.
- Dracocephalum peltatum* *Cotyled. cordatae* 7. Maii. Flo-
res 13. Maii. Fructus 27.
Iunii.
- Papaver Argemone* *Cotyled. cordatae* 7. Maii.
Flores 13. Iunii Fructus 28.
Iunii.
- Silene noctiflora* *Cotyled. lanceol.* 8. Maii.
Flores 19. Maii. Fructus 29.
Iunii.
- Draba aizoides* — — — —
Flores 11. April. Fructus 8.
Maii.
- Lathyrus articulatus* *Cotyled. ellipticae.* 8. Maii.
Flores 16. Iunii. Fructus 2.
Iulii.
- Linum usitatissimum* *Cotyled. ellipticae* 6. Maii.
Flores 14. Maii. Fructus 28.
Iunii.
- Sinapis orientalis* *Cotyled. bilobae* — — Flores
3. Maii. Fructus 29. Iunii.
- alba* *Cotyled. bilotae* — — Flores
2. Maii. Fructus 29. Iunii.



Brassica orientalis Cotyled. subellipticae — —
Flores 12. Maii. Fructus 29.
Iunii.

Crambe hispanica Cotyled. subbilobae. 7. Maii.
Flores 26. Maii. Fructus 1.
Iunii.

Anchusa undulata Cotyled. ovatae 9. Maii. Flo-
res 13. Iunii. Fructus 4. Iulii.

Geum urbanum Cotyled. ovatae — — Flores
20. April. Fructus 8. Iulii.



PARS V.

VARIETATES PLANTARUM.

Varietatem in Regno Vegetabili constituit quaelibet mutatio Plantis induc[t]a a Climate, Cultura, aut Loco natali.

Hinc duplex Varietas, naturalis videlicet, aut artificialis.

Varietates naturales probe observandae, ut a speciebus distinguantur.

Immensus est harum numerus, cum nulla fere pars plantae sit, quae variare non possit: hisce itaque non multum immorabor.

Varietates constituunt

1) *Radix*. *Brassica oleracea*; radice tuberosa, fibrosa.

Daucus sativus; radice lutea, alba, attrorubente.

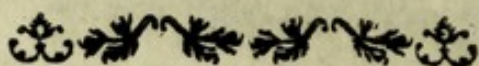
Raphanus sativus; radice alba, nigra, rotunda, elongata.

2) *Caulis*. *Buxus sempervivens*, humilis, & arborescens.

Pinus mugho Flor. Carniol. caulem extulit in Horto Vindobonensi.

Grataegus Oxyacantha, *Ononis arvensis*, *Rubus fruticosus*; caule spinoso, & inermi.

3) *Folia*. *Tilia europea*, *Alchemilla vulgaris*;



foliis glabris, & hirsutis.

Ranunculus Ficaria, *Helleborus viridis*, *Pulmonaria officinalis*; fol. maculatis, & immaculatis.

Hypochoeris macul. *Sinapis arvensis*; fol. integris, & divisis.

Bromelia Ananas; fol. dentatis, & integris.

Hedera Helix; fol. cordatis, & angulatis.

Sambucus nigra, *Euphrasia officinalis*; fol. etiam lacinatis.

Saxifraga 934. **HALLER**: fol. integris, & tridentatis.

Ilex Aquifolium; fol. inermibus, & spinosis.

4) *Spinae*. *Berberis vulgaris*; spinis simplicibus, & compositis.

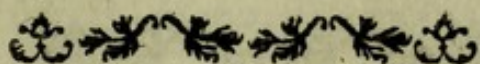
5) *Calyx*. *Arctium Lappa*; cal. glabro, & tomentoso.

6) *Flores*. *Senecio viscosus* & *Iacobeia*, ac *Matricaria Parthenium*; disco rudiato & nudo.

7) *Corolla*. *Campanula perfoliata*, *Ruelia Clandestina*; corolla praesente, ac deficiente.

Cichorium Intybus, *Lactuca perennis*, *Aster alpinus*, *Carduus crispus*.

Globularia vulgaris, *Cacalia alpina*, *Aconitum Napellus*;



corollis colorem caeruleum in album mutantibus.

Borrago officinalis ; flore rubro.

Saxifraga oppositifolia L. R. H. floribus caeruleis.

Centaurea orientalis, *Trifolium pratense*, flor. flavis.

Pedicularis palustris, *Anagallis arvensis*, *Soldanella alpina*, *Gentiana purpurea* ; floribus albis.

Scrophularia nodosa ; fl. viridibus.

Tragopogon pratense, fl. viridi.

Melampyrum sylvat. & *nemorosum*, *Trifolium Melilotus* officin. *Verbascum Lychn.* & *nigrum* ; floribus albis.

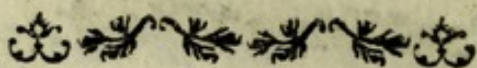
Heracleum Sphondylium, *Tragoselinum* L. HALL. fl. rubris.

Corolla luxurians, eaque

1) *plena*, quae omnia stamina excludit, familiaris *Papaveri*, *Diantho*, *Lychnidi*, *Tulipae*, *Cheirantho*, *Pyro*, *Amygdalo*, *Rosae*, *Myrtho* &c.

2) *multiplicata* maiore numero petalorum, absque exclusione omnium staminum.

3) *degenerans* ; radio, flosculisque in tubulos mutatis, in *Chrysanthemo* *Leucanth.* *Anthemidi* *Cotula*, *Bellide*, *Matricaria* &c.



monstrosa. Flos unicus ex binis connatis, in *Stachy sylvestri*, *Resedae* undatae flores superiores loco styli protulerunt furculos foliosos, exclusis staminibus.

Dictamnus albus; calycinis foliis 5) inaequalibus; corolla herbacea, pentapetala; staminibus ex intervallis petalorum, quinisduntaxat & viridibus; Antheris effoetis. E medio floris prodibat pedunculus sustinens folia quina lanceolata; Germinibus nullis.

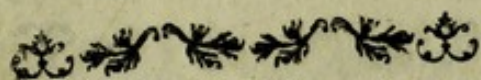
Vicia Cracca, flore ex quinque vexillis in tubum connatis
HALLER.

Geum rivale, calycinis foliis & petalis 8), staminibus nullis, furculo folioso, centrali *Flor. Carniol.*

Ranunculus bellidiflorus I. GESNER.

In *Peloria* LINN. flores monstrosos, superiores vero naturales vidit KRASCHENIKOF. Ergo *Peloria* non est hybrida planta, sed monstrum *Linariae*.

Trifolium repens protulit flores uno aliove petalo in folium



lium mutato HALL.

Flores monopetali rarius multiplican-
tur, frequentius polypetali.

8) *Nectaria* multiplicata in *Aquilegia*, *Nigella*, *Narciso*.

9) *Stamina* in petala saepe degenerantia

10) *Stylus* prolifer in *Diantho*, *Ranunculo*,
Veronica pinnata &c.

11) *Fruſus* variant magnitudine, colore,
ſapore, ita e. g.

Baccae nigrae & albae in *Vaccinio Myrth*.

albae, nigrae, virides,
in Sambuceo nigra.

nigrae, luteae, rubrae,
in Solano nigro.

12) *Sexus*. *Morus alba* in Inſubria dioica,
Acer campeſtre floribus omni-
bus perfectis, in alia vero
Planta masculis, & po-
lygamis.

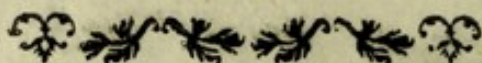
Lychnis dioica, floribus Her-
maphroditis in Tataria,
HALL. Gotting.

Zea Maiis paniculae masculae
floribus nonnullis quan-
doque fructiferis. GEOFF-
FROY.

Spiraea Aruncus, ſpica andro-
gyna in horto Ludivi-
giano. HALL.

Veratrum nigrum, floribus o-
mnibus perfectis a me vi-
ſum.

Fra-



Fragaria vesca, sexu quoque distincta, du CHESNE.

Parietaria officinalis, floribus in eadem planta masculis, femineis, & incompletis. FLOR. CARNIOL.

Myriophyllum LINNAEO monoicum, HALLERO & ADANSONIO polygamum, LUDWIGIO hermaphroditum.

Cannabis protulit flores femineos maribus, & vicissim femineos masculis immixtos. HALLER.

Ilex Aquifolium, monoicum, dioicum, & hermaphroditum. HALL.

Viburnum Opulus flores centrales fertiles mutat in steriles.

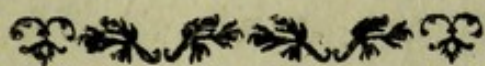
Milleria biflora floribus nunc masculis & femineis, nunc masculis solis, LOEFLING.

Lychnis dioica cum flore uno hermaphrodito visa a GUNNERO FL. Norveg.

Nunc quoque passim ignoramus quid sit species, & quid varietas.

Historiae Fungorum haec praecipua calamitas est.

Fumariam radice solida, ab ea, quae cavam habet, distingu-



stinguit HALLERUS.

Rumex divaricatus, & prolifer
LINN. non sunt species
distinctae WILLICH.

De *Salicibus* & *Rosis* iam du-
dum dubitavi, an tot spe-
cies sint, quod nunc etiam
numerantur.

Lichenes coralloideos ab unico
patre pyxidato genitos
fuisse, mecum sentit HAL-
LERUS,

Utinam Botanici omnes, diligenti cultura, & iu-
diciofa comparatione, genuinos specierum
omnium characteres in lucem protraherent.



P A R S VI.

VIRES PLANTARUM.

Vires Plantarum plurimae latent, multae fabulosae sunt, paucae vero genuinae. Dum ergo de his agentes legitis libros, quaeso, memores estote semper, non omnia vera esse, quae *ipse dixit*, sed quae a fidelibus experimentis, peritique Botanici iudicio, commendantur. Quomodo vero, etiam a priori, Plantarum vires dignosci queant, paucis indicabo.

Plantae, quae naturali classico charactere conveniunt, easdem quoque vires ut plurimum possident; ita Incompletae inertes, aut suspectae.

Obsoletae dorsiferae terreo principio & alcali fixo abundant, subadstringunt. inundatae acres, infidae.

Palmae fructus dant salubres, at nucleii adstringentes.

Gramineae folia Pecoribus grata, semina minora Avibus nonnullis, maiora Homini esculenta, excepto Lolio.

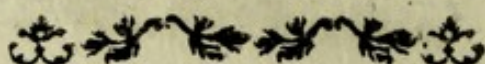
Liliaceae viscidae, aut venenatae, exemplo Veratri, radicis Frittilariae coronae, Hyacinthi, Narcissi, aliorumque.

Satyria viscida, minus acria, nonnulla aromatica, ut patet ex Epidendro Vanilla.

Sci-



- Scitamineae* monandrae aromaticae, acres;
aliarum vero fructus plerique
acidi.
- Umbelliferae* aromaticae, aut venenatae, at
quaedam cicures & esculentae.
- Compositae* pleraeque saponaceae, & resol-
ventes; quaedam aromaticae, aut
purgantes; nonnullae venenatae.
- Epicarpiæ* stellatae diureticae, aliae acres,
nervinae, quaedam vero noxiae.
- Campanaceae* cucurbitaceae pleraeque acres.
- Contortae* infidae, aut venenatae, praesertim
radix, cortex, semen.
- Asperifoliae* adstringentes, vulnerariae.
- Verticillatae* aromaticae, emenagogae, tonicae.
- Personatae* beneficae paucae.
- Tubulatae* luridae suspectae, praesertim bac-
ciferae.
- Calycanthemae* angiospermae, drupa eduli,
antipyretica; gymnospermae ad-
stringentes.
- Tricoccae* acres, deleteriae.
- Polycarpiae* multifiliquae acres, suspectae,
venenatae.
- Columniferae* involucro floris triplici, emol-
lientes, demulcentes.
- Leguminosae* fructu uniloculari, folia grata
lumentis; semina vero farinacea,
esculenta, at flatulenta largiun-
tur.
- Antiscorbuticae* antiacidæ.
- Defloratae*, aquosae, oleraceae non paucae.
- Coniferae*, resinosae, diureticae.
- Fungi*, Deorum cibus,



Plantae, quae Genere naturali conveniunt, etiam viribus plerumque conveniunt.

<i>Ara acria.</i>	<i>Papaveres paregorici.</i>
<i>Salviae stomachicae.</i>	<i>Alfines subacidae.</i>
<i>Rhea purgantia.</i>	<i>Rosae adstringentes.</i>
<i>Malvae emollientes.</i>	<i>Pini balsamicae.</i>
<i>Hyperica vulneraria.</i>	<i>Sambucci abstergentes.</i>
<i>Atriplices oleracei.</i>	<i>Lauri aromaticae &c.</i>

Noxia & utilia humanis sensibus vix deteguntur; sunt tamen

Foetida noxia plurima, quaedam antihelminthica, antihysterica.

Nauseosa non nutrientia, saepius infida.

Squallida suspecta.

Palustres plantae multae venenatae, exemplo, Phellandrii, Cicutae, Ranunculi &c.

Suspectae quoque sunt illae, quas non degustant Animalia, ut Aconitum, Veratrum, Flores Colchici autumnalis &c. Suaveolentia saepius tonica, cardiaca, excretiones sollicitant, vires restaurant, flatu discutiunt.

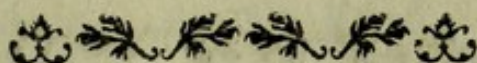
Inodora pleraque inertia, mucilaginosae, emollientia, acre corrigunt, mucum deficientem restituunt, fibrarum irritabilitatem nimiam corrigunt.

Acida antiphlogistica, acrimoniae alcalinae opposita.

Amara stomachica, bilis defectum suppleunt, viscidum spontaneum destruunt, acrimoniae acidae resistunt, roborant, attenuant.

Stiptica adstringentia.

Cer-



Certiores Plantarum vires detexit necessitas, casus fortuitus, audax experimentum.

Inopes, expositi, derelicti, propriis periculis invenere plurima humano Generi noxia, & utilia, primique virosas Assyriae radices, inde laesi indicarunt Augusti milites, teste PLUTARCO.

Plantas venenatas degustabat Vir summus Conradus GESNERUS, ut genuinas earum vires in se ipso exploraret, cuius exemplum imitatus est Ill. STOERKIUS.

Vera tamen cuiusque natura, nonnisi medico effectum pernosci potest, opus ingens occultumque divinitatis, quo nullum reperiri possit maius. PLIN. H. N. L. 19.

Ufus Plantarum duplex est, oeconomicus nimirum, & medicus.

Oeconomia sanis corporibus alimenta, Medicina adversae valetudinis praesidia suppeditat.

Hinc quaelibet Planta aut nutrit, aut alterat. Nutriens est illa, quae humoribus nostris assimilatur, serius, aut citius; alterans vero ea dicitur, quae nutriendo inepta, nervei systematis functiones plus minus perturbat.

Vegetabilia nutrientia sunt

1) *Cerealia. Semina Tritici, Secales, Hordei, Avenae, Oryzae, Milii, Panici, Zeae, Fagopyri &c.*

2) *Dulcia. Fructus Palmarum, Ficus, Ceratoniae, Bromeliae,*



liae, Musae, Pyri, Pruni, Vitis, Persici, Fragariae, Mori, Garciniae, Mammeae &c.

3) *Mucilaginosa. Malva, Althea, Hibiscus, Lichen islandicus.*

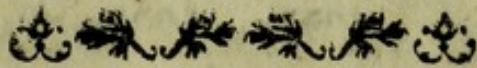
4) *Oleosa. Nux Juglandis, & Amygdali, Semen Coryli, Pini &c.*

5) *Leguminosa. Fructus Pisi, Fabae, Lentis, Ciceris, Phaseoli, Lathyri, Trigonellae &c.*

6) *Oleracea. Folia Spinaciae, Blitti, Betae, Urticae, Atriplicis, Chenopodii &c.*

7) *Cicurata. Brassica oleracea, Daucus Carota, Campanula Ranunculus, Ranunculus Ficaria, Solani tubera, Asparagituriones &c.*

Panis, ciborum princeps, fit ex farina cerealium, a furfure depurata, aqua rite subacta, & fermentationis excitatae auxilio attenuata. Pro varia itaque cerealium indole, fermenti natura, aëris temperie, aquae ingenio, varioque farinam pingendi, coquendique modo, diversus quoque panis conficitur, & quidem optimus ex Tritico, acidior ex Secale, deterior vero ex Hordeo, Avena, aliisque cerealibus. His



His succedanea ad Panificia sunt

Fructus *Fagi Castaneae Lt-*
monensibus.

Hymeneae Contur-
baril. Dalecarlis.

Mespili Oxyacan-
thae Carniolis.

Radices *Iatrophae Manihol.*
Peruvianis.

Quaiaci officinalis
Hispaniolis.

Solani tuberosi Hy-
bernis.

Dioscoreae variae In-
dis.

Helianthi tuberosi
Etruriis

Rhizophorae gymno-
rh. Indis.

Herbae *Lichen islandicus*
Islandis.

Trifolium pratense
Scotis.

Cortex *Pini sylvestris Da-*
lecarlis.

Semen *Helianthi annui Me-*
xicanis.

Ex aliis quoque substantiis ad vegetabile
regnum spectantibus panis conficitur.

V. MANETTI *Panizzazione.*

Oeconomia quaerit etiam Plantas

1) gratas Iumentis, Pe-
coribus, Apibus, A-
vibus &c.

H

2).



2) coloribus conficiendis
aptas.

3) Insectis infensas.

4) Animalibus noxias.

Plantae Zoobromae, seu pabulum salubre dantes
lumentis & Pecoribus, sunt Folia
Graminum, *Scirpus*,
Triglochin, *Melampyrum*, *Vicia*, *Lotus*,
Trifolium, *Medicago*,
Spergula, *Anobrychis*,
Ulmus, *Populus*, *Betula*, *Fraxinus*. *Ligustrum* &c.

Suibus. *Stachiis*. Fructus *Quercus*,
Fagi, *Cucurbitae*, *Lichen islandicus*. *Radix Cyclaminis* &c.

Ovibus. *Anthyllis*, folia *Fraxini*.
Plantae aromaticae verticillatae.

Tinctoriae. Color niger. *Lycopus europaeus*
cum Vitriolo coctus
viridis. Fol. *Scabiosae*. Baccae *Rhamni cathart.* &c.

ruber. Rad. *Rubia tinct.*
Cuscuta. Baccae
Vaccinii. Flores *Hyperici*. Fructus *Bassellae rubrae* &c.

luteus. *Genista tinct.* Cortex
Rhamni, *Berberis*,
Pyri, *Carpini*. Folia
Be-



Betulae . Flores Ca-
lendulae &c.

caeruleus . *Isatis* , *Serratula* , *Indigo-
fera* &c.

fulvus . *Bidens* , *Lycopodium* .

Insectifugae seu adversae

Tineis . *Milium* . *Asperula* . *My-
rica* &c.

Pediculis humanis . Pulvis fructus
Evonymi , & sem.
Aconitii *staphiis* .
&c.

Pecorum . *Aconiti* de-
coctum .

Suum . *Licopodii* de-
coctum .

Gryllis domest. Fumus radicis
Nymphaeae , &
corticis *Populi* .

Muscis . *Antirrhinum* , *Agaricus*
muscarius &c.

Culicibus . *Inulae* , & *Boleti* fu-
mus .

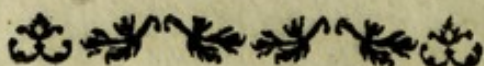
Cimicibus . *Aclea* , *Cannabis* , *My-
rica* , *Oleum Ta-
bacci* , Fumus
Capsici .

Noxiae Animalibus , & quidem

Equo . *Phellandrium* , *Cha-
maeclema* , Semen
Lentis &c.

Bovi . *Cicuta* . *Anemone* .
Equisetum &c.

Ovi . *Mysotis* . *Drosera* .



Anthericum, Iusticus, Mercurialis, Equisetum &c.

Anseri. *Ethusa*.

Avibus. *Amygdalae amarae*.

Ufus Medicus ea respicit, quae humano corpori applicata laesas eiusdem functiones statui sano restituunt. Cum vero machinae animales partes quaedam sint solidae, aliae autem fluidae, erunt etiam medicamenta, quae modo solida, modo vero fluida magis afficiunt. Partes solidae peccant teneritudine, spasmus, aut atonia: fluidae autem motu, copia, aut qualitate. Copiam minuunt evacuantia, qualitatem vero morbosam emendant alterantia. Hinc medicamenta ex vegetabili Regno desumpta erunt.

1) *Stimulantia*, aut *Paregorica*, quibus fibrarum irritabilitas augetur aut diminuitur.

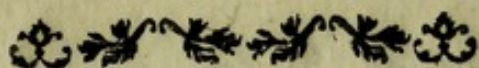
2) *Edulcorantia*, aut *Attenuantia*, quibus humorum acrimonia, aut spissitudo nimia corrigitur.

Stimulantia sunt

1) *Fragrantia*. Flores *Polyanthes*, *Iasmini*, *Tiliae*, *Violae*, *Primulae*, *Cheiranthi* &c.

Herbae *Melissae*, *Satureiae*, *Maioranae*, *Lavendulae*, *Thymi*, *Valerianae celticae* &c.

Eadem *Emenagoga* acriora, at *Dictamnus*, *Sabina*, *Aloes extractum*, *Croci stigma*,
m.a.a,



mata , *Rorismarini*
oleum essentiale .
Menthae infusum vi-
nosum chalybeatum,
praemissis praemit-
tendis.

2) *Aromatica*. Radix *Acori* , *Angelicae* , *Im-*
peratoriae , *Zinzibe-*
ris , *Curcumae* , *Ari-*
stolochiae &c.

Cortez *Cinamomi* , *Cascaril-*
lae , *Citri* , *Aurantio-*
rum &c.

Folia *Lauri* , *Rorismarini* ,
Menthae , *Salviae* &c.

Fructus *Caryophylli* , *Iuniperi* ,
Myristicae , *Vanillae*
&c.

Semen *Cumini* , *Anisi* , *Foe-*
niculi , *Badianae* &c.

Resina *Lauri* *Camphorae* ,
Benzoës &c.

Eadem *Diaphoretica* & *Sudorifera* eo
regimine data , quo
humores ad vasa cu-
tanea determinantur.

3) *Sternutatoria* , seu membranam pituitariam
irritantia . Radix *Pri-*
mulae . Folia *Asari* ,
Arnicae , *Betonicae* ,
Nicotianae . Flores
Convallariae maialis.

4) *Expectorantia* , quae respirationis or-
gana stimulant , &c



viscidam, aut purulentam colluviem excutiant. Stipites *Solani Dulcamarae*. Folia *Veronicae* officin. *Marrubii albi* &c.

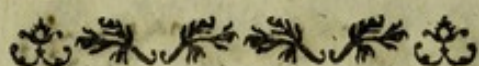
5) *Diuretica*, seu secretionem, & excretionem urinae promoventia. *Ononis*. Cortex *Capparis aculeatae*. Radices *Asparagi*, *Petroselini*. Emulsio seminum *Achras Sapotae*. *Parietaria*.

6) *Purgantia antiphlogistica*. Pulpa *Cassiae*, *Tamarindi*. *Manna*. lenia. Rad. *Rhei*, *Ialapae*. Flores *Persici* &c.

acriora. Rad. *Hellebori*, *Iridis*, *Bryoniae*, *Eupatorii*. Folia *Gratiolae*, *Sennae*, *Astrantiae*. Baccae *Rhamni cath.* *Ilicis Aquifolii*. Semen *Sambucci*, *Ebuli*. Gummi *Cambogiae* &c.

7) *Emetica*. Folia *Globulariae Alypi*. Rad. *Ipecacuanae*. Semina *Paeoniae*, *Coluteae*, *Cytisi Laburni* &c.

8) *Rubefacientia*. *Sinapis*. *Ranunculus*. &c. *Paregorica*, contraria prioribus, eaque
Ano-



Anodyna . Papaveris folia , flores .

Narcotica . Opium . Hyoscisamus . Belladonna . Mandragora . Lactuca viro-rosa . Stramonium &c.

2) *Edulcorantia , quae*

1) *Glutinosa , viscido humore obli-
nientia sensiles fibras , ne
irritentur ab acri . Rad.
Symphyti . Fol. Malvae ,
Altheae . Semina Lini fa-
tivi &c.*

2) *Oleosa . Olea expressa , non rancida .*

3) *Antiacida . Antiscorbutica , & amara .*

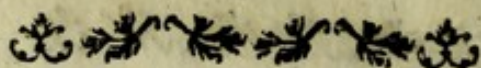
4) *Antialcalina . Acida , ac inprimis
succus Limonii , Ribesii ,
Berberis . Acetum &c.*

5) *Antiseptica . Cortex peruvianus . Scor-
dium . Chamomilla &c.*

*Cancro opposita . Cicuta . O-
nopordon . Rad.
Dacuci Carotae ;
valent tamen
quantum pos-
sunt .*

6) *Consolidantia , soluti unionem pro-
moventia . Solidago Vir-
gaurea . Lysimachia Num-
mularia . Sanicula Pyrola .
Hypericum . Alchemilla .
Pulmonaria . Lichen islan-
dicus &c.*

7) *Adstringentia , seu inspissantia , op-
posita stimulantibus . Ar-
butus . Vaccinium . Potentilla .*



Geum, *Bistorta*, *Quercus*,
Agrimonia. *Millefolium*,
Viscum &c.

Attenuantia, & quidem

1) *Diluentia* aquosa. *Fumaria*. *Portu-*
laca, *Alfina*. *Borrago*. *Se-*
dum &c.

2) *Saponacea*. *Cichorium*, *Scorzonera*,
Leontodon, *Saponaria officin.*
 &c.

3) *Discutientia*. *Melilotus*, *Farina* se-
minum Lentis, *Bryoniae*
radix &c.

Non omnis Planta omni tempore easdem possi-
 det vires, nec omnes partes eiusdem
 Plantae eadem pollent efficacia.

Rhamni cath. folia adstringentia, fructus ma-
 turi purgantes.

Sambucci nigrae cortex interior viridis cathar-
 ticus, baccae saponaceae.

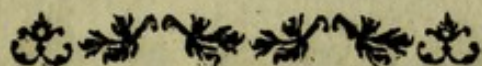
Papaveris albi capita & flores anodynii, se-
 mina oleosa.

Rhei radix purgans, semina & folia subad-
 stringentia &c.

Cautus ergo sit Medicus in determinandis
 Plantarum viribus, ne decipiat, ac
 decipiat.

Medicus Plantarum usus huic regulae innititur.
Con varia contrariis curantur.

Hinc



Hinc

Phlogosim sanat Adipsia quã excitant acida

Obstipationem — Diarrhaea — — purgantia

Diarrhaeam — Obstipatio — — adstringentia

Melancholiam — Febris — — stimulantia

Convulsionem — Sopor quem — — opiata

Dolorem — Dolor alterius loci — rubefacientia

Plantae quarum vis medica haeret in substantia volatili, recentes adhibendae.

Plantae aromaticae, nervinae, dantur forma infusi, conservae, aut olei essentialis.

amarae, in extracto, electuario, succo, decocto.

adstringentes, eodem modo, ut amarae. purgantes, & emeticae in pulvere & electuario; aciores vero in decocto, & extracto.

Ridiculae sunt Aquae destillatae nutrientes, aut adstringentes; vis enim nutriens, & astringens, non transit in excipulum.

Dosis rerum adhibendarum a prudente Medico aptanda aetati, sexui, temperamento, climati, vivendi modo, viscerum constitutioni, & singulari Individui cuiusque naturae, quod materia medica docet.

Simplicia quaerit sapiens, farragines amat empyricus, pessimus hostis humani Generis.



PARS VII.

PLANTARUM OFFICINALIUM USITATISSIMARUM
CHARACTERES SPECIFICI, ET VIRES
MEDICAE.

CLASSIS NATUR. II. OBSOLETEAE.

ORDO I. *Dorsiferae*.

Num. GEN. LINN. S. N.

1179. POLYPODIUM (*vulgare*) fronde
pinnatifida: segmentis lanceolatis,
subdentatis; radice
squamosa.

Offic. Polypodium guer- TOURNE-
cinum. Radix. FORT. I. R.
H. Tab. 316.

Class. artificialis Cryp- FL. LON-
togamiae. DIN. I.

Vis abstergens, resol-
vens, alvum sollici-
tans.

1174. PTERIS (*aquilina*) fronde de-
composita: pinnulis
sessilibus, lanceola-
tis, subcrenatis, ad
nervulos villosis.

Offic. Filix. Radix. BLACW-
ELL. Tab.

Class. artificialis Cryp- 328.
togamiae.

Vis



Vis totius ordinis, antihelminthica?

1180. ADIANTHUM (*Capillus Veneris*) fronde decomposita; foliolis demum cuneiformibus. TOURNE-
Offic. Capillus Veneris. FORT. I. R.
 Frondes. Syrupus, H. Tab. 317.
 qui fere merum est saccharum.

Cl. artific. Cryptogamiae.

Vis totius Ordinis.

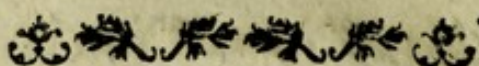
ORDO II. Spadiceae.

1128. ARUM (*maculatum*) foliis sagittatis, erectis; spadice cylindrico. BLACW.
Offic. Aron. Fecula. EL Tab.
Class. artific. Gynandria. 228.
Vis radicis acerrima.
 Fecula fere iners.

CLASSIS III. GRAMINEAE

ORDO I. Triandrae.

96. ELYMUS (*caninus*) foliis hirsutis; spiculis quinquefloris, aristatis, HALL.
 Hclv. 1429. GMELIN
Offic. Gramen. Radix. ribis I. Tab
Cl. artific. Triandriae. 27.
Vis



Vis aperiens, leniter
diuretica.

91. AVENA (*sativa*) calycibus dis-
permis, feminibus
levibus: altero ari-
stato.

BLAK-
WELL *Tab.*

Offic. Semen.

Cl. artific. Triandriae. 422.

Vis nutriens, demulcens,
subacida.

98. HORDEUM (*vulgare*) floribus
omnibus perfectis,
longe aristatis, ca-
lycibus fetaceis.

BLAK-
WELL

Offic. Semen.

Class. artific. Triandriae. *Tab.* 223.

Vis nutriens, demul-
cens, subacida. Pa-
nis. Cerevisia. Pti-
fana.

ORDO II. *Hexandriae*.

443. ORYZA (*sativa*)

CATESBY

Offic. Semen.

Car. l. Tab.

Class. artific. Hexandriae. 14.

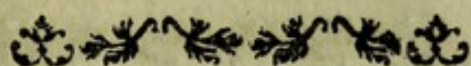
Vis. nutriens, demul-
cens.

CLASSIS IV. LILIACEAE.

ORDO I. *Fructu supero*.

430. ACORUS (*Calamus*) Planta

aqua-



aquatica, Spica attenuata, culmo folium referente.

Offic. Radix.

BLAC-
WELL

Class. artific. Hexandriae. *Tab.* 416.

Vis aromatica, tonica.

405. **ALLIUM** (*sativum*) bulbis aggregatis, caule folioso: foliis planis, spatha univalvi.

Offic. Bulbi.

I. BAUH.

II. p. 564.

Class. artific. Hexandriae.

Vis acris, diuretica, antihelmintica, lithontriptica, diaetetica.

ALLIUM (*Cepa*) Bulbo tunicato; culmo nudo, inferne ventricoso.

Offic. Radix.

WEIN-
MANN

Class. artific. Hexandriae. *Tab.* 349. a

Vis emolliens in cocta radice, crudae diuretica, acris.

1120. **SMILAX** (*Salsaparilla*) caule aculeato, foliis trinerviis.

Offic. Radix.

PLUK.

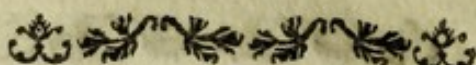
NEL. *Fig.*

Class. artific. Dioeciae. *imperfecta*

Vis demulcens, leniter resolyens. *Tab.* 111. 2.

SMILAX (*China*) caule aculeato, tereti; foliis inermibus, ovato-cor-

da-



dati, quinquener-
viis, LINN. S. N.

p. 655.

PLUMIER

Offic. Radix.

Pl. americ.

Class. artific. Dioeciae. Tab. 83.

Vis demulcens.

55. CROCUS (*sativus*) spatha ra-
dicali, uniflora.

TOUR-

Offic. Stigmata.

NEFORT

Class. artific. Triandriae. I. R. H.

Vis stimulans, humores Tab. 184.

rarefaciens, noxia
magis quam utilis,
etsi varias compo-
sitiones ingrediatur.
Ufus Croci etiam
culinarius, & oeco-
nomicus ad tingen-
dum quoque caseum
insubricum.

59. IRIS (*florentina*) scapo ramoso,
foliis longiore, mul-
tifloro, corollis bar-
batis, germinibus
spatha gemina cinctis.

KNOOR

Offic. Radix.

Delic. 1. Tab.

Class. artific. Triandriae. 7.

Vis succi purgans, e-
metica.

IRIS (*germanica*)

BLAK-

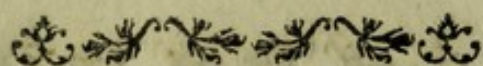
Omnia eadem cum
priori.

WELL

Tab. 69.

240. ASPARAGUS (*officinalis*) her-
baceus, foliis setaceis,

in-



inermibus, fasciculatis; pedunculis geminis.

BLAC-
WELL

Offic. Radix.

Class. artific. Hexandriae. *Tab.* 332.

Vis diuretica, deobstruens; Turiones esculenti.

139. RUSCUS (*aculeatus*) caule ramoso; foliis ellipticis, in aculeum exeuntibus.

PETIVER

Offic. Radix.

Tab. 44.

Class. artific. Dioeciae.

Vis diuretica, lithon-
triptica.

421 CONVALLARIA (*maialis*) scapo nudo; foliis binis radicalibus; floribus spicatis, subrotundis.

BLAC-

Offic. Flores. Aqua.

WELL

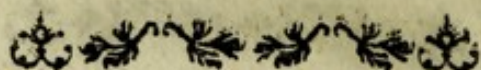
Spiritus. Conserva. *Tab.* 70.

Class. artific. Hexandriae.

Vis analeptica, errhina florum pulveri-
fatorum.

426. ALOE (*perfoliata*) Varietas foliis dentatis, vaginantibus, apice concavis; floribus spicatis, pendulis, cylindraceis, in brevem densamque spicam

dis-



dispositis.

DILLEN.

Officin. Succus inspissatus. Eadem est Aloe 15. *Elth. Tab.*

officin. FORSKAE-
LII.

Class. artific. Hexandriae.

Vis aperiens, emenagoga, purgans, sed detur mixta cum bile animalium.

554. COLCHICUM (*autumnale*)

floribus subbinis uno anno, alio foliis oblongo -- lanceolatis prodeuntibus.

STORK *de*

Officin. Oxymel ex radice verno imprimis tempore collecta. *Colchico.*

Class. artific. Hexandriae.

Vis diuretica, acris.

CLASSIS V. SATYRIA ET SCITAMINEAE.

6. GURCUMA (*longa*) Radice bul-

bosa, nervis foliorum plurimis.

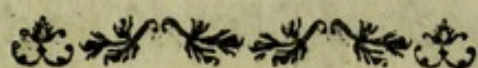
RUMPF.

Officin. Radix. *Amboin. V.*

Class. artific. Monandriae. *Tab. 67.*

Vis resolvens, diuretica.

CLA.



CLASSIS VI. DISPARES.

653. NYMPHAEA (*alba*) calyce
quadrifido; floribus
albis; fructu globo-
so.

OEDER

Officin. Flores. Aqua. *Dan.* Tab.*Class. artific.* Polyan- 602.
driae.

Vis refrigerans. *Ufus*
plantarum in sta-
gnantibus aquis cre-
scentium mihi sem-
per suspectus.

589. ASARUM (*europaeum*) foliis
binis, haemispherico-
cordatis, subhirsutis,
obtusis.

BLAK-

Officin. Radix.

WELL.

Class. artific. Dodecan- Tab. 383,
driae.

Vis emetica radicis re-
centis, purgans in-
fusi, foliorum er-
rhina.

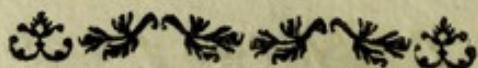
1022. ARISTOLOCHIA (*Serpentaria*)

foliis cordatis, vil-
lofulis, planis; flo-
ribus e basi caulis.

CATESBII

Officin. Radix.*Carol.* Tab.*Class. artific.* Gynandriae. 29.

Vis sudorifera, anti-
septica.

ARISTOLOCHIA (*rotunda*)

radice subrotunda;

pedunculis solitariis. I. BAUH.

Officin. Radix. III. p. 559.

Class. artific. Gynandriae.

Vis acris, movens,
escarotica, resolvens.ARISTOLOCHIA (*longa*)

radice repente; fo-

liis cordatis, obtu-

sis: petiolis flore

sublongioribus.

I. BAUH.

Officin. Radix. I. c. p. 56.

Class. artific. Gynandriae.

Vis medica eadem, at
fortior priore.

CLASSIS VII. STRICTAE.

278. RIBES (*rubrum*) inerme; spicis

floralibus demum

deflexis.

BLAK-

Officin. Fructus. Sy-

WELL.

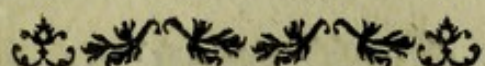
rupus, & Succus ex Tab. 285.

fructu.

Class. artific. Pentandriae.

Vis antiseptica, anti-
alcalina, diuretica,
foliorum vulneraria,
attenuans.

CLAS-



CLASSIS VIII. UMBELLIFERAE.

361. ANETHUM (*graveolens*) cau-
 le albis lineis stria-
 to ; fructibus com- MORI-
 pressis. SON *Hist.*
Officin. Semen. Aqua. III. S. 9.
 Oleum destill. Tab. 15. f. 1.
Class. artific. Petandariae. *Umbell. Tab.*
Vis in semine aromati- 1. f. 27. &
 ca, carminativa, Tab. 8. f. 2.

- ANETHUM (*Foeniculum*) ca-
 le spongioso, fulca-
 to ; fructibus ovatis. MORI-
Officin. Semen. Aqua. SON 1. c.
 Oleum destill. Con- Tab. 2. f. 1.
 fectio. *Umbell. Tab.*
Class. artific. Pentandriae. 1. f. D.
Vis aromatica, carmi-
 nativa, attenuans.

344. ANGELICA (*sylvestris*) pinnis
 simplicibus : impare
 saepius lobata. RIVIN.
Officin. Radix. Aqua. Tab. 17.
 Spiritus, quandoque
 & Extractum.
Classis artific. Pentan-
 driae.
Vis acris, aromatica,
 stimulans, sudorife-
 ra, extracti vix ali-
 qua.

333. CONIUM (*maculatum*) semini-
 bus plicatis : plicis



subrepandis, crenu-
latis.

Officin. Herba, Extra-
ctum.

Class. artific. Pentandriae.

Vis narcotica, ad schi-
ros dubia.

FL. LON-
DIN. I. 1A.
CQUIN.

Austr. 11.
Tab. 156.

330. DAUCUS (*Carotæ*) radice fu-
siformi; caule pilis
declinatis hispido.

RIVIN.

Officin. Radix. Semen. Tab. 27.

Class. artific. Pentandriae.

Vis spontaneae diuretica,
resolvens, cultae nu-
triciens. Semen aro-
maticum.

356. IMPERATORIA (*Ostruthium*)

Planta alpina; pinnis
magnis, lobatis, den-
tatis.

BLAK-

Officin. Radix.

WEL. Tab.

Class. artific. Pentan-
driae.

279.

Vis acris, calida, sudo-
riferæ, diuretica, to-
nica, attenuans.

343. LIGUSTICUM (*Levisticum*)

foliis decompositis;
pinnis oblongis, in-
cisis, dentatis.

BLAK-

Officin. Radix. Semen.

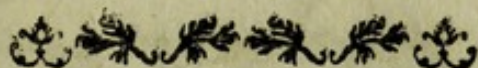
WELL.

Class. artific. Pentan-
driae.

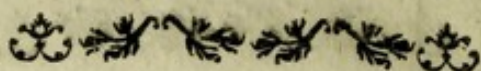
Tab. 275.

Vis resolvens, sudorifera.

359.



359. PASTINACA (*sativa*) foliis
pinnatis : pinnis basi
lobatis. RIVIN.
Officin. Radix. Tab. 6.
Class. artific. Pentan-
driae.
Vis resolvens, diureti-
ca. Culta radix edu-
lis est.
364. APIUM (*Petroselinum*) foliis
caulinis linearibus. MORI-
SON. *Hist.*
Class. artific. Pentandriae. III. S. T. 8.
Vis diuretica. Culta f. 2.
radix oleracea ma-
gis, quam medica-
mentosa.
- APIUM (*graveolens*) foliis pin-
natis: pinnis trilobis.
Officin. Radix. MORI-
SON. 1. c.
Class. artific. Pentandriae. Tab. 9. f. 8.
Vis diuretica. Culta
radix edulis, Folia
pariter in culinis ad-
hibentur.
321. ERYNGIUM (*campestre*) foliis
pinnatim dissectis,
spinosis. IACQUIN
Officin. Radix. Austr. II.
Class. artific. Pentandriae. Tab. 155.
Vis diuretica, resolvens,
lithontriptica.



CLASSIS IX. COMPOSITÆ.

ORDO I. *Staminibus liberis.*

115. SCABIOSA (*arvensis*) foliis
superioribus pinna-
tifidis. BLAK-
Officin. Flores. Aqua. WELL.
Extractum. Tab. 185.
Class. artific. Tetrandriae.
Vis consolidans, ab-
stergens. Aqua inu-
tilis.

ORDO II. *Staminibus connatis.*

905. TRAGOPOGON (*pratense*)
caule ramoso; foliis
carinatis, margine
undulatis; calyce
flori aequali. KNOR.
Officin. Herba. Delic. II.
Class. artific. Syngene- Tab. 3.
siae.
Vis saponacea, atte-
nuans. Turiones es-
culenti.
906. SCORZONERA (*hispanica*)
caule ramoso, foliis
amplexicaulibus, in-
tegris, ferrulatis. BLAK-
Officin. Radix. Aqua. WEL
Class. artific. Syngene- Tab. 406.
siae.

Vis



Vis resolvens . Aqua
inutilis .

912. LEONTODON (*Taraxacum*)

calycinis foliis exte-
rioribus reflexis.

OEDER

Officin. Taraxaci folia. *Dan. Tab.*

Aqua .

574.

Class. artific. Syngene-
siae .

Vis saponacea . In a-
cetariis verno tem-
pore usitata .

909. LACTUCA (*sativa*) ramis &
floribus corymbosis.

BLAKW.

Officin. Herba . Aqua . *Tab. 88.*

Class. artific. Syngene-
siae .

Vis resolvens , anti-
phlogistica .

921. CICHORIUM (*Intybus*) flo-
ribus sessilibus ; fo-
liis runcinatis .

BLAK-

Officin. Herba . Radix . WELL.

Aqua . Extractum . *Tab. 183.*

Class. artific. Syngene-
siae .

Vis resolvens , tonica .

Aqua inutilis .

923. ARCTIUM (*Lappa*) foliis
cordatis .

HILL. *Tab.*

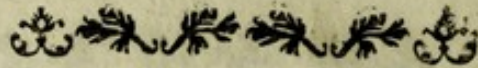
Officin. Bardanae Radix. 1. 3.

Class. artific. Syngene-
siae .

Vis stimulans , atte-

1 4

nuans



nuans . Semina diu-
retica .

945. ARTEMISIA (*Absynthium*)

spicis secundis, caly-
cibus pendulis tha-
lamisque hemisphe-
ricis .

BLAK-

Officin. Absynthii herba, WELL.
aqua , extractum , *Tab. 16.*
syrupus , sal, effen-
tia .

Class. artific. Syngene-
siae .

Vis resolvens , robo-
rans , febrifuga , si
datur in decocto aut
extracto . Sal est
merum alcali deli-
quescentis , aut tarta-
rus vitriolatus . Ef-
fentia stomachica ,
carminativa .

ARTEMISIA (*vulgaris*) fol.
pinnatifidis , subtus
tomentosis ; laciniis
lanceolatis : extrema
sub apice utrinque
unidentata .

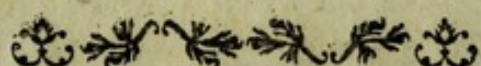
BLAK-

Officin. Artemisiae her- WELL.
ba , aqua , syrupus . *Tab. 431.*

Class. artific. Syngene-
siae .

Vis resolvens , emme-
nagoga .

AR-



ARTEMISIA (*Abrotanum*) fruticulosa, erecta; pedunculis unifloris; stylis tripartitis. BLAK-
Officin. Abrotani sum- WELL
mitates, aqua, quandoque & oleum coctum. *Tab. 555.*

Class. artific. Syngenesiae.

Vis magis stimulan-
s, calefaciens; oleo co-
cto sua, nec alia.

944. TANACETUM (*vulgare*) foliis pinnatis: pinnis pinnatifidis; floribus corymbosis. BLAK-
Officin. Herba. Semen. WELL
Aqua. Oleum de- *Tab. 464.*
stillatum.

Class. artific. Syngenesiae.

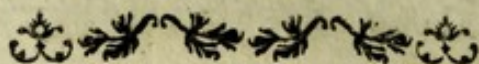
Vis balsamica, tonica,
stimulans, antihel-
mintica?

550. TUSSILAGO (*Farfara*) scapis unifloris; foliis subcordatis, angulatis,, subtus tomentosis. FL. LON-
Officia. Farfarae Folia, DIN. I.
Flores.

Class. artific. Syngenesiae.

Vis demulcens. Folia

secca



ficca fumigantur cum
Nicotiana . Tomen-
tum pro fomite ignis
e chalybe excussi .

TUSSILAGO (*Petasites*) flo-
ribus spicatis .

IACQUIN.

Officin. Petasitidis radix. Austr. III.

Class. artific. Syngene- Tab. 246.
siae . 247.

*Vis calefaciens , impel-
lens .*

935. EUPATORIUM (*cannabinum*)
foliis digitatis .

OEDER

Officin. Herba . Dan. Tab.

Class. artific. Syngene- 745.
siae .

*Vis foliorum deobstru-
ens , tonica ; radice
emetica & purgans ,
teste GESNERO .*

955. SOLIDAGO (*Virgaurea*) ra-
mis in paniculam
longam , strictam
contractis .

OEDER

Officin. Virgaeaureae Dan. Tab.

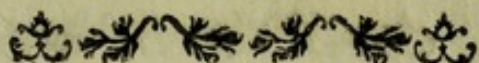
herba una cum flo- 663.
ribus .

*Class. artific. Syngene-
siae .*

*Vis consolidans , li-
thontripica .*

956. INULA (*Helenium*) foliis
magnis , amplexi-
caulibus , subtus to-

men-



mentosis; calycinis
squamis ellipticis,
foliaceis.

OEDER

Officin. Enulae campanae Radix, Folia, 278.

Aqua, Oleum destillatum.

Class. artific. Syngenesiae,

Vis tonica, antiacida, stomachica.

967. **MATRICARIA** (*Chamomilla*)

foliis decompositis:
pinnulis capillaribus,
multifidis,

HILL. Tab.

Officin. Chamomillae flores, 64.

Aqua, Oleum.

Class. artific. Syngenesiae,

Vis carminativa, emenagoga, antiseptica,
teste PRINGLE.

MATRICARIA (*Parthenium*)

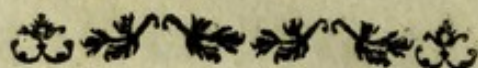
foliis pinnatis: pinnis pinnatifidis: laciniiis obtusis; floribus corymbosis.

BLAK-

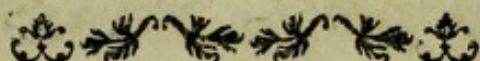
Officin. Herba cum floribus, Aqua, quandoque & Extractum. WEL Tab. 192.

Class. artific. Syngenesiae.

Vis stimulans.



192. **BELLIS** (*perennis*) scapo simplici, nudo. FL. LON-
Officin. Flores. DIN. I.
Class. artific. Syngene-
 siae.
Vis consolidans.
990. **CALENDULA** (*officinalis*)
 foliis lanceolatis,
 amplexicaulibus,
 dentatis. BLAK-
Officin. Flores. Succus. WELL.
 Extractum, Acetum. Tab. 106.
Class. artific. Syngene-
 siae.
Vis impellens, eme-
 nagoga.
971. **ACHILLEA** (*Millefolium*) fo-
 liis pinnatis: pinnu-
 lis pinnatifidis. BLAK-
Officin. Herba cum WELL.
 Floribus. Aqua. O. Tab. 18.
 leum destill.
Classis artific. Syngene-
 siae.
Vis adstringens, antispasmodica.
958. **ARNICA** (*montana*) foliis elliptis, oppositis, integris. OEDER
Officin. Radix. Folia. Dan. Tab.
 Flores. 6v.
Class. artific. Syngene-
 siae.
Vis resolvens, tonica,
 errhina. 984.

984. CENTAUREA (*benedicta*)

caule debili ; foliis
dentato-sinuatis, spi-
nosus, semidecurren-
tibus .

BLAK.

Officin. Herba. Aqua. WELL

Extractum. Syrupus. Tab. 476.

Conserva. Sal.

Class. artific. Syngene-
siae.Vis tonica, resolvens,
febrifuga, sudorifera.

CLASSIS X. EPICARPIAE.

44. VALERIANA (*officinalis*); fo-

liis omnibus pinna-
tis .

RIVIN. I.

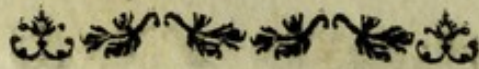
Officin. Radix .

Tab. 2.

Class. artific. Trian-
driae .Vis antiepileptica, prae-
sertim si morbus a
lumbricis produca-
tur.

VALERIANA (*cel-
tica*), de qua egre-
gias, nondum de-
rectas vires promit-
tit eius odor acutis-
simus ; non dubito,
quin ad nervorum in-
stabilitatem perinde ac
Valeriana sylv., &

ma-



magis valeat, HALLER.

119. RUBIA (*tinctorum*) foliis senis,
 margine angulisque
 caulinis aculeatis. ARDUIN.
Officin. Radix. *Memoriae* 1.
Class. artific. Tetrandriae. *Tab.* 7. 8.

Vis aperiens, diuretica,
 emenagoga, tinctoria.

369. SAMBUCCUS (*nigra*) arbo-
 rea; floribus cymo-
 sis; cymis quinque-
 partitis. BLAK-
Officin. Flores. Cortex WEL.
 interior. Aqua. *Tab.* 131.
 Roob. Semen.

Class. artific. Pentandriae.

Vis florum leniter la-
 xans, exsiccans di-
 scutiens, diapho-
 retica.

corticis hydrago-
 ga.

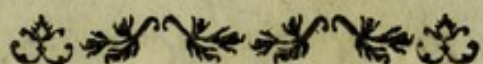
baccarum abster-
 gens, laxans.

feminis purgans.

- SAMBUCCUS (*Ebulus*) her-
 bacea; floribus cy-
 mosis: cymis trifi-
 dis.

Officin. Roob. BLAK-
 WELL.
Class. artific. Pentandriae. *Tab.* 488.

Vis



Vis efficacior priore.

CLASSIS XI. CAMPANACEAE.

1090. MOMORDICA (*Elaterium*)

baccis nutantibus,
hispidis; cirrhis nul-
lis.

Officin. *Elaterium*, seu
extractum.

Class. artific. Monoe-
ciae.

Vis hydragoga, dra-
stica.

CLASSIS XII. CONTORTAE.

293. VINCA (*minor*) caulibus ste-
rilibus humifusis,
floriferis erectis, u-
nifloris.

BLAK-

Officin. Herba.

WELL.

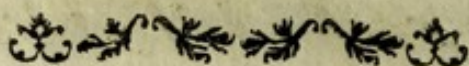
Class. artific. Pentan-
driae. Tab. 59.

Vis adstringens, at
infida, ut in aliis
Contortis.

303. ASCLEPIAS (*Vincetoxicum*)

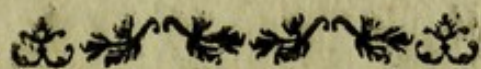
hoc nomen non
meretur, ut nec
locum in Offici-
nis.

CLAS-



CLASSIS XIII. ASPERIFOLIAE.

188. BORRAGO (*officinalis*) foliis
alternis ; corollae
palis duplicatis. HILL.VII,
Officin. Herba. Flores. Tab. 42.
Aqua. nonnullis &
Extractum.
Class. artific. Pentan-
driae.
Vis diluens, antiphlo-
gistica, refrigerans.
Flores minime ana-
leptici. Aqua plu-
viali similis. Extra-
ctum iners.
182. ANCHUSA (*officinalis*) foliis
lanceolatis ; spicis
longis, secundis. OEDER
Officin. Buglossi flores. Dan. 571.
Aqua.
Class. artific. Pentan-
driae.
Vis subadstringens.
Flores vivi in tubo
nectar habent, cu-
ius possident vires.
183. CYNOGLOSSUM (*officinale*)
foliis lanceolatis,
sessilibus ; spicis mo-
monophyllis ; arillis
echinatis. LUDWIG,
Officin. Herba cum ra- &c. Tab. 81.
dice. Pilulae de



cynoglossa.

Class. artific. Pentandriae.

Vis totius gentis subadstringens, radicis subnarcotica, at feminis anodyna. *Vis* pilularum opio tribuenda sit.

184. PULMONARIA (*officinalis*)

foliis radicalibus, ovato-ellipticis, caulinis ovalibus, decurrentibus.

OEDER

Officin. Herba.

Dan. Tab.

Class. artific. Pentandriae.

482.

Vis ad pulmones relativa peculiaris nulla.

185. SYMPHYTUM (*officinale*) fo-

liis ovato-oblongis, decurrentibus.

BLAK-

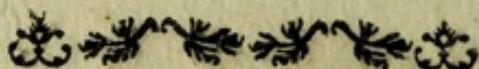
Officin. *Consolidae maioris* radix.

WELL

Class. artific. Pentandriae.

Tab. 252.

Vis demulcens, consolidans.



CLASSIS XIV. VERTICILLATAE.

ORDO I. *Staminibus binis.*38. ROSMARINUS (*officinalis*).

Frutex ; fol. lanceolato-linearibus ,
margine contractis ,
subtus albidis.

RIVIN

Officin. Anthos flores. Tab. 39.

Rorismar. folia , aqua destillata , aqua
Reginae , oleum desti

Class. artific. Diandriae.

Vis tonica , nervina ,
excitans , impellens ,
praesertim in oleo.

39. SALVIA (*officinalis*) fruticulo-
sa ; foliis lanceola-
tis , rugosulis , cre-
nulatis.

BLAK-

Officin, Folia. Flores. WELL.

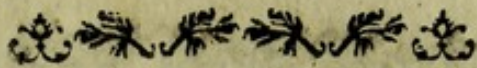
Aqua. Spiritus. Con- *Tab. 10.*
serva. Oleum de-
still.

Class. artific. Diandriae.

Vis tonica , stomachi-
ca , nervina.

ORDO II. *Staminibus quaternis.*727. THYMUS (*Serpillum*) foliis
ovatis , utrinque

pun-



punctulatis . FL. LON-
Officin. Serpilli herba. DIN. I.
 Aqua. Oleum essen- flore parvo.
 tiale .

Class. artific. Didyna-
miae .

Vis nervina, roborans,
praesertim in oleo.

726. ORIGANUM (*vulgare*) foliis
 subovatis, punctu-
 latis, bracteis colo-
 ratis, calyce lon-
 gioribus .

OEDER.

Officin. Folia & flores. Dan. Tab.

Class. artific. Didyna- 638.
miae .

Vis tonica, subacris,
incidens.

726. ORIGANUM (*Maiorana*) fo-
 liis ovalibus, obtusis;
 spicis compactis, pu-
 bescentibus,

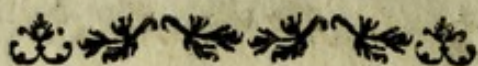
BLAK-

Officin. Maioranae her- WEL.
ba, aqua, oleum, Tab. 319.
essent. balsamus.

Class. artific. Didyna-
miae .

Vis excitans, emena-
goga, nervina, er-
hina. Oleum coctum
inutile .

728. MELISSA (*officinalis*) racemu-
 lis verticillatis: pe-
 dunculis quinis ex



eadem basi .

RIVIN.

Officin. Folia & flores; *Tab.* 45.

unde aqua , oleum, BLAK-

conserva , syrupus, WELL.

spiritus . *Tab.* 27.

Class. artific. Didyna-
miae .

Vis roborans , nervi-
na , impellens .

735. PRUNELLA (*vulgaris*) foliis

omnibus ovato-ob-

longis , petiolatis. BLAK-

Officin. Herba . WELL.

Class. artific. Didyna- *Tab.* 24.
miae .

Vis subadstringens ,
consolidans .

718. BETONICA (*officinalis*) flo-

ribus in singulo ver-

ticillo ad 14); co-

rollis patulis , sed

calycibus adscenden-

tibus. BLAK-

Officin. Herba cum flo- WELL.

ribus , unde syru- *Tab.* 46.

pus , conserva , a-

qua , emplastrum.

Class. artific. Didyna-
miae .

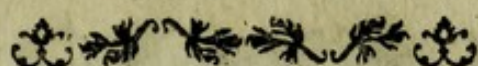
Vis radice purgans, te-

ste HILLIO ; fo-

liorum errhina, hinc

acriore aromate foe-

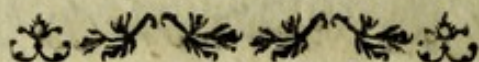
ta .

722. LEONURUS (*Cardiaca*) foliis

caulinis, trilotis ; corollae galea hirsuta.

BLAK-
WELL
Officin. Herba.
Class. artific. Didyn-
miae . *Tab.* 171.*Vis* cardiaca nulla . Ad
cardialgiam puero-
rum a flatibus ven-
triculi laudat HALL.721. MARRUBIUM (*vulgare*) den-tibus calycinis de-
nis : longioribus un-
cinatis , calyce vil-
lis fasciculatis pu-
bescente .BLAK-
WELL
Officin. Herba .
Class. artific. Didyn-
miae . *Tab.* 479.*Vis* emenagoga , ex-
pectorans, febrifuga.714. GLECHOMA (*hederacea*) fo-liis reniformibus ,
crenatis .VAIL-
LANT.
Officin. *Hederæ terrestris*
herba , aqua . *paris. Tab.*
Class. artific. Didyn-
miae . 5. 6.*Vis* Equis noxia ; hinc
ab eius usu absti-
nuit semper Ill.
HALLERUS .709. HYSSOPUS (*officinalis*) foliis

lanceolatis ; spicis



secundis .

JACQUIN.

Officin. Folia cum floribus .

Austr. III.

Tab. 251.

Class. artific. Didynamiae .

Vis aromatica , ut in *Serpillo* &c.

707. SATUREIA (*hortensis*) herba-
cea ; calycibus glandulosis , corollae labio ad basim maculis tribus luteis .

MORI-

Officin. Herba .

SON. *Hist.*

Class. artific. Didynamiae .

III. S. 11.

Vis paullo efficacior ac in *Hyssopo* .

Tab. 17. f. 1.

SATUREIA (*montana*) fruticulosa ; labii corollae segmento medio integro .

FLOR.

CAR-

Eadem , sed efficacior virtus .

NIOL. 738.

Tab. 30.

711. LAVANDULA (*Spica*) foliis lanceolatis ; spicis nudis .

BLAK-

Officin. Herba . Flores .

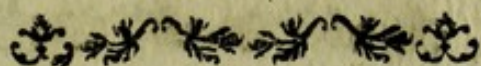
WELL.

Aqua cum & sine vino . Spiritus . Oleum .

Tab. 294.

Class. artific. Didynamiae .

Vis nervina , stomachica , olei essent. lochia suppressa re-



vocans, teste ADAN-
SONIO.

706. TEUCRIUM (*Chamaedriis*) a-
lis bifloris; foliis
oblongis, villosis,
inciso-crenatis, sub-
tus pallidioribus.

Officin. Herba.

Class. artific. Didyna-
miae.

TOUR-
NEF. I. R. H.

Tab. 97.

Vis roborans, movens,
resolvens.

TEUCRIUM (*Scordium*) foliis ob-
longis, sessilibus,
dentatis; caule dif-
fuso; floribus ge-
minis, pedunculatis,

LINN.

Officin. Herba allium
olens.

Class. artific. Didyna-
miae.

BLAK-

WELL.

Tab. 14.

Vis stomachica, anti-
septica in Gangrena.

713. MENTHA (*crispa*) foliis sub-
cordatis, rugosis,
hirsutis; verticillis
in spicam brevem,
interruptam disposi-
tis.

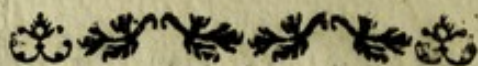
RIVIN.

Tab. 50.

MENTHA (*Pulegium*) pro-
cumbens; foliis sub-
rotundis, subcrena-
tis.

RIVIN.

Tab. 23.



Officin. Herba. Aqua
cum & sine vino.

Essentia. Oleum.

Conserva. Syrupus.

Class. artific. Didyn-
miae.

Vis omnium plus mi-
nus stomachica, car-
minativa, roborans;
quae maxima in o-
leo essentiali cum
Saccharo sumpto.

CLASSIS XV. PERSONATAE.

25. VERONICA (*officinalis*) caule
repente; foliis fic-
cis, dentatis, ellip-
ticis.

FL. LON-
DIN. I.

Officin. Herba.

Class. artific. Diandriae.

Vis subadstringens, sub-
stiptica.

VERONICA (*Beccabunga*) a-
quatica, glabra;
foliis subovatis; spi-
cis lateralibus.

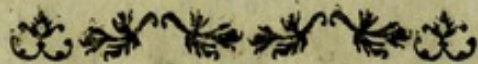
BLAK-
WELL.

Officin. Herba.

Class. artific. Diandriae.

Vis antiphlogistica,
leniter resolvens, di-
luens.

Tab. 48.



32. VERBENA (*officinalis*) floribus
tetrandris ; spicis
longis, tenuibus ;
foliis tripartito-di-
sectis.

BLAK-
WELL

Officin. Herba.

Class. artific. Diandriae, Tab. 41.
at non omnes.

Vis resolvens, febrifu-
ga prae caeteris eu-
ropeis stirpibus.

29. GRATIOLA (*officinalis*) foliis
sessilibus, oblongis,
ferratis ; alis supe-
rioribus unifloris.

BLAK-
WELL

Officin. Herba.

Class. artific. Diandriae. Tab. 411.

Vis purgans, emetica
loco Ipacacuanae,
teste BOULDUK.

741. EUPHRASIA (*officinalis*) foliis
sessilibus, ovatis, a-
cutis, dentatis.

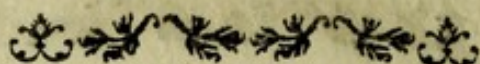
BLAK-
WELL

Officin. Herba.

Class. artific. Didyna-
miae. Tab. 427.

Vis ad oculorum mor-
bos adeo incerta,
ut amicum LOBE-
LII pene excaeca-
verit, HALL. *Helv.*
303.

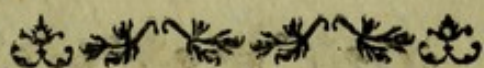
756. SCROPHULARIA (*nodosa*)
radice tuberosa,



solida . GUNNER.
Officin. Radix . Fl. *Noveg.*
Class. artific. Didyna- ll. *Tab.* 1.3.
 miae.
Vis resolvens frigidos
 tumores .

CLASSIS XVI. TUBULATAE .

244. VERBASCUM (*Thapsus*) fo-
 liis decurrentibus ,
 utrinque lanatis ;
 floribus in longam
 paniculam spicaeformem dispositis (*Thir-*
sus LINN.) BLAK-
Officin. Flores . Folia WELL.
 rarius . *Tab.* 502.
Classis artific. Pentan-
 driae .
Vis demulcens , con-
 solidans , ZANNI-
 CHELLI , emol-
 liens , nimium a-
 mata ab Insu-
 briis , cum pisces stupefa-
 ciat LINN.
249. PHYSALIS (*Alkekengi*) foliis
 geminis , cordatis ;
 calyce fructifero ru-
 bente . BLAK-
Officin. Alkekengi bac- WELL.
 cae . *Tab.* 161.
Class.



Class. artific. Pentan-
driae.

Vis diuretica, lithon-
triptica?

250. SALANUM (*Dulcamara*) fru-
ticulosum, inerme;
foliis superioribus
hastatis, racemis di-
chotomis, folio op-
positis.

OEDER.

Officin. Dulcamarae sti- *Dan. Tab.*
pites. 607.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis attenuans, tempe-
rans, Salsaparillae
multum similis.

202. MENYANTHES (*trifoliata*)
foliis ternatis, ob-
longis.

OEDER.

Officin. Trifolii fibrini *Dan. Tab.*
herba, extractum. 339.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis deobstruens, at-
tenuans, roborans.

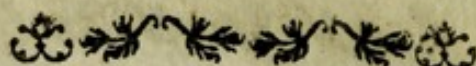
319. GENTIANA (*lutea*) floribus
verticillatis; calyce
spataceo.

SABBAT.

Officin. Radix, inde. *Hor. 1. Tab.*
que extractum, spi- 131
ritus.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis



Vis resolvens, tonica,
antiseptica.

GENTIANA (*Centuarium*) Corol-
lis corymbosis, hip-
pocrateriformibus;
tubo 15. striato; an-
theris supra stigmata
elatis.

BLAK-
WELL

Officin. *Centaurii mino-*
ris herba; extrac-
tum. *Tab.* 452.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis prioris.

142. **PLANTAGO** (*media*) foliis
ovatis; spica elon-
gata, eylindracea.

OEDER

Officin. *Herba. Aqua.* *Dan. Tab.*

Class. artific. Tetran-
driae. 581.

Vis adstringens in suc-
co, non in aqua.

PLANTAGO (*Psylum*) caule
ramoso; spicis bre-
vibus, foliosis.

BLAK-
WELL

Officin. *Psylly semina.* *Tab.* 412.
Class. artific. Tetran-
driae.

Vis in semine muc-
laginosa, demulcens,
emolliens.

543. **ARBUTUS** (*Uva ursi*) cauli-
bus procumbenti-
sius; foliis integer-



rimis .

OEDER

*Officin. Uvae ursi folia. Dan. Tab.**Class. artific. Decan-**driae .**Vis adstringens, lithon-*
*triptica ?*498. LAURUS (*Cinamomum*) fo-
liorum nervis tri-
bus , basi conve-
nientibus ; pedun-
culis subtrifloris .

BUR-

Officin. Cinamomi cor-

MANN

*tex convolutus. A-**Zeylan.**qua buglossata, cum**Tab. 27.**vino , spirituosâ .**Class. artific. Decan-**driae, non constan-**ter .**Vis roborans , stimu-**lans , analeptica .*LAURUS (*Camphora*) folio-

rum nervo colorâ-

to ; floribus termi-

nalibus , fascicula-

tis , semigynandris .

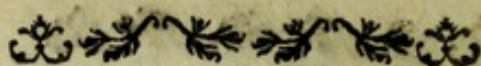
COMME-

Officin. Camphora, un-

LIN Hort.

*de spiritus vini cam-**Tab. 95.**phoratus ,**Class. artific. Decan-**driae ; sed stamina**9) ponit BREY-**NIUS .**Vis antiseptica , ad**inflammationes , ad*

ar-



arcenda infecta minora a Musaeis, ad noxam cantharidum corrigendam.

LAURUS (*Cassia*) foliis trinerviis, oppositis; racemis terminalibus, corolla monopetala; fructu infero.

BUR-

Officin. *Cassia lignea*, seu cortex. MANN. 1. c. Tab. 28,

Class. artific. Decandriae.

Vis aromatis glutinosi.

LAURUS (*Benzoin*) involucri tetraphyllo, flosculos quinos involvente.

COMME-

Officin. *Benzoinum*, unde flores, seu acidum concretum. LIN. Hort. I. Tab. 97,

Class. artific. Decandriae.

Vis valde stimulans, incidens in floribus; resinae nervina.

LAURUS (*nobilis*) floribus dioicis.

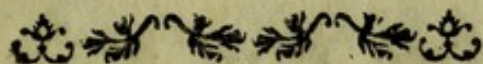
BLAK-

Officin. Folia. Fructus; unde Oleum, Elect. Emplastrum. WELL. Tab. 175, fem.

Class. artific. Decandriae, sed mari stam.

8-12).

Vis



Vis fol. aromatica;
olei cocti carmina-
tiva; stilaritii dif-
cutiens, nervina,
Emplastri eadem.
Ellectuario carere
possumus CRANTZ.

CLASSIS XVIII. DUMOSAE.

264. RHAMNUS (*catharticus*)
frutescens; floribus
perfectis in una,
masculis in alia plan-
ta.

ARDUIN.

Officin. Baccae, unde *memorie* I.
syrupus. *Tab.* 13.

Class. artific. Pentan-
driae.

Vis purgans, tincto-
ria.

604. LYTHRUM (*Salicaria*) fo-
liis lanceolatis, ses-
silibus; floribus lon-
ge spicatis; bracteis
quadrifloris.

OEDER.

Officin. Folia. *Dan, Tab.*

Class. artific. Dodecan- 671.
driae.

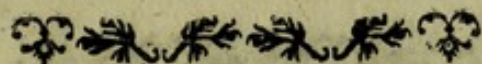
Vis glutinosa, acri-
meniae in primis
viis adversa, adstrin-
gens.

CLAS-



CLASSIS XIX. CALYCANTHEMAE,

619. AMYGDALUS (*communis*)
 floribus subsessilibus,
 plerumque geminis,
 e diverso loco a
 gemmis floralibus. LUDW.
Officin. Amygdalae &c. *Tab.*
 dulces, ex quibus 177.
 paratur emulsio,
 & exprimitur oleum.
Class. artific. Icosan-
 driae.
Vis nutriens, demul-
 cens, emolliens.
631. RUBUS (*idaeus*) spinosus;
 foliis subtus tomen-
 tosis: fructibus vil-
 losis. BLAK-
Officin. Fructus, & WELL
 ex eo paratus sy- *Tab.* 289.
 rupus, aqua, ace-
 tum, succus.
Class. artific. Icosan-
 driae,
Vis analeptica, anti-
 alcalina praesertim
 aceti; folia adstrin-
 gentia.
633. FRAGARIA (*vesca*) flagellis
 longis; receptacu-
 lo demum carnosio, BLAK-
 eduli, deciduo. WELL
Officin. Fructus. Aqua. *Tab.* 77.
Class.



Class. artific. Icosan-
driae.

Vis plantae adstrin-
gens. Fructus edulis,
analepticus, antial-
calinus, lithontrip-
ticus, praesertim syl-
vestris.

635. **POTENTILLA** (*Tormentilla*)
foliis quinis; corol-
lis tetrapetalis; cau-
le debili.

OEDER.

Officin. Radix. Aqua. Dan. Tab.
Extractum. 589.

Class. artific. Icosan-
driae.

Vis adstringens, stip-
tica. Aqua inuti-
lis.

POTENTILLA (*Anserina*)
etiam officinalis, qua
carere possumus.

631. **ROSA** (*centifolia, cinamomaea*)
& aliae magis odo-
ratae; petalis ru-
bris, & albis.

Officin. Flores. Aqua.
Conserva. Mel. A-
cetum. Syrupus.

Class. artific. Icosan-
driae.

Vis analeptica, ad-
stringens.

607. AGRIMONIA (*Eupatoria*)

foliis pinnatis; pinnis
inaequalibus; fruc-
tibus hispidis; setis
uncinatis.

BLAK-

Officin. Herba.

WELL.

Class. artific. Dodecan-
driae.

Tab. 21.

Vis subadstringens,
consolidans.

165. ALCHEMILLA (*vulgaris*)

foliis malvaceis, sub-
lobatis; floribus mo-
nogynis.

OEDER.

Officin. Herba.

Dan. Tab.

Class. artific. Tetran-
driae.

693.

Vis adstringens, stip-
tica, consolidans.

CLASSIS XX. NOMADEAE.

603. PORTULACA (*oleracea*) fo-

liis dilatatis; floribus

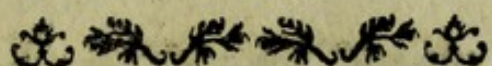
sessilibus, confertis. LOBEL.

Officin. Succus. Syru-
pus. Aqua.

lc. 388.

Class. artific. Dode-
candriae.

Vis aquosa, refrige-
rans, antiphlogisti-
ca, antiseptica.



438. BERBERIS (*vulgaris*) flori-
bus spicatis, pen-
dulis: pedunculis ba-
si articulatis. ARDUIN,
Officin. Baccae, unde *Memor.* 1.
conserva, syrupus. *Tab.* 12.
Class. artific. Hexan-
driae.
Vis Aceti. Folia ad-
stringunt.

CLASSIS XXI. TRICOCCAE.

1125. MERCURIALIS (*annua*)
radice annua; caule
ramoso, BLAK-
Officin. Herba. WELL.
Class. artific. Dioeciae. *Tab.* 162.
Vis aquosa, subsalsa,
leniter alvum solli-
citans.
609. EUPHORBIA (*officinalis*) a-
culeata, nuda, tri-
quetra; spinis soli-
tariis, recurvis. COMME-
Officin. Lac conden- LIN. *Hort.*
satum. I, *Tab.* 11.
Class. artific. Dodecan-
driae,
Vis quasi caustica,
vesicans, ad cariem
ossis utilis CRANTZ



CLASSIS XXII. POLICARPIAE.

612. SEMPERVIVUM (*tectorum*)

scapo apice ramo-
so : ramis patulis ;
floribus secundis .

OEDER.

Officin. Folia , quando-
que & aqua .

Dan. Tab.
601.

Class. artific. Dodecan-
driae .

Vis subacida , refrige-
rans , temperans .
Eaedem vires *Sedis*,
& *Telephio* .

702. HELLEBORUS (*niger*) cau-

le saepius unifloro ,
folioso : foliis binis
ellipticis .

BLAK-

Officin. Radix , ex qua
extractum .

WELL.

Tab. 506.

Class. artific. Polyan-
driae .

507.

Vis acris , purgans in
extracto , at non ea-
dem in omni re-
gione .

678. PAEONIA (*officinalis*) foliis

decompositis : folio-
lis lanceolatis , ses-
silibus , decurrenti-
bus , acutis , sim-
plicibus & lobatis .

BLAK-

Officin. Radix . Flores .

WELL.

Semina . Aqua . Sy-

Tab. 65. 245

ru-



rupus.

Class. artific. Polyandriae.

Vis acrior, stimulans.
Flores antispasmodici? Semen acre.

CLASSIS XXIII. POLYANDRIAE.

648. PAPAVER (*somniferum*) calycibus capsulisque glabris; foliis amplexicaulibus, incisifis LINN. BLAK-
Officin. Opium, & ex WELL.
eo parata varia. Tab. 482.
Class. artific. Polyandriae. 485.
Vis Opii calida, narcotica.

PAPAVER (*Rhaeas*) caule ramoso, villoso; capsulis glabris, subrotundis. BLAK-
Officin. Flores. Syrupus. Aqua. WELL.
Tab. 2. 560.
Class. artific. Polyandriae.
Vis leniter anodyna, demulcens, emolliens.

660. TILIA (*europaea*) foliis subfutis. BLAK-
Officin. Flores. Aqua. WELL.
Tab. 469.
L3 *Class.*



Class. artific. Polyan-
driae.

Vis balsamica, ner-
vina.

CLASSIS XXIV. ICOSANDRAE.

902. HYPERICUM (*perforatum*)

foliis porose fene-
stratis; petalis uno
latere denticulatis. BLAK-

Officin. Herba. Flo- WELL.
res. Oleum. Infu- Tab. 15.
sum. Essentia.

Class. artific. Polyadel-
phiae.

Vis balsamica, vul-
neraria, praesertim
floris inaperti.

901. CITRUS (*medica*) petiolis BLAK-

nudis. *Limon vul-* WELL.
garis. T. 361. 362.

CITRUS (*Aurantium*) petiolis

alatis. BLAK-

Officin. Flores. Folia. WELL.

Fructus. Cortex. Tub. 349.

Succus. Semina; un-
de Aqua, Syrupus,
Conserva, Oleum
pressum.

Class. artific. Polya-
delphiae.

Vis analeptica, antise-
ptica, antiphlogistica.

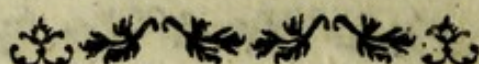
CLAS-

CLASSIS XXV. COLUMNIFERAE.

841. MALVA (*rotundifolia*) caule
repente ; pedunculis
1-3-floris . OEDER.
Officin. Folia . Aqua . Dan . Tab .
Vis emolliens , mucilaginoso- 721.
lago .
839. ALTHEAE vires eadem .
578. OXALIS (*Acetosella*) pedun-
culis unifloris , e
radice squamosa &
dentata . BLAK-
Officin. Folia , ex qui- WELL.
bus *Sal acetosellae* . Tab . 305.
Class. artific. Decan-
driae .
Vis antialcalina . *Sal*
essent. est acidum
concretum specifi-
cum , abstergendis
maculis ab atra-
mento , aut ferro
inductis aptissimum .

CLASSIS XXVI. LEGUMINOSAE .

Nimiae sunt vires medicae , quae Planta-
rum leguminosarum foliis , floribus ,
seminibus tribuuntur . Folia grata iu-
mentis ; semina farinacea , esculenta .
Officinales sunt *Melilotus* discutiens ,
Anonis radice diuretica . *Foenum grae-*
L 4 cum



cum feminibus emollientibus, *Faba*
farina feminis discutiente. *Glycyrrhiza*
radice dulci, resolvente.

CLASSIS XXVII. ANOMALAE.

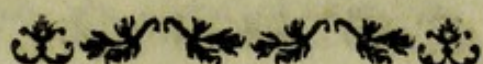
849. FUMARIA (*officinalis*) co-
rollis supapilionaceis;
germinibus vagina
bivalvi: valva sin-
gula triandra. BLAK-
Officin. Herba. Aqua. WELL.
Succus. Extractum *Tab.* 237.
Syrupus. Conserva.
Essentia.
Class. artific. Diadel-
phiae.
Vis diluens, leniter
attenuans, hinc non
tanta, ut tot en-
comia, & tot loca
in Officinis, me-
reatur.

CLASSIS XXVIII. ANTISCORBUTICAE.

Omnibus vis antiacida, attenuans, excitans
debiliorem vitam.

Acriores sunt.

803. COCHLEARIA (*officinalis*)
foliis radicalibus sub- BLAK-
rotundis; caulinis, WELL.
oblongis, sinuatis. *Tab.* 227.



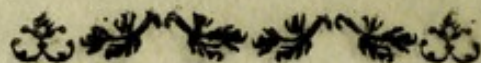
813. **SISYMBRIUM** (*Nasturtium aquat.*)
 foliis pinnatis: pin-
 nis sessilibus, sub- **OEDER.**
 cordatis; capsula *Dan. Tab.*
 tereti, declinata. 690.
820. **BRASSICA** (*Eruca*) foliis **BLAK-**
 hirsutis; caule hir- **WELL.**
 futo. *Tab. 242.*
821. **SINAPIS** (*nigra*) capsulis **BLAK-**
 elongatis, tetrago- **WELL.**
 nis, *Tab. 446.*
822. **RAPHANUS** (*sativus*) arillis
 teretibus, acumina- **BLAK-**
 tis, bilocularibus, **WELL.**
 intus cellulosis. *Tab. 81.*

Officinales aliae minus acres sunt.

CLASSIS XXIX. DISCIFERAE.

517. **RUTA** (*graveolens*) frutescens;
 foliis lanceolatis, ses-
 silibus: terminalibus
 plerisque trifidis. **BLAK-**
Officin. Aqua. Ace- **WELL.**
tum. Essentia. O- *Tab. 7.*
leum. Conserva.
Class. artific. Decan-
driae.
Vis antipyretica, at-
tenuans, antispas-
modica.

CLAS-



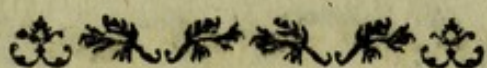
CLASSIS XXX. CARYOPHYLLEAE.

559. SAPONARIA (*officinalis*) calycibus cylindricis, glabris; germinibus transversim rugosis. OEDER.
Officin. Herba. *Dan.* Tab.
Class. artific. Decandriae. 545.
Vis saponis alcalini.

CLASSIS XXXI. DEFLORATAE.

1054. URTICA (*dioica*) foliis cordatis; floribus dioicis; racemis geminis pendulis. BLAKWELL.
Officin. Herba. Succus. Aqua. *Tab.* 12. mas.
Class. artific. Monociae, in ludibrium methodi artificialis.
Vis adstringens, antiseptica.
1152. PARIETARIA (*officinalis*) foliis hirsutulis, alternis, venosis, basi & apice attenuatis. BLAKWELL.
Officin. Herba. Aqua. *Tab.* 156.
Class. artific. Polygamiae.
Vis diuretica, refrigerans.

CLAS-

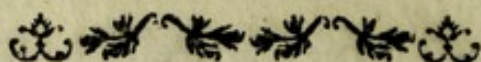


CLASSIS XXXII. SEMINUDAE.

446. RUMEX (*Acetosa*) floribus
dioicis; pedunculis
articulatis; ad ar-
ticulos coarctatis;
foliis sagittatis; ha-
mis oblique trun-
catis. BLAK-
Officin. Herba. Suc- WELL.
cus. Aqua, Syru- Tab. 730.
pus. Conserva.
Class. artific. Hexan-
driae; at multorum
flores imperfecti.
Vis acida, subadstringens, antiseptica.
RUMICES *Lapatha* magis adstringunt,
minus acida sunt.
501. RHEUM (*palmatum*) foliis
palmatis, acuminatis.
LINN. BLAK-
Officin. Radix. Essen- WELL.
tia. Extractum. Sy- Tab. 600.
rupus composit. a. b.
Class. artific. Ennean-
driae.
Vis purgans, tosti sub-
adstringens.

CLASSIS XXXIII. AMENTACEAE.

1070. QUERCUS (*Robur*) foliis
sinuatis, glabris,
de-



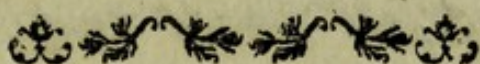
deciduis , superne
 latioribus . BLAK-
Officin. Gallae . WELL.
Class. artific. Monoe- Tab. 487.
 ciae .
Vis omnium partium
 adstringens .

CLASSIS XXXIV. CONIFERAE.

1077. PINUS (*Larix*) foliis pen-
 nicillatis , deciduis ,
 tuberculo impositis . TOURNE-
Officin. Terebinthina FORT.
 laricea . I. R. H.
Class. artific. Monoe-
 ciae .
Vis Terebinthinae bal-
 samica , diuretica ,
 consolidans .

PINUS (*sylvestris*) vaginis di-
 phillis : foliis semi-
 cylindricis , margine
 tenuissime ciliatis . BLAK-
Officin. Summitates . WELL.
Class. artific. Monoe- Tab. 190.
 ciae
Vis balsamica , anti-
 scorbutica .

PINUS (*Picea*) foliis solitariis ,
 apice bidentatis ;
 petiolis contortis , DUHU-
 tuberosis . MEL. Art.
Officin. Resina . Tab. I. n. 1.
Class.



Class. artific. Monoe-
ciae.

Vis balsamica, resol-
vens.

PINUS (*Abies*) foliis solitariis,
subtetragonis, acu-
minatis, sessilibus.

DU HA-

Officin. Terebinthina MEL. Art.
abietina.

Tab. 3. n. 6.

Class. artific. Monoe-
ciae.

Vis balsamica minus
efficax.

1134. IUNIPERUS (*communis*) fo-
liis verticillatis, ter-
nis, patulis, sessili-
bus, pungentibus.

BLAK-

Officin. Lignum. Bac- WELL.
cae, ex quibus Roob.

Tab. 184.

Class. artific. Dioeciae.

Vis aromatica, car-
minativa, abster-
gens, tonica.

IUNIPERUS (*Sabina*) foliis in
columnam angula-
tam imbricatis.

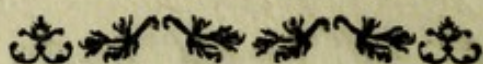
BLAK-

Officin. Folia. Sum- WELL.
mitates.

Taa. 214.

Class. artific. Dioeciae.

Vis emmenagoga, ca-
lida, acris.



CLASSIS XXXV. MUSCI.

Muscorum usus ingens in Oeconomiae Naturae ; at in rebus humanis ad infarciendas avium exuvias , *LYCOPODII clavati* ad detergendos caminos , *HYPNORUM* maiorum ad obstruendas aquaeductuum ligneorum fissuras , & ad involvendas radices peregre mittendas . Usus medicus *LYCOPODII* (*Selaginis*) catharticus ; pulveris spicarum *LYCOPODII clavati* ad conspergendas pilulas.

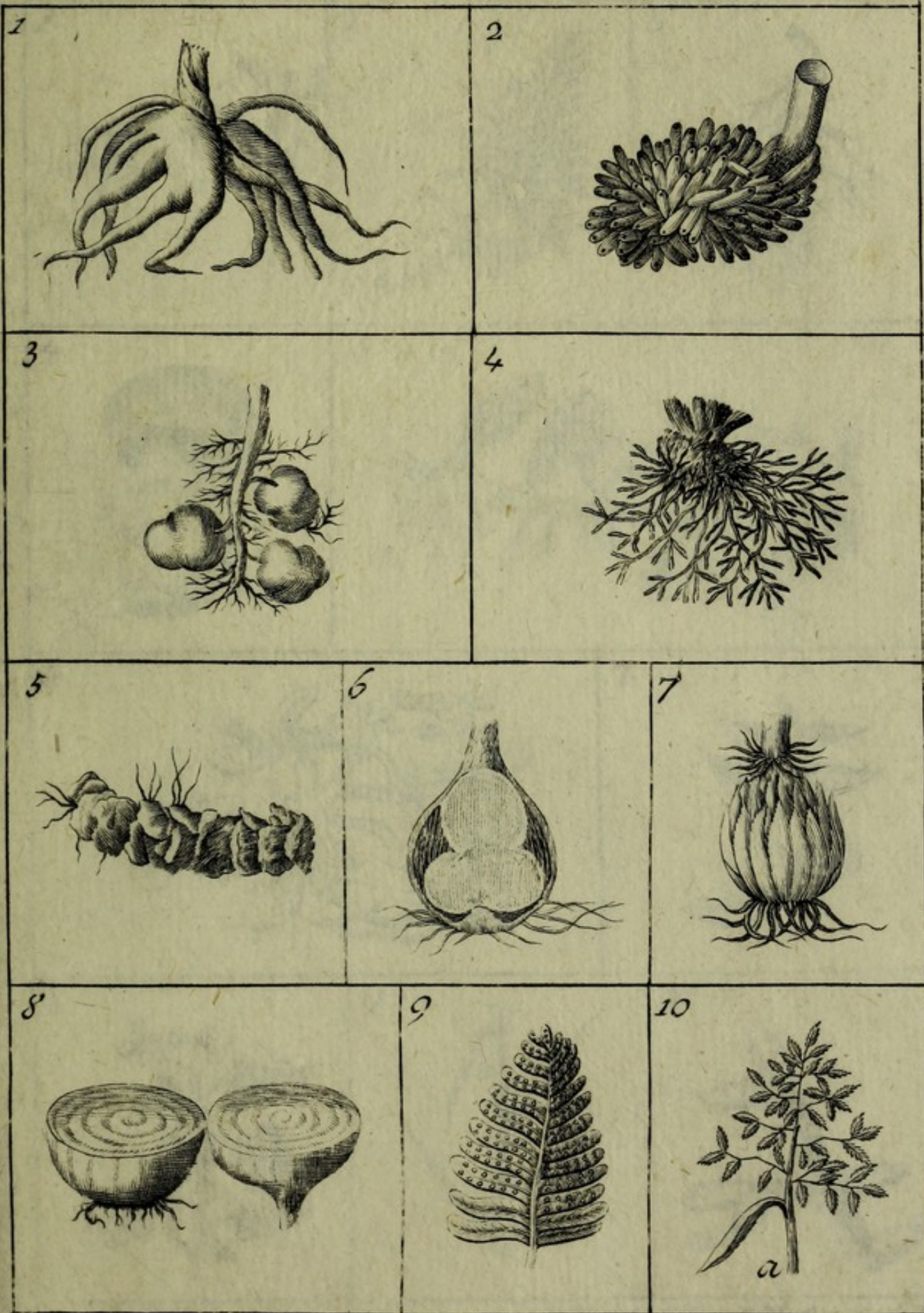
CLASSIS XXXXI. FUNGI.

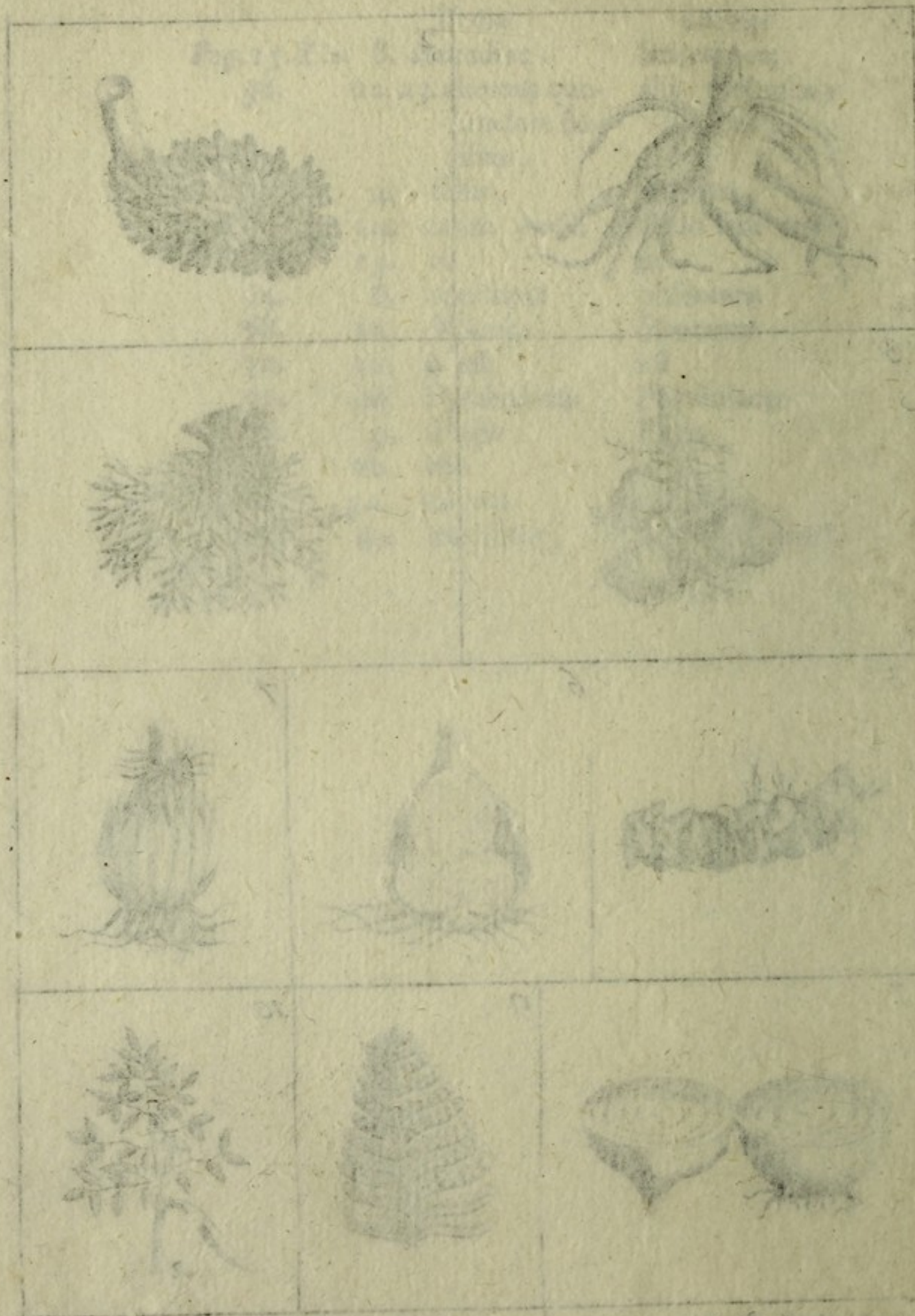
Edules nonnulli , alii inutiles , non pauci venenati . *Boletus igniarius* dat fomitem ignis , eius pulvis adstringens .

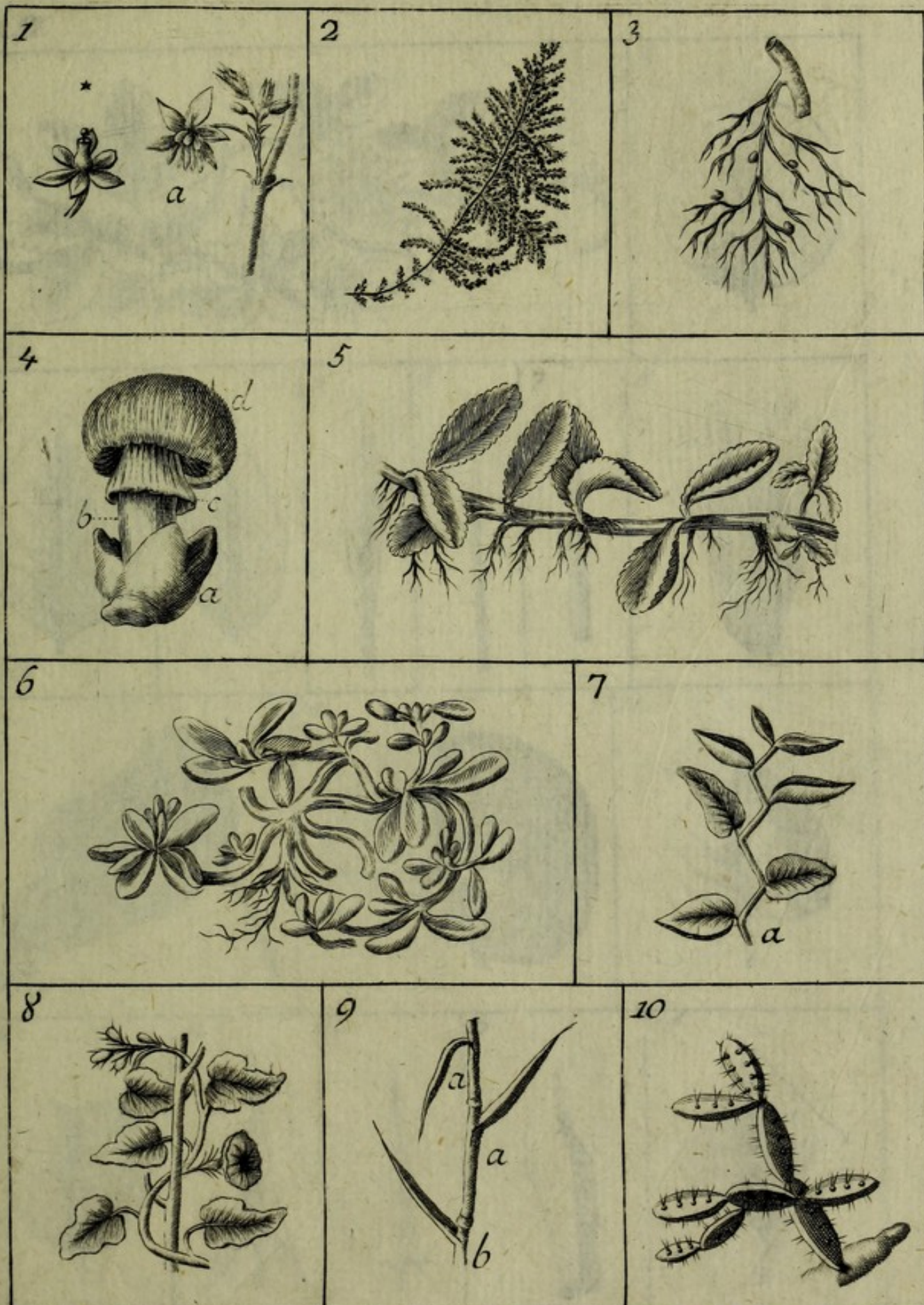
FINIS.

Page	Page	Page
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31	32	33
34	35	36
37	38	39
40	41	42
43	44	45
46	47	48
49	50	51
52	53	54
55	56	57
58	59	60
61	62	63
64	65	66
67	68	69
70	71	72
73	74	75
76	77	78
79	80	81
82	83	84
85	86	87
88	89	90
91	92	93
94	95	96
97	98	99
100	101	102

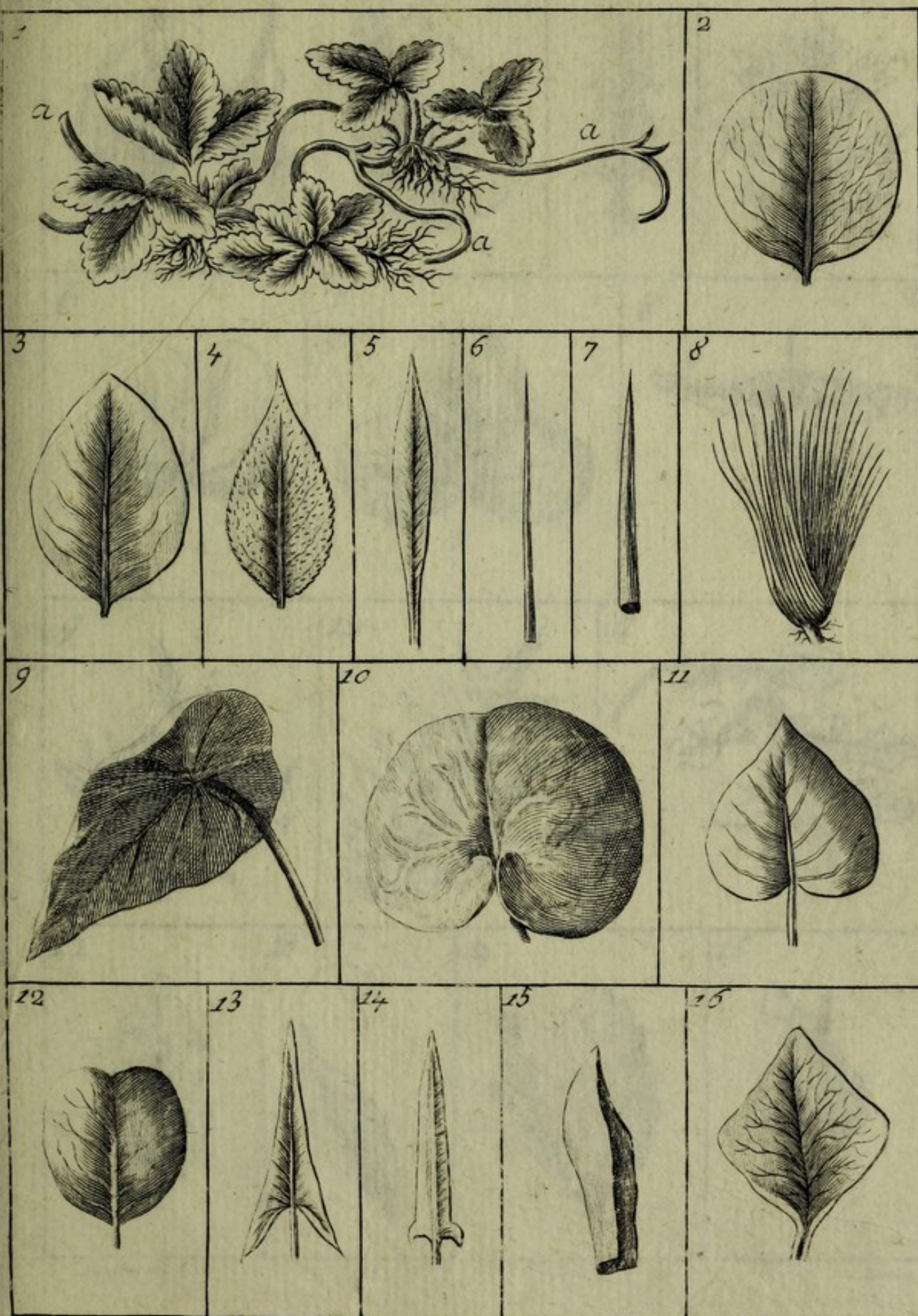
		<i>Errata</i>	<i>Corrige</i>
<i>Pag. 15. Lin.</i>	8.	latitudine .	latitudinem .
36.	22. 23.	aliorum quorundam floribus .	aliis quibusdam floribus .
37.	4.	foliis .	floribus .
43.	14.	acido nullo	acido fere nullo
58.	15.	tu	ut
64.	6.	continens	observans
68.	12.	Rhamus	Rhamnus
72.	22.	c est	est
72.	28.	Pytholacae	Phytholacae
76.	9.	Fugo	Fago
79.	20.	ab-	a
80	32.	calceus	calceolus
125.	22.	emolliens ,	resolvens, emolliens

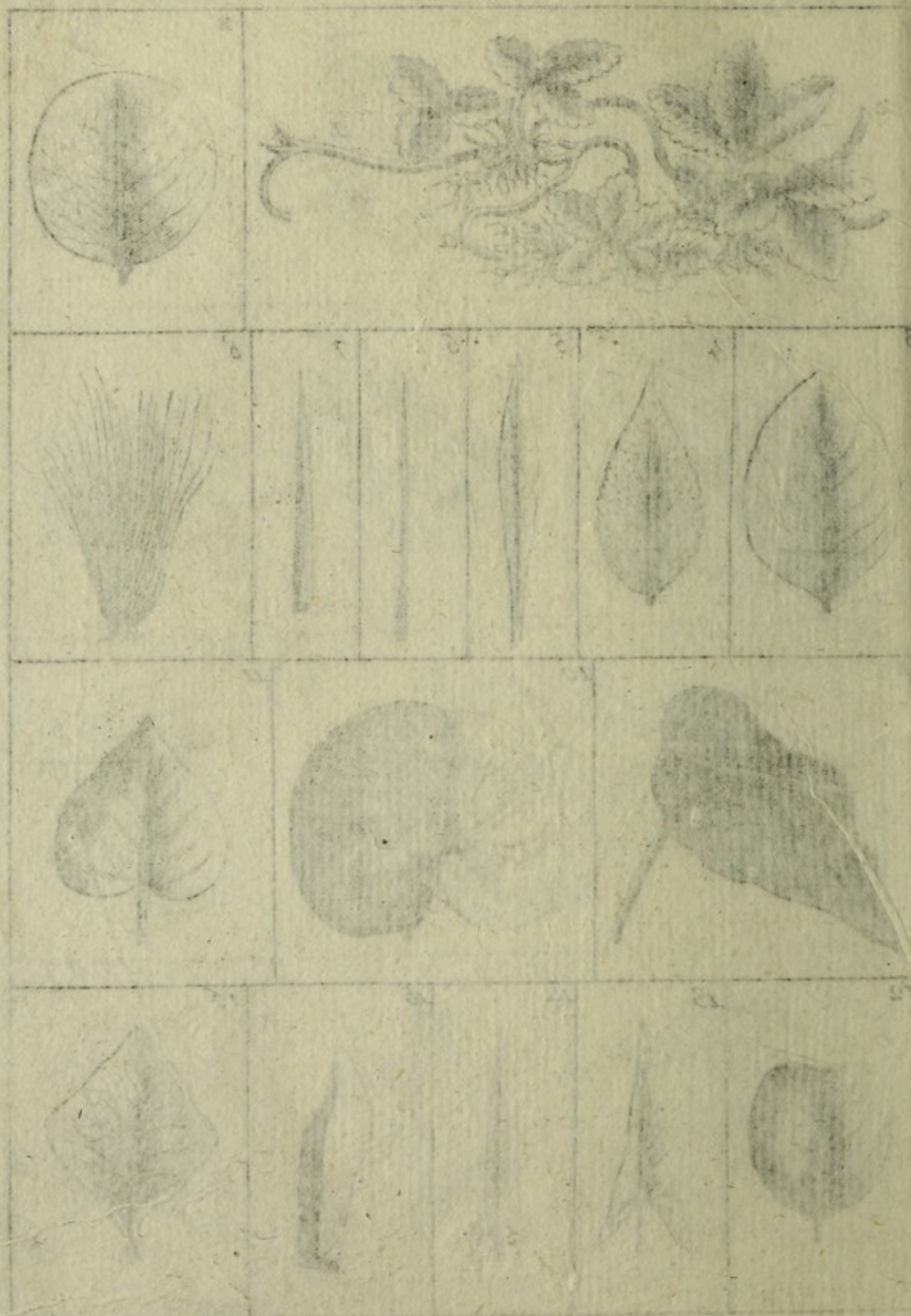


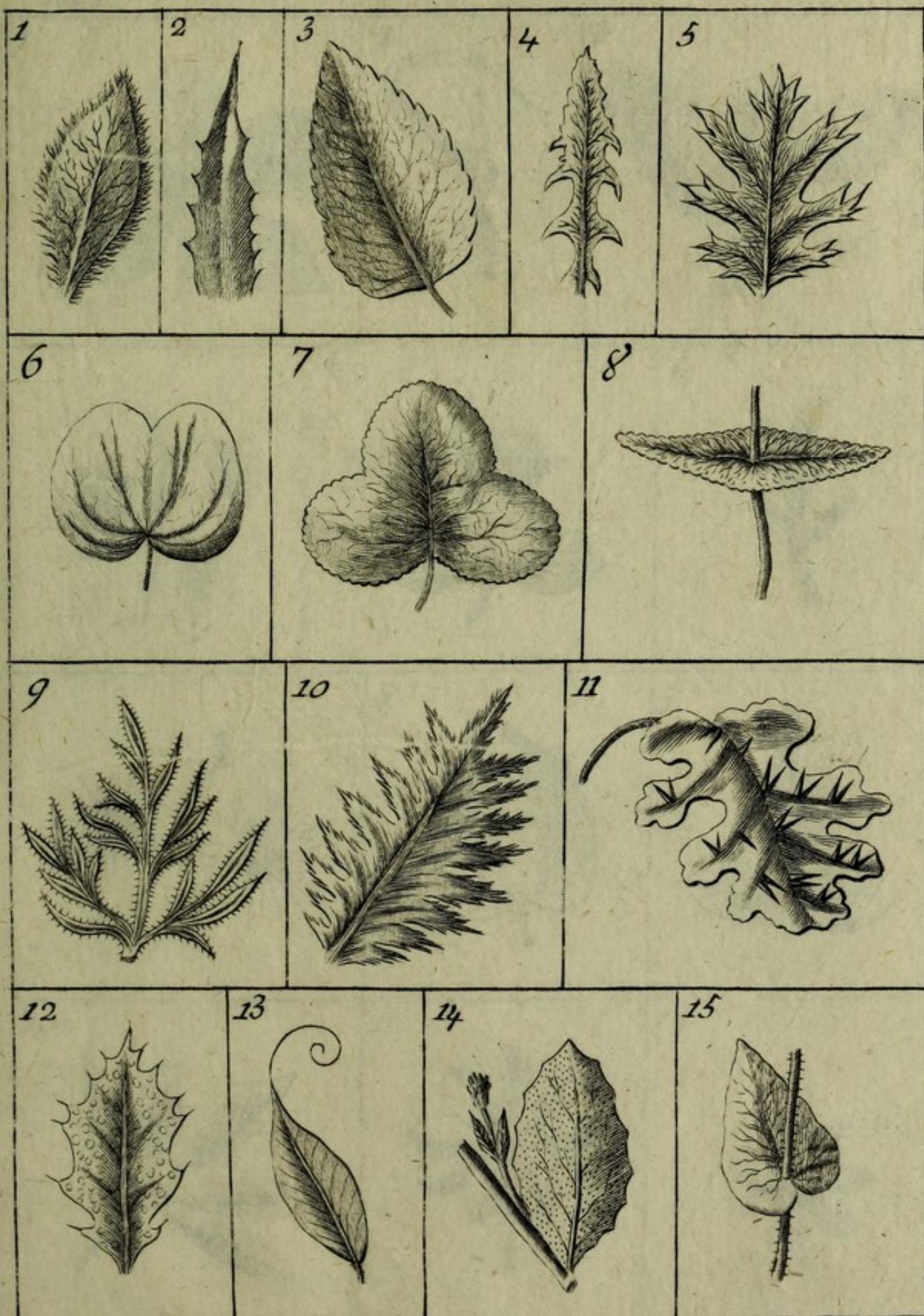










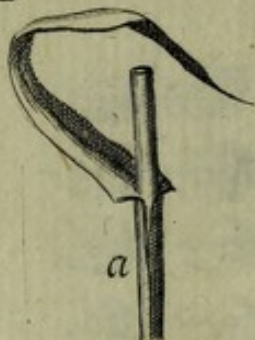




1



2



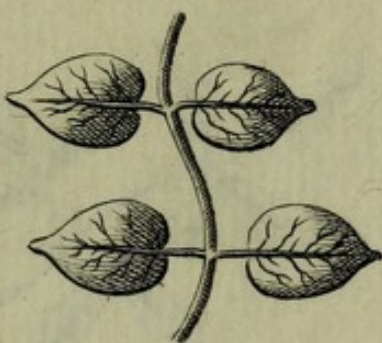
3



4



5



6



7



8



9



10

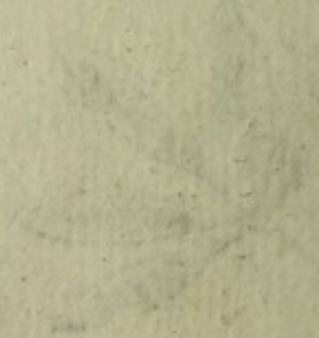
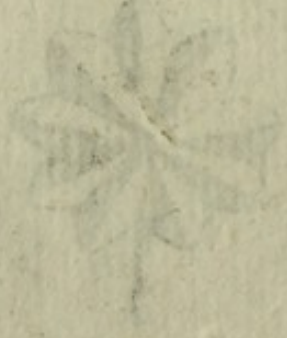
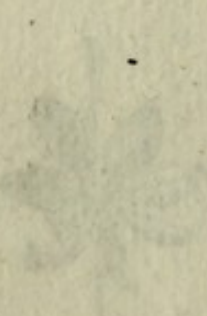
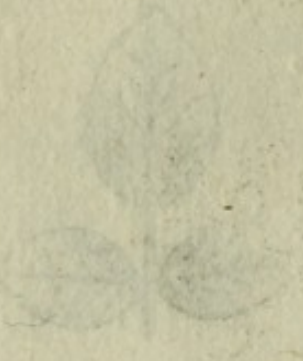
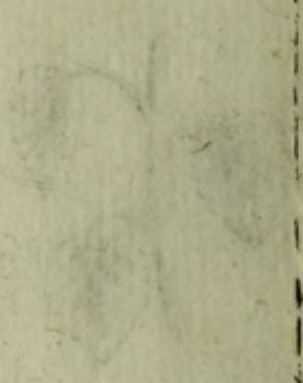
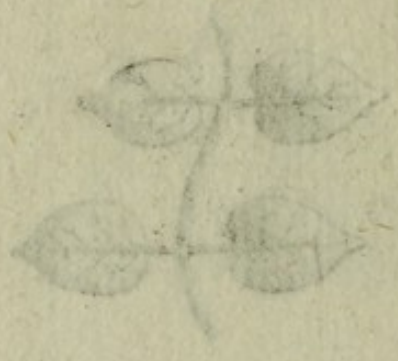
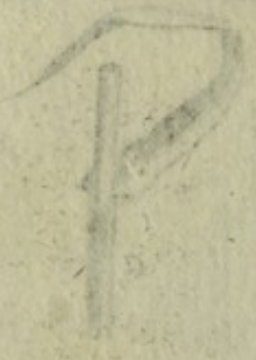


11



12

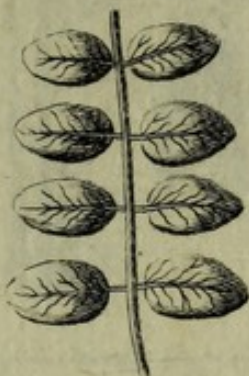




1



2



3



4



5



6



7



8



9



10



11



